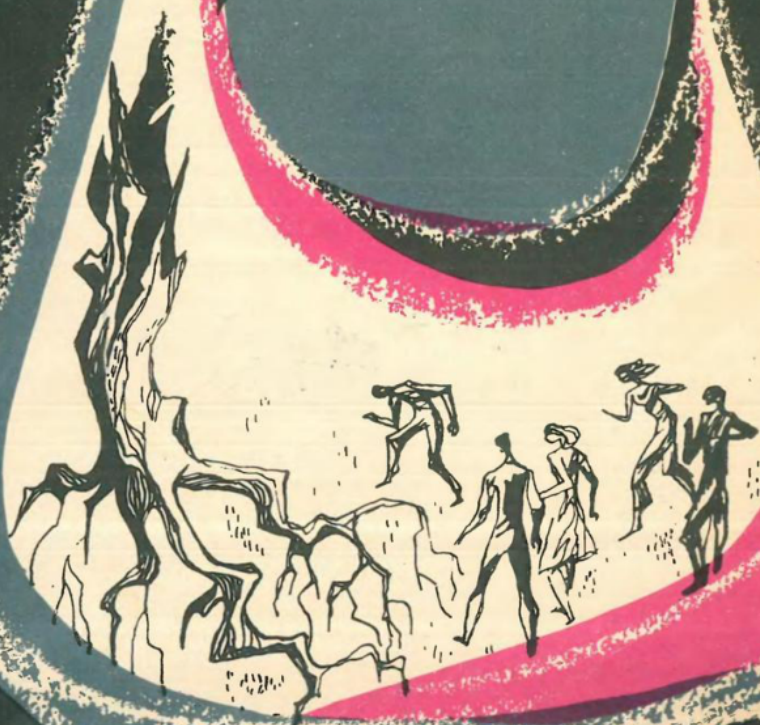

LEONIDA NEAMȚU

ÎNTOARCEREA FOCULUI

LEONIDA NEAMȚU

ÎNTOARCEREA FOCULUI

Editura Tineretului

București, 1964

1. HARTA

O să zâmbiți, poate, aflând că marea noastră expediție posedă și o hartă destul de veche și cât se poate de misterioasă!

O purtam eu, într-o despărțitură a rucsacului, special amenajată, nu cumva să se șifoneze, ori să dispară. Această bătrână hartă aparținuse bunicului. Normal ar fi fost s-o găsec într-un pod, prăfuită și ruptă, ori – și mai captivant – în rama unui vechi portret de familie. Eu o descoperisem însă în condiții ceva mai prozaice: în fundul unui sertar. Dacă stau totuși să mă gândesc mai bine, seara în care întâmplarea hotărâse să deschid acel sertar era destul de ciudată, potrivită pentru începutul celor ce urmează.

Rămăsesem singur în toată casa și mă simțeam foarte obosit, învățasem toată ziua pentru examenul de maturitate. Atmosfera era apăsătoare, fierbinte, dincolo de dealuri tuna, iar cerul se acoperea treptat cu nori negri. Căutam nu știu ce, și, deodată, printre tot felul de vechituri, am văzut-o. Adică am văzut harta.

Pentru ca să înțelegeți mai bine, cred că e cazul, întâi, să vă ofer o explicație, cât mai scurtă, fiindcă știu că explicațiile sunt mai totdeauna cam plictisitoare.

Bunicul meu a fost marinar, mai precis timonier. Avusese, fără îndoială, o viață plină de peripeții interesante, însă eu nu cunoșteam niciuna din ele. Cred că împlinise cam cincizeci de ani când, părăsind definitiv căile albastre, venise să se stabilească în orașelul nostru dintre munți, unde nu avea nicio rudă și nici nu cunoștea pe nimeni. Atunci se și însurase. Mulți își amintesc cum se trezea în zori și o pornea cu pași mici, măsurați, până la podul de peste râu și acolo rămânea ceasuri întregi rezezat de balustradă, nemișcat, privind cum curge apa. Pipa nu-l părăsea niciodată, bineînțeles. Mai știu despre el că înlocuise dragostea fanatică pentru mare, cu alta, nu mai puțin aprinsă, pentru aceste meleaguri, pentru munții cu aerul tare al pădurilor de conifere și cu potecile lor puțin umblate... Pleca deseori singur și revenea după multe zile. Vorbea puțin și nu prea povestea pe unde umblase, în schimb făcea schițe și hărți, manie de marinar bătrân, probabil, și cu totul inofensivă. Mulți ani după sfârșitul său, în casă, pretutindeni, dădeai de hărțile și de schițele lui. Nu erau prea grozave și bănuiesc că nici prea exacte. Cu multe din ele m-am jucat eu și fratele meu cel mare când încă ne târam pe burtă, și în felul acesta majoritatea au dispărut fără urmă. Cea de care vă povesteam

însă scăpase ca prin minune.

Am scos-o cu grijă din maldărul de hârtii, cartoane, dopuri, cuie, cutiute, am închis sertarul la loc, și am pus-o cu sfială pe masă. I-am desfăcut colțurile îndoite și am mângâiat-o cu dragoste și cu un simțământ ciudat.

Afară tuna tot mai tare. Fulgerele cutremurau întunericul.

Am privit harta fără să mă aștept a vedea ceva deosebit. Era de mărimea, a două coale mari de hârtie, făcută în tuș, iar pe alocuri în creion chimic și colorat.

Cam ștearsă, puțin stropită, harta, ori mai bine-zis schița bunicului, reprezintă o parte dintr-un masiv al Carpaților nordici. Destul de clar e însemnat drumul pe care l-a urmat chiar el, bunicul, cu o linie în tuș roșu, întovărășită de mici săgeți făcute cu creionul chimic. În vreo două locuri chiar scrie: „pe aici”. Într-unele porțiuni însă, linia roșie se întrerupe, pare ștearsă ori decolorată. Examinam nu prea atent harta, cuprins de nostalgia marilor plecări. Care dintre noi n-a trecut și prin dorința de a se face matroz? Și deodată, tot privind cu același surâs condescendent, dar și melancolic harta, ochii mei căzură asupra unui loc înconjurat cu un cerc roșu, apăsător. În mijlocul cercului stăruia încă, aproape șters de timp, un mic semn de întrebare. Numai atât. Poate, datorită faptului că sunt cam prea impresionabil, ori poate fiindcă eram singur și afară tuna și fulgera, un fior mă străbătu din creștet în tălpi.

Am împăturit harta, am ascuns-o bine, mi-am făcut patul și m-am culcat. Nici n-am auzit când s-au întors ai mei de la film. Eram foarte obosit, iar a doua zi începea examenul de maturitate.

2. NE PREGĂTIM

Dar ca toate lucrurile bune sau rele, a trecut și acesta. Viitorii ingineri, viitorii chirurghi, profesori și poeți, trecând cu bine hopul greu al „maturității”, și considerându-se deja maturi din creștet până în tălpi, aveau dreptul la câteva zile de odihnă. Plănuiam, împreună cu prietenii, un drum în munți, în locuri cât mai necunoscute.

Spre a curma discuțiile nesfârșite în legătură cu itinerarul, eu, tot cu gândul la semnul de întrebare de pe hartă, am propus să refacem drumul de acum câteva decenii al bunicului meu. Ideea fu acceptată pe loc, mai ales că prezența hărții aducea expediției un *ce* aventuros și neclar.

Până aici nimic deosebit: trei băieți, adică Goar, Zoi și cu mine (eu fiind Victor) și două fete, Valentina și cu Sina, își pregătesc rucsacurile, bascheții, fluturașii de deschis conserve, și tot calabalăcul complicat și pestriț al unui expediționar care se respectă.

Goar poartă ochelari. Părerea mea e că face pe nebunul, vrea să-l imite pe un unchi al său care e profesor universitar. Iată-l cu lentilele pe ochi, examinând harta bunicului. Privirile lui, ca și ale noastre, ale celorlalți, care stăm împrejurul mesei, apasă pe micul semn de întrebare aproape șters, din partea de sus a hărții. La urma urmei eram oameni aproape mari (sic!) și măcar unuia ar fi trebuit să-i treacă prin cap că poate acel semn de întrebare nu reprezintă nimic, cel mult o simplă nelămurire a bătrânului, a bunicului meu.

Ți-ai găsit însă, oameni serioși printre noi! A fost destul să le povestesc în câteva cuvinte cam ce fel de om fusese bunicul și gândul că *acolo* e ceva, și că trebuie neapărat să ajungem cât mai repede acolo și să descoperim acel *ceva*, puse într-atâta stăpânire pe noi, că hotărâram să plecăm chiar a doua zi în zori. Forestierul trebuia să ne ducă până la Vama Tătarului. De aici intram pieptiș în munte. Pentru buna desfășurare a pregătirilor, ținurăm imediat o consfătuire sub președinția lui Zoli. Nu trebuie să luați chiar în serios totul; de pildă consfătuirea era mereu întreruptă de cascade de râs. Cel mai tare râdea Valentina – o fată blondă, înaltă, foarte frumoasă, de care toți eram puțin îndrăgostiți, în secret. Cât despre Sina, ea era drăcușorul nostru, spiridușul, mascota echipei. Așa îi și spuneam: Ochi de drăcușor. Cu toate că ședința nu decurse într-o atmosferă de seriozitate – era și normal dacă o conducea Zoli – rezultatele fură pozitive: constituirăm pe loc *Comisia financiară*, formată din Goar și

din mine; *Comisia de aprovizionare*, formată din Zoli și din Sina, *Comisia cu itinerarul*, formată din toți cinci, *Subcomisia pentru păstrarea prețioasei hărți*, formată din mine, *Comisia de cruce roșie*, formată din Sina și Valentina, *Comisia de coordonare a activității de cercetare științifică*, sub președinția lui Goar, *Subcomisia geografică*, formată din Zoli și din mine, având ca secretară pe Sina, *Comisia pentru stabilirea apei potabile*, formată din Valentina și din mine.

Zoli mai propuse să formăm și o comisie sportivă, dar ceilalți fură de părere că nu e cazul. Atunci Zoli se declară el însuși *Subcomisie pentru problemele sportului* și cu asta trecurăm la activitatea practică. Trebuia să facem rost de mâncare, medicamente, o foaie de cort, și mai câte încă... Pregătind toate cele necesare plecării am tot alergat într-o parte și-n alta până ce s-a făcut noapte.

M-am culcat târziu și am avut un somn agitat. Mă vedeam ajungând în locul acela și cățărându-mă pe un uriaș semn de întrebare ce creștea din pământ, ca un copac...

3. EXPEDIȚIA SE URNEȘTE. CÂTEVA AMINTIRI

Deșteptătorul mă ridică din pat la un ceas neobișnuit de mic: trei și un sfert, dimineața. Un cocoș, care avea probabil insomnie, își lansă strigătul lung în întunericul cenușiu prin care parcă se putea bănuia apropierea zorilor.

— Victor, îmi spuse mama somnoroasă, nu uita jerseul și hanoracul. Îmbracă-te bine, să nu răcești... Mănâncă la ore fixe, să nu slăbești... Dacă vă prinde ploaia, ascundeți-vă... Să nu faceți prostii... Aveți grijă, să nu cădeți din tren... Auzi? Și nu e neapărat nevoie să alegeți drumurile cele mai periculoase, ca să faceți pe grozavii...

— Bine, bine, bine, bine, mamă, am zis bosumflat ca orice suflet ce se trezește prea de dimineață. Totuși, vorbele ei mă mai înveseliră: nu știu de ce mi-am amintit de sfaturile date de Polonius fiului său Laert, înainte de plecarea acestuia în Franța... Eu însă nu plecam în Franța, ci într-un loc cu mult și cu mult mai interesant!

Am ieșit în tindă și m-am întins. Carul Mare strălucea încă deasupra dealurilor. Se lăsase jos de tot și părea gata să se răstoarne.

Peste câteva minute întreaga *Comisie pentru păstrarea prețioasei hărți*, adică eu, ieșea tiptil din casă, cu rucsacul în spate. Cățelușul nostru, Nabucodonosor, se trezi și mă conduse până la poartă, învârtind mirat din coadă că pornesc la școală atât de dimineață. Cum n-aveam timp să-i explic că nu merg la școală, m-am mărginit să-l fluier amical, ca pentru despărțire, și am ieșit. Până la halta de unde pornesc trenurile forestiere aveam de făcut o bucată bună de drum, așa că întinsei pasul. Era ciudat să mergi singur prin orașul adormit. Am trecut prin piața orașului, prin dreptul monumentului partizanilor. Acolo, în vara fierbinte a anului patruzeci și patru fuseseră executați patru tineri ce făcuseră să deraieze un tren fascist. Totdeauna când trec pe acolo mă cuprinde o emoție stranie la gândul că fuseseră doar cu puțin mai în vârstă ca mine, și că... Apoi am cotit-o de pe șosea, trecând pe cărarea ce însoțește linia ferată îngustă. Două locomotive mici pufăiau lângă depou, parcă acumulând putere pentru drumurile de peste zi. Unul dintre mecanici stătea pe o bancă și mânca. Am ajuns în haltă și i-am găsit acolo pe Goar și pe Sina. Zoli și Valentina nu veniseră încă.

— Bună dimineața!

— Cum e moralul expediției? mă întrebă Goar.

— Expediția e cam somnoroasă, i-am spus. Mai ales *Comisia pentru păstrarea prețioasei hărți*.

Goar scoase un termos și-mi dădu să beau cafea caldă. La toate se gândea.

Sina începu să valseze singură, cu mâinile întinse, pe partea betonată din fața barăcii. Așa era Sina, făcea tocmai ce nu te așteptai. Copilăroasă mai putea fi!

— Sunt un fluture de noapte! strigă ea. Și pot să zbor!

— De n-ar întârzia ceilalți doi, făcu Goar.

Peste câțva timp veni casierul. Trenulețului care pleca în sus la ora patru și douăzeci și cinci i se atașau două vagoane de persoane.

Comisia financiară, adică Goar și cu mine, cumpără cinci bilete, deși mai cumințe ar fi fost dacă așteptam să se strângă toți membrii expediției. La fix patru și optsprezece minute apărură Valentina, subțire și sprintenă în pantalonii ei de doc albastru, cu plete aurii revărsate pe spate.

Apoi fu atașată locomotiva la garnitură. Se lumina de ziuă. Ne întrebam ce să facem: să amânăm imbarcarea, ori să plecăm fără Zoli, ca să-l pedepsim. El însă veni cu exact două minute înainte de ridicarea ancorei. Ce să vezi: de rucsac avea prinsă o minge de fotbal de tip „Junior”, mai mică decât cele obișnuite. Am uitat să vă spun că Zoli e un mare fotbalist.

În fine, când răsuflăm ușurați și ne pregăteam să urcăm în vagon, Sina, care până atunci fusese cea mai veselă dintre toți, izbucni brusc în lacrimi și declară că nu mai pleacă nicăieri.

— Săraca mama, zise, a rămas singură!

Tatăl Sinei murise în ultimul an de război, în Tatra.

Avură loc alte discuții, alte lămuriri, iar trenul stătea să plece.

— Dar, drăcușorule dragă, chiar maică-ta ținea foarte mult ca tu să mergi în excursie, i-am amintit, și chiar așa și era.

În fine, o urcarăm aproape cu forța în vagon și chiar în clipa aceea locomotiva fluieră și trenul porni.

Stăteam pe bancă și ne odihneam... O, cât de greu e să pornești la drum!

Când eram fericiți că expediția se urnise în fine, Valentina se ridică în picioare și-și lovi palmele disperată:

— Am uitat! Doamne, cum am uitat!...

— Ce-ai uitat? sărirăm toți.

— Cutia cu rujuri! Pudra! Rimelul! Mă dau jos!

V-am spus că Valentina e o fată foarte frumoasă. Păcatul lor, adică al fetelor foarte frumoase, e că-și dau prea multă importanță, și cu asta cred că n-am spus o noutate. A ieși nerujată, acum când era absolventă, devenise pentru dânsa o adevărată tragedie. Avea de gând să se mărite cât de curând și aproape renunțase la ideea de a urma în

continuare o facultate, cu toate că, în altă ordine de idei, era plină de talente și avea o minte cât se poate de ascuțită. Și nici nu era răutăcioasă, dimpotrivă, fusese o bună colegă, totdeauna. Era însă prea conștientă de propriu-i farmec.

După ce o lămurirăm că într-o expediție serioasă ca a noastră rujul și toate celelalte agregate ale frumuseții feminine sunt absolut inutile și chiar ridicole, Goar suspină adânc și declară că dacă mai trece încă printr-o emoție în dimineața aceea, precis va suferi un infarct. Dintre toți, Goar era cel mai îndrăgostit de Valentina, dar în această privință nu pot pune mâna în foc.

Comisia cu itinerarul avu o scurtă ședință care fu întreruptă de răsăritul soarelui. Ne-am repezit la geamuri. Apoi soarele dispăru iar, în dosul munților. Trenulețul înainta, nu prea repede, de-a lungul văii unui râu sărac în ape, dar vijelios. Grozav ce-mi place să merg cu forestierul. Trenul trece pe alocuri chiar pe sub ferestrele caselor, prin satele împrăștiate în munți; are un aer cumva intim. Parcă nici n-ai merge cu trenul, ci cu un vehicul mic și neros, pe care-l poți opri unde vrei...

Aveam în buzunarul din stânga al bluzei o mică poză a drăcușorului, a Sinei, o fotografie pe care o păstram de vreo patru ani, fără ca ea să știe...

Pe atunci drăcușorul purta codițe încă. Ochii ei sclipeau în poză ca două diamante negre, iar sub gulerul alb șerpuia cravata pionierească. Și cum stăteam așa la fereastră, unul lângă celălalt, îmi veni un chef grozav să-i povestesc Sinei cum, în urmă cu patru ani, o urmărisem seara pe coridor și pe scări – în liceu – chinându-mi mintea spre a găsi un pretext să intru în vorbă. Ea cobora iute treptele, mică și subțire, cu fundele albe în păr, eu mușcându-mi buzele alergam după ea și deodată ce văd? Din geantă, ori dintr-un buzunar, nu știu bine, pică poza.

O ridic – aveam în fine pretextul pentru a o ajunge și a intra în vorbă, dar în același timp aș fi vrut s-o păstrez. În cele din urmă m-am hotărât să-i arăt poza, apoi să i-o cer. Mergeam în urma ei pe stradă, se înserase, era toamnă, bătea un vânt rece și n-aveam, nu știu cum, curajul s-o ajung și să-i spun... Habar n-aveam dacă ea mă observase, mai mult ca sigur că nu. Și așa am tot urmărit-o de la distanță până ce Sina a ajuns acasă, iar eu m-am întors înapoi și poza a rămas la mine. Și nu i-am mai dat-o niciodată, și nu i-am spus nimic, eram simpli colegi și prieteni, atât, și acum, stând alături la fereastră, îmi veni în gând să-i povestesc totul, dar era nu știu cum, poate prea de dimineață, așa că n-am scos o vorbă.

Pe la ora opt Goar propuse să se formeze o *Comisie cu ora luării meselor*, și cum n-aveam altă treabă mai urgentă o și constituirăm pe loc. Această comisie decise să mâncăm imediat.

Comisia cu aprovizionarea hotărî meniul acelui dejun și apoi împărți rațiile. Mâncam cu toții cu o poftă de lupi tineri și binedispuși, și era plăcut, și venise o dimineată frumoasă ca un milion de tablouri de cei mai buni pictori. Trenulețul urca greu de tot. Terminând de mâncat, Zoli dezlegă mingea; cum în vagon nu era aproape nimeni în afară de noi, începu s-o joace pe cap. O săltă de patruzeci și șapte de ori, ceea ce era o performanță, având în vedere că vagonul se mișca. Am urmat eu la rând, dar n-am reușit să număr decât până la optsprezece. Goar nu se decise să participe la concurs. Le explica fetelor o problemă de matematică superioară și cred că ele n-aveau chef deloc de așa ceva, dar puteau fi oare nepoliticoase cu șeful *Comisiei de coordonare a activității de cercetare științifică*? (Această comisie am denumit-o ulterior C.A.S., adică Comisie – activitate științifică, fiindcă avea un titlu prea lung și ți se încălcea limba pronunțându-l.)

După ce m-am plictisit de minge, m-am dus iar la geam, și iar îmi veni chef să-i povestesc Sinei afacerea cu poza, dar nu știam cum să încep, și prea erau frumoși munții, și toate împrejur. Vedeți, nu știu de ce nu-mi place că regizorii de filme plasează totdeauna declarațiile și scenele de iubire *neapărat* într-un cadru natural cât mai fastuos. E ceva fals aici, sau poate că mi se pare. Eu, în orice caz, nu puteam scoate o vorbă în privința *aia*, deși aș fi vrut. Serios că aș fi vrut, dar simțeam că nu merge. Cred că fiecare din noi are ceva ce nu poate să spună și care până la urmă rămâne nespus. Asta ține de vârstă, dar iată că filosofez, și nu e cazul.

Trenulețul nostru lunecă încet pe lângă marele șantier de industrializare a lemnului, iar ceva mai încolo, între două culmi triumfiulare, străluci o clipă barajul din piatră albă al noii hidrocentrale...

Vasăzică, ne aflam toți cinci în tren și expediția se urnise. Se urnise bine. Ne apropiam de Vama Tătarului. Harta bunicului meu, cu misteriosul ei semn de întrebare, se afla pusă bine în rucsac, încă nu venise momentul s-o scot. Aveam s-o consultăm iar abia ceva mai încolo, când porneam pieptiș pe munte. Dimineata îmi mai limpezise gândurile și eram convins că de fapt nu vom găsi nimic neobișnuit în locul *acela*, și cred că toți aveau această convingere, în secret, dar asta n-are nicio importanță. Harta era doar un pretext, și am fi plecat la drum chiar și fără ea.

4. ZOLI. PRIMUL SEMN

Cu Zoli mă împrietenisem într-o vară când ne antrenam împreună la arenă pentru Insigna de polisportiv. Aruncam de la unul la celălalt discul de o jumătate de kilogram, alergam câțva timp, apoi mergeam să facem baie la râu. Era al naibii de plăcut. Zoli locuia în apropierea gării, taică-său fiind ceferist, și avea în curte o grămadă de instalații sportive, chiar și o poartă de fotbal, în mărime naturală, pe care o bombarda zilnic. Visează să ajungă o mare extremă, ceea ce, la urma urmei, e foarte frumos. Păcat că din cauza fotbalului Zoli a rămas de două ori corigent, dar care dintre noi n-avem păcate?

În orice caz, el era deja o extremă bună, juca în campionatul regional și echipa lui avea șanse să intre în „B”.

Idolul său nu era nici Garincha, nici Koley, nici Metreveli, nici chiar Gento, ci extremul dreapta al „Științei Cluj”, Ivansuc, pe care îl văzuse jucând de multe ori, și discipolul direct al căruia se considera. Aveau de altfel și aceleași nume.

Goar, care nu se sfiește niciodată să spună lucrurilor pe nume, i-a spus odată:

— Am auzit că fotbalul nu-l împiedică pe Ivansuc al tău să fie un foarte bun student la medicină, în timp ce tu ești un elev mediocru din aceeași pricină. Ce zici, Zoli, a?

Ce era să răspundă tânăra extremă a „S.T.T.O.U.A.T.”-ului? – așa se numea echipa lui.

Îl priveam pe Zoli cum joacă balonul pe frunte, amintindu-mi cum, în urmă cu o veșnicie, cu vreo trei, patru ani adică, mă visam și eu un al doilea Kuț. Mie însă-mi trecuse, lui Zoli nu.

— Uite, cam figura asta a făcut-o Ivansuc în meciul cu Progresul, de anul trecut, făcu Zoli, executând o fentă rapidă printre bănci, în vagon. Îl doborî pe Goar, agăță un rucsac ce se prăbuși ca un bolid, răsturnă de pe bancă desagii unei femei ce abia se urcase, și fu cât p-aci să șuteze în ușa deschisă. Toți începurăm să țipăm la el să se potolească. Aș! Aveai cu cine vorbi! Continuă să facă pe nebunul, și în același timp vorbea, imitând nu știu ce spicher:

— Cunoscuta extremă Zoli T. Marinca (acesta era numele său întreg), supranumit și „extrema neagră”, cel care a preluat stilul impetuosului Ivansuc, trece de un adversar, trece de doi adversari... trece de trei adversari... trece de patru adversari... trece de...

Orele începură să se scurgă mai repede. Dar câteodată în sufletul

fiecăruia dintre noi se strecura o ușoară neliniște, ca un foșnet de frunze, seara. Iată, ne zicem, am terminat cu bine școala, iar acum ne bucurăm de o scurtă și binemeritată vacanță, dar... dar drumul cel greu și cel adevărat abia după asta începe! Trebuie să știi să-ți alegi meseria în așa fel, ca s-o îndrăgești toată viața, să nu regreti peste câțiva ani că nu te-ai făcut altceva, geolog, medic, sau mai știu eu ce. Da, cam așa ne gândeam, bineînțeles mult mai confuz. După întoarcerea din excursie urma să ne punem iarăși cu burta pe carte, pentru examenele de admitere în facultăți. Cum am spus, nu eram prea hotărâți unde să mergem, în afară de Goar, care părea hărăzit încă din leagăn matematicii, și în afară de Valentina, care declarase că nu prea are chef să mai învețe... Probabil se va mărita curând, avea peste un milion de pretendenți. La drept vorbind, și amicul meu Zoli cam șovăia. Ce-ar fi, își zicea dânsul, să stau un an acasă, să mă pun serios pe antrenamente, să-mi fac un pic de faimă de, iar la anul când merg la Cluj, mă vor ajuta cei de la „Știința” să intru la vreo facultate, fără prea mari eforturi...?

Destul de urât din partea lui că se gândea în acest fel, dar, dacă e să fim dreپți, acesta-i adevărul.

Cu asemenea gânduri și discuții orele trecură. În jurul amiezii trenulețul ajunsese la Vama Tătarului și marea noastră expediție debarcă repede, făcând o zarvă de parcă era echipajul a zece transatlantice.

Vama Tătarului – mă aflu pentru prima dată acolo, ca de altfel și ceilalți expediționari – era cantonul unui sat ce se afla la vreo doi kilometri mai încolo, pe munte.

În primul rând ne repezirăm la cișmea. Apa, foarte rece și gustoasă, ne învioră teribil. Apoi niște copii ne oferiră prune și pere.

— Fiți atenți, ăștia-s trimișii agenților de presă internațională, care vor să afle amănunte în legătură cu expediția, zise Zoli. N-am nimic de declarat, domnilor ziariști. Vom vedea noi. Vom face tot ce e cu putință, le spuse apoi, lăsându-i cu gurile căscate.

Aici Valentina scoase radioul ei cu tranzistori, de care nu se despărțea nici în somn, și puse Bucureștiul. Goar potrivea aparatul de fotografiat, *Smena 6*, și ne prinse pe toți patru de la distanță, într-un moment în care nu ne așteptam: eu tocmai înghițeam o prună, Sina și cu Valentina se stropeau cu apă la cișmea, iar Zoli își lega mingea de rucsac.

— O primă imagine a nemuritoarei expediții! râse Goar.

Sina făcu un tur de pistă valsând cu brațele întinse și capul dat pe spate.

— Haide, haide, lebdă! o zorii eu. Ceilalți o luară înainte, iar noi doi îi urmam pe cărăruie. O secundă îmi amintii cum treceam câteodată pe strada ei. O dată sau de două ori am văzut-o în dosul

perdelei străvezii valsând tot așa, cu mâinile întinse și capul dat pe spate. Ea însă habar n-avea de toate astea.

Ceilalți trei ne așteptau sus, pe un mic platou, înconjurat de molizi bătrâni și nemișcați.

— *Comisia pentru păstrarea prețioasei hărți* să ne aducă harta, zise Goar.

Am scos harta, am întins-o pe iarbă și apoi am orientat-o.

— Și totuși, ciudat om trebuie să fi fost bunicul tău, îmi zise Zoli. Eu să mă fi plimbat pe aici chiar trei sute cincizeci de ani și tot nu mi-ar fi trăsnet prin cap să fac vreo hartă.

— Zi mai bine că nu ți-ar fi trăsnet prin minge, zise Goar. Tu ai o minge în loc de cap...

Zoli nu se simți jignit de înțepătură și-i spuse și el una în legătură cu bicicleta de curse pe care o purta pe nas ca să-și dea aere.

Apoi, duelul fiind terminat, trecurăm la stabilirea itinerarului. Exista o singură cărare ce ducea spre nord, de la canton, chiar aceea pe care pornisem. Jos, sub deal, paralel cu ea, mergea un drum. Îl identificăram.

Valentina dădu cale liberă unei cugetări melancolice în legătură cu drumurile și cărările ce rămân mereu aceleași și oamenii ce le străbat, care se schimbă.

— Nu e chiar așa, o contrazise Goar, care avea un fel foarte pozitiv de a privi lucrurile, și nu prea admitea siropurile. De pildă, drumul ce duce la noi în oraș s-a asfaltat acum câțiva ani. Și ce mizerie era înainte!

— Ești un savant scârbos, zise Valentina.

— Iar tu ești un pahar cu limonadă calduță, ripostă Goar.

Continuăram să identificăm locurile dimprejur. Apoi am strâns harta și am luat-o la drum. Trebuia să ajungem într-un loc unde bunicul indicase parcă o fântână, iar de acolo să tăiem direct prin pădure până la un alt drum. Străbăturăm o cheie – amestec de stâncărie albă și vegetație; jos, într-o albie adâncă, susura un izvor cu apă foarte rece și bună. Mai făcurăm o poză, de astă dată ne-a fotografiat Zoli. În ultima clipă i-am arătat fotografului limba și așa am ieșit.

Nu găseam deloc fântâna și de aceea am examinat harta încă o dată. După ce ieșirăm din cheie am dat de o poiană măreață. Iarba înaltă, fluturi uriași și tot felul de insecte zumzăitoare, totul îți dădea o stare de euforie somnolentă. Am hotărât să mâncăm și să ne odihnim. Valentina prinse o muzică la radio. Când mănânci e plăcut să asculți o melodie frumoasă. După masă, fiecare își întinse pătura și în scurt timp întreaga expediție dormea la umbra a doi brazi uriași, într-o margine a poienii. Înainte de a ne culca am adus apă din izvorul ce străbătea cheia. Goar declară că ar rămâne să trăiască aici, chiar și

numai pentru izvorul acela.

Fetele se culcară una lângă cealaltă. Sina își puse capul pe umărul Valentinei care era mai voinică. Zoli sforăia pe spate, cu ceafa rezemată de – culmea! – de minge. E uimitor ce somn adânc îți provoacă oboseala munților. Un somn parfumat și răcoros. Goar, calculat și conștient chiar dormind, avea un sforăit reținut plin de demnitate. Spun aceasta fiindcă m-am întins ultimul pe pătură; rămăsesem mai mult la izvor, nereușind să mă satur de apa lui. O degustam ca pe un vin vechi la gheață, beam o înghițitură, goleam paharul în iarbă și-l umpleam iar. Când m-am întors în tabără – dați-mi voie să folosesc acest plăcut cuvânt – și i-am găsit pe toți pierduți în vise, am vrut să iau aparatul de radio al Valentinei și să pun o muzică în surdină. Am renunțat însă imediat. Cineva îmi spusese odată că aparatele portative cu tranzistori sunt o invenție mai păcătoasă decât bomba atomică. Și, dând la o parte exagerarea, avea și ceva dreptate. Muzică mai bogată decât cea a naturii nu cunosc. Niciun compozitor, oricât ar fi de mare, nu rivalizează cu acest superb muzician care este natura. E drept însă că și pentru această muzică ai nevoie de urechi și de oarecare înțelepciune. Aveam convingerea că nu înțeleg pe deplin această muzică, stând culcat sub înfiorarea argintie a văzduhului, dar o simțeam că există și că e măreață.

Și cu gândul acesta, cred, am ațipit pe nesimțite.

N-am visat nimic, până către sfârșitul somnului. Nici atunci n-am visat, ci doar mi s-a părut că aud ceva. N-aș putea să explic în niciun fel ceea ce auzisem în somn! Adormisem cu urechea lipită de pământ și mi s-a părut că sunetul acela prelung, ce creștea și descrescea, vine chiar din interiorul planetei. Era ca un strigăt omenesc, dar nu era strigăt. Era un sunet ce vibra profund, a cărui intensitate scădea spre a se ridica mai tare, mereu mai tare. Ciudat vis! Într-un astfel de moment de intensitate a sunetului, am deschis ochii și m-am trezit. Desigur că visasem. M-am ridicat și l-am văzut pe Zoli care stătea într-un cot și mă privea. Ca să fiu mai sigur, îl întrebai:

— Ai auzit?

El pufni în râs:

— Ce să aud? Ai visat ceva?

Am bombănit ceva neinteligibil. Zoli se ridică, luă mingea și o șută în văzduh. Îmi făcu semn să mă ridic. Ne-am dus ceva mai încolo și am început să pasăm balonul prin iarbă. Iarba foșnea plăcut, aplecându-se.

O minge lovită de mine nimeri capul lui Goar care se trezi imediat. Veni spre noi căscând. Zoli îi trimise mingea și Goar lovi tare... pe lângă ea.

— N-ar fi cazul să trezim fetele? zise el. Voi știți ce oră e?

— Fii atent, Goar, te voi dribla ca Ivansuc, zise Zoli, țâșnind pe

lângă el ca un fulger.

— Bravo! îl laudă Goar. Apoi zise încet, căzând pe gânduri: Am auzit... sau mi s-a părut că aud... sau am visat că aud ceva... un sunet ciudat, care nu se poate compara cu nimic altceva.

L-am privit, dar am tăcut. Se pare că avusesem amândoi același vis, ceea ce era foarte greu de crezut. Îmi veni în gând fără să vreau una din cărțile cele mai dragi ale primilor ani de școală: *Copiii căpitanului Grant*. Dacă vă aduceți aminte, către sfârșitul romanului, când *Duncan*-ul evolua noaptea în preajma insulei Tabor, Mary și Robert au auzit dintr-odată o voce venind din întuneric. Cineva a presupus că avuseseră amândoi o halucinație. Maiorul Mac Nabs însă a clătinat din cap: halucinație în același timp? Știința nu prea admite una ca asta...

Ceea ce auzisem în somn, atât eu cât și Goar, era ceva real sau numai o iluzie? Poate rămăseserăm în urechi cu şuieratul trenului... Ei, dar ceea ce auzisem nu prea semăna cu şuieratul trenului.

Toate astea trecură însă pe planul al doilea, căci Zoli înfipse două bețe, improvizând astfel o poartă, iar eu intrai în ea să apăr. Era plăcut să plonjezi în iarba moale și răcoroasă. Mingile scăpate însă se duceau până la dracu-n praznic.

— Fraților, zise Goar, mă tem că noi înnoptăm aici. S-a făcut târziu.

Într-adevăr, soarele se pregătea să apună. Ne-am întors în tabără unde fetele începuseră să gospodărească. Deodată Goar le întrebă:

— Voi n-ați auzit nimic în somn?

— Eu nu, zise Valentina. Am dormit ca un pașă-n concediu.

— Iar eu am dansat pe scena unui teatru ce plutea pe nori...

Nu știu dacă v-am spus că una din dorințele de fetiță ale drăcușorului a fost să ajungă o mare balerină. Și la drept vorbind are multă grație. Acum nu se mai gândește la asta, i-a rămas însă nostalgia zborului și a piruetelor.

Ne-am apucat, noi băieții, să facem cortul. Amurgul cădea repede, siluetele brazilor profilate pe iarbă se lungeau până ce totul se acoperi cu plasa subțire a umbrei. Sina își puse un jersey negru, pe care-l avea din primii ani de liceu și pe care-l îndrăgisem odată cu ea. Se constituie o *Comisie pentru facerea focului* care intră în pădure să caute uscături. Cortul nostru nu era prea arătos, dar când în fața lui începu să pâlpâie focul și pe cer se iviră stelele, atmosfera deveni cu totul de campanie. În rucsacuri se găsi bineînțeles și slănină. O frigeam înfiptă într-o țepușă și o puneam pe pâine. După cină Goar scoase un pachet de țigări.

— Goar, fumezi! îl dojeni Valentina.

— În mod excepțional, cu ocazia terminării școlii, întreaga expediție va fuma pipa păcii, declară Goar. Țigara trecu din mână în mână, stârnind la unii tuse, la alții lacrimi. Apoi cineva căscă, și căscatul trecu în urma țigării, molipsitor. Atmosfera devenise

misterioasă, potrivită pentru istorisiri stranii. Printre brazi apăru luna. Goar se duse după apă proaspătă și, după aia, mai fripserăm un rând de slănină. În jurul focului roiau tot felul de găngănii și fluturi de noapte. Unii se aruncau în jar pierind eroic. Începurăm o discuție nesfârșită despre stele, Cosmos și distanțe, despre curbura spațiului și relativitate. Despre asemenea subiecte poți vorbi la nesfârșit. Un meteorit traversează cerul și asta ne aminti, nu știi de ce, de meteoritul tungus. Presupunerea că ar fi fost o navă atomică ce a explodat deasupra taigăi era cea mai atrăgătoare, și toți membrii expediției o îmbrățișară. Zoli ținu să asculte la ora zece și un sfert știrile sportive. Apoi ne-am culcat: fetele în cort, iar băieții afară, pe iarbă. Stăteam culcați unul lângă celălalt, învelit fiecare în pătura lui; din cort se auzea muzică de dans.

— Să fiți atenți în somn dacă auziți ceva, zise Goar. După ce făcurăm nițel haz, în legătură cu auzitul prin somn, adormirăm cam în același timp. Noaptea m-am trezit o dată și m-am uitat la ceasul lui Goar – mâna lui stângă se afla chiar lângă obrazul meu, iar cadranul era fosforescent. Arătătoarele indicau ora două și un minut. M-am ridicat, am băut câteva înghițituri de apă din sticlă și m-am culcat iar. Somnul mă fură repede. În timpul nopții nu se întâmplă nimic neobișnuit.

5. EXPEDIȚIA BEA BERE

A doua zi dimineată ne-am apucat să căutăm fântâna indicată pe harta bunicului. N-am găsit-o și ne-am întristat. În felul acesta se ducea dracului tot itinerarul. Stăteam sus într-o șa subțire de unde se vedea poiana noastră, iar în spate trei șiruri de munți, ca niște trepte. Din fericire apărură o fată și un copil. Mergeau pe cărare, sub noi. Ea ne lămură. De fapt era vorba de un mic lac, ce se afla la vreo doi kilometri. Trecurăm pe lângă el. Câțiva copii se bălăceau lângă mal.

Ne-am continuat drumul și abia după cincisprezece minute urcam o potecuță subțire, agățată de marginea unei prăpăstii. Muntele abia atunci începuse să-și spună cuvântul.

— Oare bunicul tău o fi făcut baie acolo? întrebă Zoli.

M-am uitat înapoi; lacul se vedea mic, cât un blid cu piftie.

— Nu cred, i-am spus. Ca fost marinar, obișnuit cu mări și oceane, nu i-o fi dat atenție.

— Sau dimpotrivă, zise Sina. Lacul, cât e de mic, i-a amintit poate de ocean, cât e de mare.

Apoi trecurăm pe celălalt versant. Lacul dispărură, iar noi intrarăm în altă țară, a pădurilor, a creștelor ascuțite.

Urcam în șir, unul după celălalt, și mai mult tăceam. Aerul devenise dintr-odată dur; lumina căpătase o nuanță severă. Fețele noastre se făcură mature.

Munții sunt copleșitori. E în ei o forță nevăzută, o energie necheltuită, care trece pe nesimțite în tine prin nu știu care simț. Devii parcă altul, într-o clipă. Și în tăcerea care se lăsase auzirăm deodată vocea Valentinei:

— Mi-e dor de mama! Vreau acasă!...

Așa e când pornești cu fete la drum. Ai toate șansele să n-ajungi niciodată la destinație. Noroc că Goar ținu un scurt și oribil discurs de îmbărbătare. Pornirăm mai departe. Urcușul se făcuse al naibii de anevoios, mergeam de-a lungul crestei. Când te uitai în dreapta, numai cu coada ochiului, inima îți îngheța: sub noi cobora un perete abrupt de vreo câteva sute de metri.

Și deodată, cărarea ieși din pădure, și înaintarăm în plină lumină pe coama golașă a muntelui, printre blocuri uriașe cenușii, ca niște fiare la pândă, în pozițiile cele mai ciudate. În stânga și în dreapta zarea se întindea între alte culmi. Era tocmai momentul când – în filme – exploratorii ajungând în vârf, muzica revarsă valuri înălțătoare

în cinstea lor și a naturii cucerite și necucerite totodată. În cinstea noastră nu cânta nicio muzică. Dacă ar fi fost vânt, stâncile ar fi început să șuiere ca un milion de șerpi, dar nici vânt nu era.

Pe harta bunicului traseul trecea chiar prin vârful muntelui alcătuit dintr-o stâncă uriașă, un conglomerat vulcanic, pe care ne urcarăm cu multe eforturi lăsându-le pe fete jos. Apoi, la insistența mea se hotărî să vină sus și drăcușorul. O ajutai, și pe urmă urcă și Valentina. Chiar pe vârful vânturilor neteziră un fel de platou de vreo câțiva metri pătrați. Câteva ierburi se clătinau deasupra crăpăturilor unde nimerise, cine știe cum, puțin pământ. Un vultur trecu ceva mai jos de noi, planând. Îl urmărirăm, impresionați de zboru-i calm.

— Ochii lui ne-au aruncat o căutătură rea, de gheață, comentă Sina.

Eram destul de obosiți, și Zoli chiar propuse să tragem un somn acolo, dar ideea sa nu fu sprijinită. Ne-am coborât de pe stâncă și am luat-o prin pădure, pe o pantă foarte abruptă.

— Folosiți cu încredere frâna de mână! comandă Zoli. Și chiar cea de spate...

Picioarele se afundau și lunecau pe stratul de frunze putrede de anul trecut. Trebuia să te prinzi cu mâna, sprijinindu-te din trunchi în trunchi. În fine am dat de cărare și drumul continuă mai calm. Făcurăm o pauză pentru prânz, sub niște fagi falnici. Valentina puse radioul ca să ne verificăm ceasurile, amănunt important într-o expediție serioasă ca a noastră. Vocea crainicului sună ciudat în această pustietate: „A fost ora treisprezece!...”

Comisia cu itinerarul avu o ședință și hotărî să facem o mică abatere de la drum și să vizităm în după-amiaza aceea o localitate care se afla cam la patru kilometri depărtare, comuna Rotunda, interesantă din multe puncte de vedere. Auzisem cu toții despre ea, niciunul nu fusese însă pe acolo. Știam că sub Rotunda șerpuiau subteranele unor străvechi mine de sare, închise demult. Apa lărgise, spălând sarea, unele galerii, ducând astfel la prăbușiri, adevărate cataclisme ce înghițiseră odinioară ulițe întregi. Pe loturile acelea se formaseră câteva lacuri sărate cu efecte miraculoase în privința reumatismului. Deși nu sufeream de reumatism, lacurile ne atrăgeau.

Am ajuns deasupra Rotundei pe la trei după-amiază, și am văzut cele trei lacuri. Cel din mijloc era cel mai mare și mai adânc și apa lui se păstra totdeauna caldută. Am coborât de-a dreptul, ignorând potecile și drumurile. Se aflau acolo chiar și trei cabine. Lângă cabine staționau două motociclete din Brașov. Posesorii motocicletelor se aflau în mijlocul lacului și jucau șah acolo. Pentru a sta în apă nu era nevoie să faci nicio mișcare: apa te ținea singură. Era foarte sărată. Dacă băgai piciorul mai adânc dădeai de un strat de apă aproape fierbinte.

Câțiva copilași urlau pe mal nu știu ce, goi pușcă, în timp ce mamele lor tăiau roșii și pregăteau gustarea la umbră. Ne-am dezbrăcat într-o secundă. Apa era foarte plăcută. Ne-am apropiat înotând cu grijă, să nu ne sărăm ochii, de cei doi șahiști ca să chibițăm. Erau doi bărbați nu prea tineri, stăteau în poziție verticală de o parte și de alta a șahului ce plutea pe o scândură. Păreau cu totul absorbiți, pun pariu că uitaseră unde se află. Goar îmi șopti că negrul pare-se stă ceva mai bine: are cal și nebun contra turnului. M-am depărtat înotând foarte încet pe spate. Nu disprețuiesc șahul, dar nici chiar așa... Deasupra lacului doi ulii se învârteau foarte sus. Dincolo de malul înalt vedeam case, printre nuci mari, rotunzi. Acolo începea comuna. Zoli înotă după mine, în timp ce Goar rămăsese în preajma șahiștilor. Fetele se bălăceau lângă mal; deși era imposibil să te îneci acolo, chiar să vrei, nu îndrăzneau să vină spre mijloc. Apa era sărată ca o mie de draci – când am ieșit și ne-am uscat am rămas cu dungi albicioase pe tot corpul. Din fericire, un izvor curgea în preajmă, cu apă limpede și rece. Ne-am spălat acolo de sare și am pornit să vedem comuna, într-un loc se ridica hotelul pentru turiști. Era aproape gata. Clădirea pretențioasă distona cu restul căsuțelor, dar cineva ne spuse că acolo se va ridica un șir întreg de blocuri, până la lacurile sărate. Rotunda, vechea așezare minieră, urma să se transforme într-o stațiune balneo-climaterică. Niciun reumatism nu rezista băilor în apa aceea.

Ne-am oprit la o grădină de vară și am consumat șase țapi de bere. Țapii erau foarte vechi, se mai vedea pe sticlă: *Hagg et comp*. Hagg fusese un belgian șmecher, proprietarul a peste jumătate din minele de sare de altădată. Avusese chiar și cale ferată îngustă care ducea până la poarta locuinței sale. Când se îmbăta, îl aduceau de la oraș cu trenulețul.

Pe înserate, odată cu venirea primului val de răcoare, am pornit la drum. Am regăsit cărarea și am mers încă destul de mult, în timp ce se întuneca. Pătrunserăm iarăși în împărăția absolută a codrilor. Luna plină ieși deodată și ne luminează calea. Acest drum avea în el ceva ireal. Eram sfârșiți de oboseală, totuși, nici chiar fetele nu propuneau să ne oprim. Prea frumos ne părea drumul acela. Înaintam unul după celălalt. În fine, *Comisia cu itinerarul* propuse să ne oprim. Am găsit un loc bun pentru popas, între două păduri, am făcut cortul, am mâncat și ne-am culcat. Baia și toate celelalte ne obosiseră grozav. Hotărârăm să plecăm în zori, la cinci, și să ajungem chiar a doua zi la locul *acela*, de care, prinși de plăcerea drumului, aproape că și uitasem.

6. O DISCUȚIE SAVANTĂ LA MIEZUL NOPTII

Deodată, pe la miezul nopții, am sărit în picioare, înspăimântat de-a binelea, recunosc. Odată cu mine sărise și Goar. Auzisem din nou tipătul acela subpământean, de data aceasta mult mai clar, mai tare, ca și cum ar fi venit exact de sub noi.

— Ei, ce zici? mă întrebă el.

— Ce să zic, răspunsei. Cât pe ce să mă asurzească!...

Făcurăm vreo câțiva pași. Privirile noastre căutau speriate împrejur. Totul era liniștit, peisajul, de o măreție și de un calm fără margini, părea încremenit. Începurăm să discutăm pe șoptite, căci tăcerea din jur ne apăsă. Două lucruri ni se păreau ciudate în această împrejurare: întâi, că trezindu-ne, sunetul dispărea brusc și nu se mai repeta. Adică îl auzisem până acum *numai* în somn. Apoi, numai eu și cu Goar îl recepționasem, în timp ce toți ceilalți continuau să doarmă liniștiți.

— Goar, zisei, tu crezi că există sunete pe care o ureche le-ar auzi, iar alta nu?

— Bineînțeles. Urechea unui muzician prinde infinit mai multe sunete decât urechea mea, de pildă.

Oricum, era frumos că se dăduse pe sine ca exemplu de afon!

— Nu, nu te prefac că n-ai înțeles. Eu am întrebat cu totul altceva. Să eliminăm întâi și-ntâi din discuție supranaturalul.

— Să-l eliminăm, aprobă Goar.

— Acum ascultă: tu crezi că ar putea exista sunete de o natură fizică deosebită decât cele pe care le auzim în general și pe care le pot recepționa doar anumiți oameni?

— Pricep încotro bați, dar problema se complică; vrei să spui *anumiți oameni, în anumite împrejurări*, adică, în cazul nostru, în somn.

— Da, ai dreptate.

— Căci și acum, și data trecută, ceea ce am auzit, am auzit în somn. Dar data trecută nu mi-ai spus nimica!

— Credeam că a fost o iluzie...

— Frumoasă iluzie, care ne ridică din somn la ora douăsprezece și optsprezece minute...

Îmi plăcea că tonul grav cu care discutasem risipise dintr-odată înfiorarea primelor momente când sărisem în picioare ca niște iezii speriați. Acum vorbeam ca doi savanți lucizi care nu acceptă teama

considerând că ea nu poate fi o stare naturală a omului de azi;

Deodată îmi veni o idee foarte fantezistă, dar la ora aceea, în locul acela, totul părea, posibil. L-am privit pe Goar, căutând asemănări între mine și el. Eram amândoi cam de aceeași statură, șateni, cu ochii cenușii... Ei, dar vezi, eu nu purtam ochelari! Dar îmi mai veni o idee.

— Goar, tu parcă ai avut otită, nu?

— Am avut, în copilărie. Ceva înfiorător. De ce?

— Și eu am avut otită!

— Știam. Ce-i cu asta?

Eram hotărât să-l las pe dânsul să ajungă singur pe urmele gândului meu. Și a priceput repede. M-a privit un timp și deodată își lovi palmele:

— Măi, Victore, măi, dar asta e o idee genială! Vrei să spui că blestemata de otită a provocat unele modificări în auzul nostru în urma cărora putem auzi anumite sunete, neinteligibile pentru alții? Eu, până acum, știam doar că în urma ei am rămas cam afon...

— Ideea mea nu-i chiar atât de nouă, am zis. Au mai fost cazuri când boli sau accidente au provocat diferite anomalii ale simțurilor. Am citit undeva despre asta.

— Dar de ce am auzit doar *în somn* sunetul acela?

— Încă un mister...

— Poate că-l vom auzi și treji. Sau poate nu-l vom mai auzi deloc, și cu timpul ne vom convinge că, de fapt, n-a fost nimic...

— Ascultă, Victor, zise el, mai există o posibilitate. Mi se pare că știința n-a elucidat încă toate problemele legate de somn. Încă nu se știe ce anume din om *doarme* cu adevărat și ce rămâne de *veghe*... Poate că doar acel simț ce rămâne de *veghe* în timpul somnului poate înregistra anumite sunete, altfel neauzibile...

— Suntem încă niște copii neștiutori, am zis. De-ar fi cu noi măcar o duzină de academicieni bărboși...

— Păcatul e că academicienii nu prea înnoptează în munți. Nu ne putem bizui decât pe forțele noastre...

— Care-s foarte mici.

— Dar pot deveni mari. Eu în orice caz îmi notez locul acesta.

Ne-am culcat, somnul însă nu mai venea.

— Victor, dormi? șopti după un timp Goar.

— Nu pot!

— Haidem să mai dăm o raită prin împrejurimi.

Ne-am ridicat iarăși amândoi. Ceilalți continuau să doarmă duși.

— Strecoară-te în cortul fetelor, îmi șopti Goar, și ia radioul, încet, să nu le sperii.

Am ridicat ușița cortului și m-am strecurat înăuntru. Fetele dormeau, strânse una lângă cealaltă. Drăcușorul stătea pe partea dreaptă, cu palma sub ureche. Părul îi căzuse pe frunte. M-am aplecat

s-o sărut pe obraz, dar n-am îndrăznit să-mi apropiu buzele decât la câțiva centimetri, și am sărutat aerul. Apoi am ieșit cu radioul.

După ce ne-am îndepărtat puțin, i-am dat drumul. O muzică îndepărtată sună în preajma noastră câteva minute. Apoi l-am stins: dacă se auzea iar sunetul acela? Mergeam încet, cu urechea la pândă, apoi ne-am oprit și am continuat discuția încă multă vreme. Când ne-am întors în tabără se simțea apropierea zorilor. De data aceasta am adormit. La ora cinci Zoli dădu semnalul trezirii. Primele cuvinte ale lui Goar fură:

— Ați auzit ceva prin somn?

Nimeni, în afară de mine, bineînțeles, nu auzise nimic. Goar mai întreabă:

— Care din voi ați suferit de otită?

Niciunul. Goar îmi aruncă o privire.

— Ce-i, Goar, ai temperatură? Vrei o sulfamidă, poate? întreabă Zoli.

— Tu nu vorbești până nu-mi ceri audiență! se supără Goar.

7. DIN NOU AMINTIRI. APARE

„IEPURAȘUL”

— Știi, îmi șopti Goar, se prea poate ca semnul de întrebare de pe hartă să fie în legătură cu ceea ce am auzit noi în noaptea trecută...

Gândul acesta îmi dăduse și mie ocol de câteva ori. Ei, dar semnul de întrebare nu se afla în locul unde auzisem noi acele sunete stranii.

Ne găseam pe o pajiște îngustă, prin marginea căreia trecea un pârau. *Comisia cu aprovizionarea* pregătea gustarea de prânz, în timp ce *Comisia pentru păstrarea prețioasei hărți*, adică eu, despătura harta și o întindea pe lespezile din apropierea apei.

— Le-ai spus ceva celorlalți? mă întrebă Goar.

— Hm, nu. De altfel nici nu ne-ar crede.

— În orice caz, deocamdată, tăcere. Fetele s-ar speria. Știi tu, Victor, la ce mă gândesc?

— Habar n-am!

— Că de fapt n-a fost nimic.

M-am îndreptat de spate și l-am privit. Harta era între noi, la picioarele noastre, bine întinsă. Goar mă privea și el, zâmbind dintr-un colț al buzelor. Avea un aer ușor nedumerit.

— Oare poți pune bază pe ceea ce auzi în somn? întrebă el.

— Să-l luăm pe Zoli drept judecător, am propus eu.

— Bine. Cinstit e, la drept vorbind, ca și dânsul să fie la curent cu toată afacerea asta.

— Zoli, vino aici, strigai eu.

— N-am timp!

— Vino imediat! Lasă că fetele pot pregăti și singure masa!

Zoli se apropie de noi, privindu-l când pe Goar, când pe mine.

— Aveți un aer al dracului de sumbru, zise, pufnind în râs.

— Poftim! bufni Goar. Ai cu cine vorbi!

— Haide, haide, ce s-a întâmplat? Vorbiți!

Goar trecu între noi, ne luă de braț și făcurăm câțiva pași.

— Ascultă, Zoli, făcu academicianul Goar, caută să fii serios măcar trei secunde.

— Una... două... trei... numără Zoli. Gata. Am fost.

Goar continuă:

— Ascultă ce s-a întâmplat și dă-ți și tu cu părerea: de două ori, în timp ce dormeam, eu și cu Victor am auzit, ori ni s-a părut că auzim, un sunet sau un glas... Ceva ca un ecou care crește și descrește...

Zoli se opri:

— De aceea întrebai tu mereu dacă n-am auzit ceva?

— Da.

Zoli ridică o sprânceană. Ne aruncă o privire neîncrezătoare.

— Asta s-a întâmplat, explicai eu, prima dată în poiana unde am jucat fotbal, iar a doua oară în noaptea trecută.

— Vreți să vă bateți joc de mine, nu-i așa?

— Nicidecum. Vorbim foarte serios, rosti Goar.

Zoli rămase gânditor. Apoi vorbi:

— Ei bine, dacă nu vreți să râdeți de mine aflați că și eu am impresia că acestea-s niște locuri cam dubioase. Nu știu cum naiba să vă explic, dar de câteva ori am trecut prin niște stări ciudate...

— Adică?

— Ba mă simțeam foarte puternic și odihnit, ba abia mă târam de oboseală. Parcă aș fi trecut prin niște câmpuri de forță... Dar n-am dat importanță faptului.

— Vorba e, ce facem? zisei eu.

— Mergem mai departe, până la locul *acela* de pe hartă. Poate acolo se vor lămuri unele lucruri...

— Eu sunt de părere că... începu Zoli, când ne întrerupseră țipetele fetelor:

— Harta, băieți! Harta!... Harta!

Harta noastră plutea repede la vale pe apa de cleștar a pâ râului! O dusesse vântul, încet, încet, în timp ce noi discutăm.

— O sută de mii de caracatițe! strigă Zoli și toți ne repezirăm, dar era prea târziu. Un val răsuci harta noastră, care se dădu la fund pentru a reapare un minut mai târziu jos de tot, printre stânci, unde nu mai puteam ajunge.

Iată cum o întâmplare stupidă era gata să ne compromită expediția. Partea proastă era că în munți poți să te rătăcești foarte ușor printre cărările ce se bifurcă și se întretaie. Or pe harta bunicului existau indicații precise, la fiecare bifurcare o săgeată sub care scria *pe aici*. Se pare că și bunicul meu avusese de gând să revină în acele locuri. Își notase drumul cu multă minuțiozitate, lucru pe care nu-l făcuse pe celelalte hărți ale sale, unde nu existau nici săgeți, nici indicative *pe aici*.

Problema aceasta o dezbătusem de multe ori, ajungând la concluzia că bătrânul nu apucase să revină acolo unde ar fi vrut. Zoli lansase ipoteza că poate se și cam temuse să revină acolo, eu însă i-am tăiat-o: un marinar nu se teme de nimic. Nu admiteam să fie pus la îndoială curajul bunicului meu!

Mâncam în tăcere, amărâți, și nimeni nu scotea o vorbă. Pierdusem harta. E adevărat că nu ne aflam prea departe de locul *acela*, dar tocmai începeau niște bifurcații complicate și traversări peste câteva

piscuri însemnate cu o linie albastră.

Valentina deschise aparatul de radio și auzirăm cotele apelor Dunării. Asta ne mai lipsea!

Am pornit-o mai mult la întâmplare, și la orice întretăiere de cărări aveau lungi discuții. Destul de abătuți ne oprirăm pe seară între două culmi, pe alocuri golașe, pe alocuri împădurite. Era cam frig și cerul părea foarte aproape. Stelele clipeau ca niște focuri pâlpâitoare, răsrânte pe un ocean de gheață. Fețele, moarte de oboseală, n-aveau putere nici să mai vorbească, ele care nu tăceau o clipă, și nici noi nu ne puteam lăuda că stăm prea bine. Drumul se lungise peste așteptări. Se punea întrebarea: unde e locul *acela*? Căzurăm de acord că trebuie să fie, probabil, undeva dincolo de culmea sub care ne ridicaserăm tabăra. Goar susținea că pe hartă semnul de întrebare se afla dincolo de munte și de încă un pârâu. Zoli însă îl contrazise; după părerea sa semnul de întrebare se afla în partea asta a pârâului. Eu, ca să fiu sincer, nu-mi aminteam deloc. Vedeam harta în fața mea ca prin ceață, îmi aminteam doar de unele porțiuni ale drumului și eram furios că nu studiasem cu atenție itinerarul în așa fel, ca să-l memorez, îmi părea foarte rău de hartă, era ultima amintire ce-o mai aveam de la bunicul meu, bătrânul marinăr.

Ne-am culcat după o cină foarte tristă, cea mai tristă de până atunci. Dar cum se întâmplă uneori, oboseala prea mare te împiedică să dormi. Stăteam pe spate mai mult cu ochii deschiși și priveam cerut. Alături de mine Zoli începu să sforăie. Goar îmi șopti:

— Victor, dormi?

— Nu pot.

— Ce părere ai?

— Stăm prost, i-am răspuns.

— Să nu ne pierdem capul! șopti el. După câțva timp adormi și Goar. Auzeam respirația calmă a academicianului, regretând că nu îmi vine somnul. A doua zi ar fi trebuit să fiu iarăși în plină formă. M-am întors pe o parte și am închis ochii. Când nu poți dormi, tot felul de gânduri ciudate îți vin prin cap. Răsar din colțuri uitate. Amintiri și imagini pe care demult le credeai apuse. De pildă, uneori îți amintești de fapte de care te rușinezi atât de tare, că începi să asuzi, ori te cuprinde necazul că n-ai făcut un lucru la timpul lui. În seara aceea însă, îmi amintii, cu totul pe neașteptate și fără logică, de niște întâmplări la care eu nici măcar nu luasem parte și pe care mi le povestise fratele meu mai mare.

În anii războiului oamenii de pe strada noastră se ascundeau în vremea bombardamentelor în pivnițele unei clădiri imense, mohorâte și pustii. La nivelul solului pivnița avea niște gemulețe înguste cu gratii ce dădeau într-un loc viran; acolo se afla instalată o mică menajerie: un lup, o vulpe, o bufniță, un iepure, un câprior, o sărmană

mămuță, doi păuni. Omul care se îngrijea de animale nu se ascundea niciodată în timpul bombardamentelor. Pur și simplu nu-i era frică, ori era convins că bombele nu pot să cadă în preajma sa. Și, în timp ce bombele explodau, el trecea de la cușcă la cușcă și le șoptea vorbe de încurajare animalelor înspăimântate. Odată însă, o bombă plesni undeva foarte aproape. Câteva schije îl ciuruiră. Înainte de a muri el se târî pe la toate cuștile și eliberă animalele. În toiul bombardamentului, iepurele, vulpea, căpriorul, lupul, mămuța începură să alerge pe străzi. Pe urmă nimeni nu le-a mai văzut niciodată. A rămas doar bufnița. Dresorul a murit imediat ce a deschis ultima cușcă.

Fratele meu, care în timpul bombardamentelor stătea totdeauna la una din ferestrele pivniței – mama nu-l putea smulge de acolo, căci se încheșta de gratii – văzuse totul, pe dresor murind și animalele luând-o la goană. Primul fugise iepurele, deși se spune că-i cel mai fricos. Ultima ieșise din cușcă vulpea, după multă codeală...

Vedeți, întâmplarea asta o re trăiam, deși nu e bine spus, căci nu asistasem la ea. Urmării în gând, fără să vreau, căpriorul și iepurele, alergând pe străzile pustii, printre ruine...

Apoi, m-am întors pe partea cealaltă și alte amintiri mă năpădiră. În fața ochilor îmi răsări imaginea drăcușorului, care dormea în cort, la numai câțiva pași de mine. Cred că și ea mă iubea puțin, deși nu vorbisem despre asta niciodată. În timpul școlii stăteam uneori în bancă, unul lângă celălalt, repetând la franceză sau la istorie. De fapt, ce era între noi? Și ce-și închipuiau ceilalți despre prietenia noastră?

Îmi amintesc că odată echipa de teatru a școlii montase o piesă în care drăcușorul avea un rol principal – care de altfel nu i se potrivea deloc. Cu o jumătate de oră înaintea spectacolului Sina nu se prezentase încă la liceu – reprezentația avea loc în sala festivă, la etaj. Îngrijorată, profesoara de istorie, care era și regizoarea spectacolului, ceru să meargă cineva neîntârziat acasă după mica actriță. Și atunci toate privirile mă căutară pe mine. Victor! El să meargă! Ca și cum era un lucru firesc să merg eu. Iar între noi, vreau să spun între mine și drăcușor, nu era nimic...

N-am avut ce face și am fugit după Sina. Ce făcea dânsa? Se distra jucându-se cu doi pui de mătă, unul alb și celălalt negru. Legase un mosor de o sfoară și nu mai putea de râs când pisicile se repezeau amândouă să-l prindă.

— Nu-i nicio grabă, mi-a zis, eu *apar* abia la sfârșitul actului întâi!

— Îmbracă-te iute, i-am ordonat, căci Maria Tereza e foc! Așa îi spuneam noi profesoarei de istorie, poreclă inofensivă de altfel.

Mama drăcușorului îmi aduse o farfurioară cu miere. Obișnuitul moment de jenă, când stai în picioare și nu știi ce să spui și simți că te înroșești ca o sfeclă, și culmea, hohotul de râs al Sinei! Râdea de

mutra mea dezorientată. Nici n-am simțit prea bine gustul mierii, care era deschisă la culoare și avea un parfum de salcâm amețitor...

Cum somnul nu binevoia să vină m-am întors iar pe spate și am privit cerul. Cerul se mai adâncise, nu părea atât de jos cum fusese în timpul serii. Apoi privirea mea coborî pe coasta muntelui, până la stâncile din dreptul nostru, și deodată inima îmi îngheță. O lumină cobora panta, apropiindu-se încet de noi.

Nu vă pot descrie ce am simțit în clipa aceea! Abia am avut puterea să mă ridic în coate. Ceea ce vedeam nu era propriu-zis lumină, un foc sau o flacără. Nu, nu, departe de așa ceva. Era ca și cum cineva ar fi proiectat de sus un fascicol rotund de raze colorate cu o lanternă, căci lumina se mișca la suprafața pământului, dar deasupra sau împrejurul ei nu se afla nicio lanternă și nimeni care să poarte lanterna.

Cum am spus, lumina aceea, ori mai bine-zis pata aceea de lumină se apropia lingând suprafața solului, pietrele, apa, iarba, și – ciudat, foarte ciudat! – în locul acela, în locul luminat, privirea *pătrundea* prin pământ, pământul părea că devine străveziu ca de sticlă până la mare adâncime. Nepierzând din ochi pata de lumină ce trecea acum chiar prin dreptul nostru, la cel mult cincisprezece metri, am scuturat cu o mână umărul lui Goar, iar cu cealaltă l-am prins de nas pe Zoli și i-am clătinat așa până se treziră amândoi și săriră în picioare.

— Priviți! le-am spus. Și în timp ce ei încă se dezmeticeau, i-am apucat de mână și i-am târât în urmărirea luminii care acum se depărta lent, descriind o curbă mare. Nu știu de unde picase atâta curaj pe capul meu, fiindcă de fapt inima îmi era mai mică decât un purice.

Goar și Zoli se treziseră de-a binelea în fața ciudatului spectacol, și acum alergam toți trei pe urmele petei luminoase.

— Stați! strigă Goar.

Ne oprirăm ca înțepeniți. În clipa aceea pata de lumină se opri și ea.

— Să mergem încet, am zis.

Pata de lumină se urni iar din loc. Pe unde trecea lumina pământul devenea ca transparent, până-n străfunduri. N-o să mă credeți, dar în unele momente vedeam rădăcinile arborilor și straturile pământului într-un colorit fantastic, care ne lua vederea.

Ori de câte ori ne opream, se oprea și raza de lumină. Când porneam, pornea și ea. Ne ținea, ca să spun astfel, la distanță. Noi însă o urmăream cu încăpățănare, ca vrăjiți. Încă ceva: din clipă în clipă ne simțeam ba foarte puternici, plini de o energie stranie, ba șiroiam de sudoare și abia mai puteam pași. Alergam pe urma petei de lumină, așa cum aleargă filosoful pe urma ideii pierdute, fie-mi iertată comparația!

Din moment în moment așteptam să mă trezesc, fiindcă ceea ce se

întâmpla nu putea fi decât un vis, și încă unul complet absurd, dar iată că nu mă trezeam. Ba încă m-am împiedicat de un ciot și era să mă dau de-a berbeleacul, la toți dracii, cred că-mi rupsesem vreo două degete, căci o durere insuportabilă mă făcu aproape să leșin.

— Haide, Victor, haide! mă zoriră prietenii mei.

Dar mult mai ușor ne-ar fi fost să prindem propria noastră umbră. La un moment dat focul subpământean escaladă o stâncă și o secundă văzurăm prin munte ca printr-un acvariu. Fu o viziune colosală, amețitoare. Apoi totul se stinse și ne-am pomenit la poalele peretelui înalt, stâncos, singuri, frecându-ne ochii.

— O sută de mii de caracatițe! se zburli Zoli, și de fapt altceva nici nu se putea spune. Ai văzut cum fugea de noi?

Goar îl privi. Părea că se gândește.

— Nu fugea de noi, ci noi, înaintând, schimbam unghiul de înclinare...

— Nu pricep! se înfurie Zoli.

— N-ai observat că, lumina se vedea numai dintr-un anumit unghi? Când fugeam prea tare dispărea, ca să reapară mai departe, sub același unghi.

— Toate acestea sunt prea complicate pentru mine. Mă retrag din știință și mă fac fotbalist, zise Zoli furios, însă Goar parcă avea dreptate. În orice caz, merita să te gândești la observația lui.

— Mă gândesc că lumina aceea avea o anumită lungime de undă și pentru a fi văzută trebuia să existe o anumită distanță. De aici și unghiul de înclinare... bolborosi Goar, însă ceea ce spunea era foarte neclar. În orice caz, continuă el, nu pot să accept că fugea *de noi*. Puțin îi păsa de noi.

— Atunci, cum se explică... începu Zoli tot mai furios, dar se lovi iar cu palma peste frunte. Nu, destul! Toate acestea mă depășesc! Eu plec acasă! Chiar acum!

Dar, bineînțeles, nici nu se gândea să plece. De altfel și noi. Eram furioși. Teama trecuse. Când nu ești singur, nu te temi, oriunde ai fi. Eram furioși însă fiindcă simțeam neputința de a înțelege ce s-a petrecut.

— Am fost martorii unui fenomen optic foarte complex, zise academicianul Goar.

— Mersi, zise Zoli. Mersi că m-ai lămurit! N-o știam!

— Dar cum se face, întrebai eu când îmi mai reveni piuitul, că nimeni n-a observat până acum așa ceva?

— Să-ți explic eu, mă țintui Zoli. Cauza e că până acum nebunii cu viziuni, care văd și aud ce nu este, erau închiși în balamuc. Noi însă, trăim în libertate...

— Nu putem fi nebuni chiar toți trei, zise Goar cât se poate de serios. Însă întrebarea pe care a pus-o Victor își are rostul ei... S-ar

putea să fie un fenomen foarte rar.

— Iar cei care l-au întâlnit până acum și-au zis că au vedenii, ca și Zoli, și au luat-o la fugă...

— Uite, ce e, se supără Zoli, eu n-am spus nimic de vedenii, să fie clar!

— Nu înțeleg de ce te înfurii, făcu Goar, deși nici el nu era în apele sale.

— Ar mai fi o posibilitate: să nu-l fi întâlnit nimeni, își continuă Goar ideea. Și chiar mai mult: să nu fi avut loc nimic asemănător până acuma.

— Ar fi o cinste prea mare pe care ne-ar face-o maica noastră, natura! sună în preajma noastră glasul supărat al Valentinei, și în prima clipă tresărirăm. Fetele se aflau lângă noi, la doi pași.

— De când sunteți aici?

— Hi, hi, hi, de la început, râse drăcușorul. Am urmărit iepurașul împreună cu voi.

— Ce iepuraș?

— Iepurașul, iepurele, lepus timidus. Copiii numesc iepurași razele de lumină pe care le reflectă cu oglinzile când se joacă.

— Țsta a fost un iepuroi, am zis.

— Și l-a reflectat însuși Scaraoțchi, cu oglinda lui cea mai mare, zise Zoli.

— Și nu v-a fost frică, fetelor?

— Nouă? Era să murim de râs când Victor s-a încurcat în rădăcinile alea și a căzut...

— Frumos vă stă! Și eu care mi-am rupt vreo cincisprezece degete cu ocazia aia!

— Să mergem în tabără, propuse Zoli. Iar mâine, înapoi acasă!

— Nici moartă! zise drăcușorul. Nu mă mișc de aici până nu aflăm totul. Așa-i, Valentina?

— Dacă băieții se tem n-au decât să plece, făcu blonda, disprețuitoare.

— Ha, ha, ha, râse Goar. De unde atâta curaj pe voi?

Eram prea surescitați ca să ne mai putem culca. Făcurăm un mic foc în fața cortului. Emoțiile prin care trecuserăm treziră în noi o foame grozavă. *Comisia cu aprovizionarea* făcu cinci porții, nu prea mari, ce dispărură cât ai clipi din ochi. Focul pâlpâia cald și mângâietor. Era răcoare, focul însă ne încălzea. Împrejur domnea liniștea, și cu toate că stam încordați, gata să înregistrăm orice, nu se mai întâmplă nimic.

— Fiindcă tot e vorba să ne facem curaj, zise Goar, propun să descrie fiecare, cinstit, cea mai mare spaimă din viața lui.

— Se aprobă, se aprobă, începe chiar tu, strigă drăcușorul.

8. UN CAPITOL INTERMEDIAR

Nu vă speriați, n-am de gând să vă redau poveștile de groază pe care le-am debitat fiecare din noi în noaptea aceea. Nici măcar cea a lui Zoli, foarte încurcată și cu implicații – ați ghicit – fotbalistice.

Știu, unii dintre dumneavoastră veți spune poate că acord prea multă atenție problemei fotbalului și că Zoli al meu, veșnic cu mingea și cu driblingul, e un tip cam schematic. Dar dacă în fiecare duminică milioane de oameni se agită în tribune, sau în fața aparatelor de radio, iar apoi comentează ore și zile întregi o fază frumoasă, ori sunt triști sau chiar disperați că echipa lor favorită e amenințată cu retrogradarea, ori pur și simplu nu merge bine, dacă despre fotbal și fotbaliști se scriu cărți și chiar tratate, dacă și noi care nu suntem jucători nici de „A”, și nici de „B”, nici de cartier măcar, simțim o încântare de nedescris jucând pe picior balonul rotund, ori marcând un gol colegului de birou, ori de strung, înseamnă că fotbalul face parte din viața noastră, și dacă vrei să descrii veridic un grup de oameni nu-l poți elimina, nu-l poți dribla, mai bine zis.

Dar să revenim la Zoli. Este el un fel de fanatic al balonului, pe care nu-l interesează nimic altceva? Nuuu... Am insistat, cred, asupra părților lui umbrite. L-am prezentat ca pe un fel de băiețoi neastâmpărat și n-am spus nimic despre timiditatea ascunsă sub purtarea lui prea voluntară, pe care și-o impune; n-am spus nimic despre finețea colegului meu, despre faptul că Zoli, acest înrăit fotbalist n-a jignit în viața lui niciodată pe nimeni. Nici despre fantezia lui nesecată, la care trebuie adăugat mult umor, n-am amintit.

Dar iată că se luminează de zi. Goar se ridică și-și ascunde un căscat prelung. Nu prea ne odihnisem în noaptea aceasta. În schimb avusesem o plăcută surpriză: Sina și Valentina, de care ne temeam să nu care cumva să afle că se petrec lucruri ciudate, să nu se sperie și să ceară înapoierea imediată, se comportaseră peste așteptări. Mai mult, deveniseră curioase – ah, curiozitatea femeii! – și ne-am dat seama că ne putem bizui pe ele. În primul rând, odată cu ivirea zorilor m-am dus să cercetez locul unde dispăruse pata de lumină. Peretele stâncos ce dădea într-un fel de platou era foarte greu de escaladat. Ne-am servit de un mestecăn înalt și drept, care creștea acolo, și de o funie destul de groasă pe care o aveam în echipament. Întâi, pe mestecăn s-a urcat Zoli, suplu și ager ca o maimuță, având cu el funia. Ajunse sus, până în locul unde coroana începea să tremure. Aruncă funia, într-un

fel anumit, cum fac alpiniștii, și prinse în laț un capăt ascuțit de stâncă, apoi trase până ce coroana mestecănelui se apropie de partea superioară a peretelui vertical. Înnodă apoi capătul de funie de trunchiul mestecănelui. Acum era simplu să ajungi sus. Îl urma eu, și după mine Goar. Sus, pe micul platou, creșteau câteva tufe, iarbă, altceva nimic. Nimic deosebit. Misterul petei de lumină era total: ne-am dat jos, și aici s-a întâmplat o mică nenorocire. Goar a lunecat pe trunchi și s-a rostogolit vreo câțiva metri, ca un sac. În cădere îi căzură ochelarii, iar una dintre lentile se sparse. El nu păți nimic. De ochelari nu-mi părea rău. Goar continuă să-i poarte cu o singură lentilă pe ochiul stâng.

Ne-am întors în tabără și peste un sfert de oră porneam să trecem muntele. Speram că dincolo trebuie să fie locul *acela*, locul notat pe hartă cu semnul de întrebare.

9. PE GOAR ÎL DOARE CAPUL. SEMNUL DE ÎNTREBARE

Ajunserăm pe versantul celălalt în jurul amiezii. Goar se plânse că-l doare capul. Probabil că din cauza lentilei sparte, un ochi vedea mai bine, celălalt mai slab. Valentina muie o batistă în apă rece și i-o puse pe frunte. Goar stătea culcat la umbră, noi, ceilalți, ne pregăteam de masă. Ne aflam în marginea unei depresiuni, un loc pitoresc și sălbatic. Departe se vedea o albie cenușie, secată probabil, apa în orice caz n-o zăream. Văzduhul era albastru și fosforescent. Goar se ridică și luă masa alături de noi.

— Nu-ți mai pune ochelarii, îl sfătui Valentina.

— Bine, zise Goar, dă-mi un antinevralgic.

Fata îi întinse pilula albă, rotundă.

— Ce faci, nu-l iei?

Goar zâmbi.

— Sigur că nu. Îl pun în buzunar. Așa-mi trece precis.

— Oare unde o fi semnul de întrebare? șopti drăcușorul.

— Tu te-ai aștepta să-l vezi crescând din pământ! râse Zoli.

Expediția se urni iar. După un ceas și ceva atinserăm albia cenușie prin care abia dacă mai curgea un fir de apă subțire și străveziu. Albia era însă mult mai largă, părea că pe acolo trecuse cândva un râu sau un torent puternic.

Acolo ne aștepta altă surpriză: pe malul stâng creștea o vegetație abundentă, fagi și brazi uriași, cum nu mai văzusem niciodată, în timp ce pe malul drept, pe o mare suprafață, nu se legăna nici măcar un fir uscat de iarbă. Doar stâncărie vântată și pământ sterp, uscat, ars parcă.

Ceva mai încolo, brusc, albia torentului secăt și micul curs de apă peste care sărisem, dispăreau în pământ ca și când nici n-ar fi existat. La suprafața solului însă, continua o fâșie aridă, stearpă, presărată cu uriași bolovani vineți și cenușii. Iar în dreptul ei, pe partea unde ar fi trebuit să fie malul stâng, în caz că s-ar fi prelungit albia torentului, se înălțau brazi falnici, fagi și câte un mestecăn ce sclipea printre trunchiurile celelalte ca o rază verticală de lumină.

După câțva timp dispăru și fâșia aridă, și pâlcul de copaci uriași, și intram într-un loc aproape sinistru, o pădure de stejari trăsniți. Aici totul purta semnul luptei dintre viață și moarte. Domnea o tăcere neliniștită, parcă plină de tresăriri. Nu întâlneam nici păsări, nici alte vietăți. Unele trunchiuri, complet carbonizate, negre, stăteau ghemuite

cu una sau două ramuri întinse paralel cu pământul, ca niște cerșetori.

— Țsta de aici seamănă cu un balaur, șopti Sina.

Monstrul stătea răsucit, cu zeci de ramuri pe jumătate arse îmbrățișând văzduhul viu și cu altele ridicate în sus, sfidătoare, ca niște brațe, aducând parcă de dincolo de moarte un blestem neiertător cerului care a trimis fulgerele.

Majoritatea copacilor însă trăiau, deși fiecare purta, fie la rădăcină, fie mai sus, sărutul focului. Într-unele trunchiuri fulgerul scobise într-o clipă vaste scorburi și copacul mai trăia doar prin scoarță, alte trunchiuri le despicasă în două, ucigând jumătate. Din loc în loc mai întâlneai doar buturugi aproape pierdute în pământ, morminte ale străvechilor stejari care gustaseră cândva cu limbile frunzelor văzduhul secolelor îndepărtate.

Multe răni cauzate de trăsnet se vindecă. Arsura neagră este eliminată încetul cu încetul, într-un deceniu, două. Și atunci vine iarăși trăsnetul. Dar stejarul încăpățânat continuă să trăiască. Iar alături, un altul mai slab, doborât de arsura nevăzută ce i-a săgetat inima, e gata să se predea. Împrejurul rănii lemnul începe să putrezească, cuprins de o lentă dezagregare. Într-o bună zi copacul moare. Frunzele atârnă în jos fără luciu. Ramurile se întorc spre pământ. Dacă vremea e bună și liniștită, încetul cu încetul, înainte de a fi smulse, frunzele se răsucesc ca niște foițe de țigară.

Brusc, imperiul stejarelor trăsniți se sfârși.

Cu un tainic suspin de ușurare ieșirăm la lumină; deasupra ierbii înalte, printre flori de toate culorile, coșaii, aceste vietăți mici și caraghioase, ca niște fosile vii, executau adevărate zboruri experimentale, planând pe distanțe mari și aplecând în cădere firele ierbii.

— Ce păstrăvi aș mai prinde cu ei, se laudă Zoli, în glumă, bineînțeles, căci în toată cariera lui de pescar prinsese un singur peștișor, și acela tânăr de tot și fără experiența vieții. Trebuie să fii făcut dintr-o anumită stofă ca să poți deveni un pescar bun. Impetuozitatea unei extreme nu se potrivește cu răbdarea stoică, a cavalerului undiței.

Hotărărăm să ne oprim, să mâncăm și apoi să facem o discuție în legătură cu itinerarul. Sărmanul Goar își puse ochelarii săi cu o singură lentilă și nota ceva într-un carnețel. Sunt sigur că ținea un fel de jurnal de bord al expediției. Zoli, care dispăruse de câteva minute, apărură deodată, sărind într-un picior.

— Am făcut cel puțin două descoperiri! declară el păstrându-și calmul, deși în tonul său era o vibrație triumfătoare ce mă făcu să tresar. Totuși i-am răspuns:

— Dacă numai două, atunci nu mă deranjez!

— Veniți, fraților, făcu Zoli, veniți și veți rămâne cu gura căscată.

Goar se ridică și-și puse carnetul în buzunar. Arăta foarte ciudat cu ochelarii lui cu o singură lentilă.

— Să mergem, zise el, Zoli a descoperit probabil fotografia lui Ivansuc atârnată într-un copac...

— Putem veni și noi? întrebă Valentina, ori poate e din nou un secret?

— Poți veni, zeiță blondă, făcu Zoli. Ia cu tine și niște antinevralgice, să nu te doară capul!

— Dacă e ceva fioros, prefer să rămân aici, zise drăcușorul, cu toate că n-ar fi rezistat curiozității chiar să fi știut că o așteaptă un balaur cu șapte capete în pădure.

La marginea pădurii se aflau două stânci, una mai mică, rotundă, alta zvultă și ascuțită. Zoli se opri în fața celei din urmă..

— Ce părere aveți, a?

Nu vedeam nimic în afară de un melc ce urca foarte încet pe piatra goală, lăsând în urma lui o dungă argintie.

— Într-adevăr, e un melc interesant, își bătu joc Goar. Un melc misterios, aş putea spune. N-o fi angajatul unei societăți străine ce vrea să torpileze expediția noastră?

În momentul acela însă am observat ceea ce nu văzusem până. Atunci de emoție aproape-mi dădură lacrimile. Fără să vreau îngenuncheai în fața stâncii și am început să mângâi trupul ei rece peste care trecuseră atâtea sute de ani.

— Semnul de întrebare! exclamă aproape simultan ceilalți.

— Da, semnul de întrebare, confirmă Zoli, grav ca un preot al Zeului-Soare.

Pe stâncă mai stăruia, cam la o jumătate de metru de suprafața pământului, un mare semn de întrebare, săpat cu un obiect metalic ascuțit. Ploile, anii aproape că-l șterseseră. Mușchiul crescuse, acoperindu-l pe alocuri. Puteai trece ușor pe acolo fără să-l observi. Nu mă îndoiam că semnul de întrebare gravat în piatră corespunde cu cel de pe hartă, și nu mă îndoiam că cel care-l înscrisese acolo fusese chiar bunicul meu. Legătura fusese făcută, expediția atinsese latitudinea și longitudinea propusă. E o adevărată minune cum, fără hartă, reușisem să mergem pe drumul bun, călăuzindu-ne doar de memorie.

— Dar asta nu e tot, zise Zoli. Urcați-vă aici lângă mine, și priviți în jos.

De pe stâncă rotundă se deschidea în vale, dincolo de colțul pădurii, un tablou dintre cele mai rare, ca frumusețe și armonie.

— Asalt asupra colibei din vale! comandă Goar, și o luarăm la goană. Alergam ca nebunii, printre tufișuri și bolovani.

E drept, coliba nu se afla instalată pe niște labe de găină și niciunul dintre bătrânii stejari din preajmă nu avea înlănțuit de trunchi un

motan vorbitor, așa ca în poemul lui Pușkin. Nici marea nu exista, în schimb o înlocuia cu sobră demnitate codrul.

La vreo zece pași de colibă ne oprirăm stingheriți. Părea demult părăsită, acoperișul i se aplecase într-o parte. Bârnela din care era făcută păreau cam putrede. Ferestrele, astupate cu crengi, ne aruncau o privire oarbă.

— Haideți, haideți, le-am zis, pășind înăuntru. Ușa lipsea. Deși străveche și apăsată de timp, coliba părea destul de trainică. Fusesse durată din trunchiuri solide. Pe acoperișul de tablă mâncată de rugină creșteau mușchi și licheni. Un drum aproape acoperit de iarbă pornea de acolo, ducând cine știe unde, pe vale.

— Aici s-a făcut foc, nu demult, notă Goar, scormonind prin tăciunii din fața intrării. Înăuntru se aflau grămezi de crengi, aduse recent, ce fuseseră folosite, în mod neîndoielnic, drept culcușuri. Cineva vine din când în când pe aici, comentă în continuare Goar.

— Brr! făcu drăcușorul. Cine o fi? Mai bine să nu vină.

— Poate-s niscaiva stafii, drăguțele de ele, presupuse Zoli. Să vină, vreau să văd cum arată o stafie!

Fiindcă ne lăsasem toate bagajele sus, dincolo de cele două stânci, eu, Zoli și cu Goar pornirăm să le aducem. Pe drum ne-am oprit încă o dată în fața semnului de întrebare. Între timp melcul ajunsese sus, pe vârful stâncii, și se fixase acolo, la soare.

— De-am putea afla anul când a trecut pe aici bunicul tău, suspină Goar.

Semnul de întrebare stătea singur, înscris pe stâncă, real și simbolic totodată pentru toate întâmplările prin care trecusem și pentru cele ce aveau să vină. Oare ce-l determinase pe bunicul meu să-l sape în piatră? Pentru a recunoaște locul, poate? Avea de gând să revină acolo? Trebuie să fi fost determinat de motive puternice... Dar, oare revenise?

Ne-am întors la colibă cu bagajele și, imediat, *Comisia pentru stabilirea apei potabile* degustă apa unui izvor din apropiere și o declară excelentă. De altfel izvorul era amenajat, cu trepte și loc pentru găleți, iar pe jos, în ierburi, putrezea un jgheab de lemn în care s-au adăpat caii sau vitele celor ce locuiseră cândva aici.

După aceea avu loc o ședință generală a comisiilor întrunite în care se hotărî fixarea taberei în colibă, deși se înregistraseră proteste din direcția părții feminine a expediției. După suspendarea ședinței muncirăm aproape două ceasuri: ferestrele colibei fură destupate, ca să intre lumina înăuntru, se curăță pe jos cu niște măturoaie improvizate din crengi, apoi aduserăm grămezi de ramuri proaspete pentru culcușuri, iar pe ele întinserăm foaia de cort. Apoi am luat o masă îmbelșugată. Conținutul rucsacurilor noastre, pline până la refuz la plecare, se cam înjumătățise. Totuși mai aveam provizii, doar în

pravința pâinii stăteam slab. Ne consolarăm zicându-ne că vom găsi zmeură și fragi, ceea ce de altfel se și întâmplă. După-masă, frânți de oboseală, ne-am propus un somn bun. Fetele își aveau culcușul într-un colț, noi băieții în alt colț.

— Sper că vom dormi liniștiți, zise Goar.

— Categorie. Ne păzește de rele semnul de întrebare.

— Și dacă vin stafiile foștilor locuitori ai colibei? întrebă Sina.

— Și dacă vine vreun balaur cu șapte capete? zise Zoli.

— Și dacă această colibă o ia razna și începe să zboare? zise Valentina.

— Și dacă...

Am adormit fără să mai aud următoarea întrebare.

10. COLOANA MISTERIOASĂ DE CIFRE

Ce plăcut e să călărești pe un cal de șah, de-a lungul unui câmp uriaș presărat cu pătrățele albe și negre, mai ales când asta se petrece în vis!

Ce straniu, visele de multe ori n-au nicio legătură cu realitatea imediată. Pe mine șahul nu prea mă pasionează și-l joc doar cu ceva mai bine decât un papuc, și cu toate acestea visul acesta ecvestru îmi revenea deseori, în cele mai ciudate variante. Odată chiar jucam șah cu însuși „omul invizibil” al lui Wells, eu bineînțeles călărind pe unul din bidiviii mei, iar *el* comod așezat pe o tură, picior peste picior și cu țigara în gură. Deși era invizibil eu îl vedeam foarte bine, și până la urmă i-am dat un mat răsunător.

N-am dormit prea mult de data aceasta, totuși Goar se trezise înaintea mea și l-am surprins privind fix într-unul din colțurile colibei. Coliba aceea era construită foarte simplist, întâi și întâi fuseseră bătuți în pământ patru trunchiuri, iar apoi alte trunchiuri fuseseră bătute orizontal, în chip de pereți. Totuși observai că trunchiul spre care privea Goar era de trei ori mai gros decât toate celelalte.

— La ce te uiți, Goar?.

— La ce te uiți și tu. Trunchiul acela e mult mai solid decât toate celelalte. Și în același timp, mult mai vechi.

Am căscat, m-am întins și apoi am întrebat într-o doară:

— Ce te face să crezi?

— L-am cercetat. E lemn de stejar și e aproape putred. Poartă tot felul de urme pe el... Am impresia că a servit la susținerea altor câtorva colibe, în afară de aceasta. Toți ceilalți stâlpi nu-s bătuți în pământ, pe când acela da, și încă foarte adânc, așa am impresia. Și-n afară de asta...

— Ce mai e?

— Aproape nimic.

Fetele, care se treziseră și ele înaintea mea, interveniră în discuție:

— Goar a descoperit o coloană misterioasă de numere pe trunchiul acela, zise Valentina.

— Un nou semn de întrebare se ivește, se încruntă drăcușorul.

Zoli intră cu mingea sub braț. Văzu mutrele noastre grave.

— Ce s-a întâmplat? Ați găsit vreo comoară?

M-am apropiat de străvechiul trunchi, ciuruit de carii, din colțul colibei. Ca să văd mai bine am aprins lanterna pe care n-o utilizasem

aproape deloc până acuma. Cifrele pe care le observase Goar din întâmplare (își pusese pantofii acolo în colț, apoi, trezindu-se, se aplecase să-i șteargă puțin de praf) fuseseră arse cu fierul roșu, cu o daltă, pare-se, adânc în lemn, ca să rămână cât va rămâne el, la mari intervale de timp una de cealaltă, și aproape fiecare de altă mână, căci numerele nu semănau deloc unul cu celălalt.

— Par a fi mai mult niște date, zisei eu. Cifra cu care se deschide coloana sus e 1745. Urmează 1763 și celelalte.

— Poate că n-a avut ce face într-o seară proprietarul de altădată al colibei și s-a apucat să facă socoteli, presupuse Zoli, dar tot el se contrazise: Nu, aceste date par a fi scrise aici de-a lungul mai multor generații...

— Poate au notat anii când li s-au născut copiii, opină Valentina.

— Sau când au murit bătrânii...

— Sau când a scos cloșca mai mulți pui...

— Sau când s-a arătat vreo cometă.

— Nu, zise Goar, chestia cu cometa nu se potrivește. Victor, ia dictează-mi cifrele alea!

I le dictai după cum urmează:

1745

1763

1817

1853

1871

1925

Academicianul le notă cu grijă în celebrul său carnețel. Era pe înserat, tocmai ora potrivită pentru facerea focului. Cum dormiserăm zdravăn după-masă, eram odihniți și făceam o gălăgie parcă am fi fost o sută și nu cinci. Plecarăm toți în pădure să culegem uscături. Fagii stăteau în amurg uriași și neclintiți. Deasupra munților se arcuise un cer de piatră, vinețiu, mai adânc spre miazăzi, mai jos spre miazănoapte. La apariția noastră, dintre copaci se ridică o gaie, scoțând un tipăt.

Ne-am întors, am făcut focul și am cinat pe îndelete. Cutiile de conserve deschise le-am spălat la izvor și am adus apă în ele. Zoli își frigea slănină după un sistem al lui. O stropea întâi puțin cu apă și o săra înainte de a o pune pe jar.

Se făcuse noapte. În preajma colibei se aflau trei stejari uriași ce dominau mica poiană rotundă, străbătută de un drum de care aproape dispărut. Mai încolo, împrejur, creșteau fagi, iar mai sus brazi, în pâlcuri, alternând cu fagii. Stejari, parcă, nu mai erau. Cineva fu de părere că cei trei din poiană fuseseră sădiți acolo de oameni.

— Am o idee, făcu Zoli. Să facem o mică incursiune până la... Ei, ghiciți până unde?

— Până-n Jamaica, zise drăcușorul.

— Nu, până la pădurea trăsniță.

— De acord, zise Goar. Ideea e bună. E prea devreme să ne culcăm.

Închipuiți-vă întreaga expediție deplasându-se în lumina stelelor în direcția acelei stranii păduri de stejari. Fiecare luase cu el câte ceva. Zoli ducea pe umăr mingea, din când în când o arunca în sus și apoi executa o lovitură de cap marcând în poarta dintre doi copaci. Valentina își petrecu pe după gât curelușa radioului portativ, iar Sina ținea în brațe o pisică de pâslă, mică și neagră, pe care o luase în excursie ca să ne aducă noroc. În fine, eu duceam pe umăr o bâță mare și firoasă, care avea să ne apere de tâlhari și fiare sălbatice, iar Goar, tăcut, venea ultimul, mototolind în buzunar carnețelul său.

11. LUPII

Mergeam alături de Sina și tăceam amândoi. Când ne pomeneam singuri atmosfera devenea puțin încordată. Dar dacă stau și mă gândesc mai bine, era o încordare plină de farmec, de neprevăzut. Din clipă în clipă, așteptam ca ea să spună ceva deosebit, iar Sina avea aceeași impresie, se temea că în secunda următoare voi da drumul unei afirmații nechibzuite și ireversibile, dar în același timp parcă o dorea. Dar la vârsta aceea declarațiile de dragoste se fac foarte greu. Mergeam, cum zic, unul alături de celălalt, iar la vreo douăzeci de pași în urmă venea Valentina, încadrată de ceilalți doi. Goar tăcea – devenise deodată foarte gânditor – în timp ce Zoli îi povestea Valentinei peripețiile prin care trecuse în urmă cu un an cu ocazia unei călătorii la București.

Pe mine mă cam sâcăia grija tacită cu care se retrăgeau ceilalți când eu și cu drăcușorul ne pomeneam alături. Dar, ca să fiu sincer, îmi părea și bine.

— Mi-e dor de mama, făcu drăcușorul. A rămas singură, singură... E și vacanță acuma, nu mai are nici ore...

Mama Sinei e învățătoare. O femeie cu părul cărunț, cu privire impresionant de mândră. Nu acceptase o a doua căsătorie, după ce-i murise soțul în război. Sina pretindea că procedase astfel din pricina ei, pentru a nu-i da un tată vitreg, dar poate se înșela. Cauzele pot fi atât de multe...

Pădurea de stejari ne întâmpină tăcută. În lumina lunii și a miilor de stele, spectacolul ne apărui și mai copleșitor decât ziua. Valentina așază radioul sub un trunchi complet carbonizat și-i dădu drumul. Răsună o muzică veselă de dans. Nu pot califica în niciun fel, dar nici nu pot condamna acest mic gest frivol al unei fete din secolul douăzeci. Muzică de dans într-o pădure arsă.

Drăcușorul așază mâța ei neagră lângă radio. Zoli puse mingea de fotbal lângă mâț.

Am simțit deodată o furnicătură în ceafă și fără să-mi dau seama îmi întorsei privirea. În prima clipă inima îmi îngheță în piept. Apoi m-am liniștit. Vara lupii nu sunt periculoși... Patru ochi de foc ne priveau. Pentru orice eventualitate, ridicai de jos bâta, încet, ca pentru a mă rezema de ea. M-am uitat încă o dată într-acolo. Animalele se aflau foarte aproape, dar fiind în umbră, nu le vedeam decât ochii. Ochii ardeau. Îl înghiontii pe Goar.

— Uită-te puțin în dreapta!

— Lupi! șopti el.

— Da.

— Par a fi doi...

— Da. Cred că nu-s periculoși. Au venit să asculte muzică. Să nu-i vadă fetele.

Peste câteva clipe Valentina se apropie de mine.

— Victor! șopti ea. Întoarce-te un pic spre dreapta... Să nu te observe Sina că se sperie.

— Sunt niște bieți lupi, i-am răspuns. Le-a fost dor de muzică.

Valentina se aplecă, răsuci butonul și muzica răsună mai tare, s-o audă și lupii. Sina veni lângă mine și mă prinse de mână. Degetele ei erau reci.

— Privește într-acolo, Victor! Lupi! Sst, să nu-i vadă Valentina că leșină de spaimă.

Să nu mori de râs!? Singurul care nu observase nimic era Zoli.

— Fotbalistule, i-am spus, ce părere ai despre lupi?

— Lupii, he, he, nu mai există demult, decât în poveștile vânătorilor, zise Zoli.

— Au mai rămas totuși doi, se află la douăzeci de pași de tine! Privește!

Zoli se întoarce și amuți.

Fie că vorbisem prea tare, fie din alte motive, cei doi lupi se îndepărtară. I-am văzut traversând calmi un loc scăldat în plin de razele lunii. Păreau foarte mari.

Când pornirăm înapoi însă, lupii se iviră iar și ne urmăriră de la distanță până la colibă. Scormonirăm jarul în vatră și peste câteva clipe focul ardea, luminând dintr-o parte coliba. Zoli se înarmă cu un rețetei aprins și se năpusti urlând ca un sălbatic spre marginea pădurii, unde se opriseră lupii. Aceștia dispărură. Valentina își exprimă regretul:

— Păcat că i-ai gonit, era mai interesant...

— Pune o bucatică de slănină pe foc, să-i vezi cum revin...

— Mai bine nu, zise academicianul, căci imediat ne pomenim cu o mie de fiare pe capul nostru.

— Vara lupii nu umblă în haite, zise Zoli cu un aer de cunoscător.

Nu l-am contrazis știind că tatăl său îl luase de multe ori cu el la vânătoare.

Goar își scoase carnetelul și-l frunzări la lumina focului. Se opri la fila în care se afla notată coloana de numere.

— Și eu cred că e vorba de ani, murmură el. Anul 1745... Anul 1763... Anul 1817... Ce s-ar fi putut întâmpla atunci?...

12. PRIMUL JURNAL DE NOAPTE

Pe la ora zece și ceva, în timp ce ascultam buletinul sportiv, lupii se iviră iar. Stăteau neclintiți la marginea pădurii și ne priveau.

— Sărmanii de ei, îi compătimi drăcușorul. Toată viața prin pădure, în frig, în zăpadă... Nici tu o ceașcă de cacao fierbinte, nici tu un pătuc cald, un filtru...

— O oră de franceză, interveni Zoli.

— Un meci de fotbal, completai eu.

— O partidă de șah la club, o excursie, o țigară, zise Goar.

Apoi fetele se duseră la culcare. Radioul rămase cu noi.

— Măi fraților, am zis, vouă nu vă e un pic de frică, așa, uneori? Dar să fiți sinceri!

Goar dădu din cap, afirmativ:

— Mie da. Nu prea tare, totuși...

— Lupii ne mai lipseau! șopti Zoli.

— Vorba e că la noapte trebuie să facem de pază, pe rând. Să nu se stingă focul. Paza bună trece primejdia rea. De acord?

Goar avea dreptate. Traserăm la sorti, după un lung și fioros ceremonial, cu bilete. Primul am căzut eu de planton, de la zece și jumătate, până la douăsprezece și jumătate. Al doilea era Goar, până la două și jumătate și ultimul Zoli, până la patru jumătate când se făcea zi.

Ne permiserăm câte o țigară din pachetul pe care Goar îl păstra pentru ocazii deosebite. Ocazia deosebită se ivise: lupii. Ne-am dus toți trei la izvor și ne-am spălat pe dinți, sfidând astfel primejdiile și misterele ce ne înconjurau.

Apoi, în fața colibei am rămas doar eu. Aveam un creion și câteva foi albe pe care, conform înțelegerii, trebuia să notăm în amănunt cele petrecute în timpul veghii fiecăruia. Ocupația aceasta de altfel era menită și să alunge somnul bietului planton, rămas singur, copleșit de noapte. M-am instalat bine lângă foc, cu spatele la peretele colibei. Aveam la îndemână bâta și un maldăr serios de vreascuri pentru alimentat focul. Mai aveam pe mână și ceasul lui Goar. Pe genunchi îmi pusesem o scândură, iar pe scândură foile. Să vină inspirația! Citez din acest jurnal de noapte:

„Ora zece, patruzeci și trei.

Din colibă se aude primul sforăit. După timbru, care e mai mult de

bariton, și după intensitate, care e în crescendo și decrescendo, cu unele variațiuni în gamele superioare, bănuiesc că e un sforăit de mare fotbalist, iar după modulațiunile iuți, ce aduc cu o alergare pe marginea terenului, terminată cu o minge paralelă cu poarta, nu poate fi decât sforăitul unei extreme. Deci, ca să scurtăm povestea, e sforăitul lui Zoli.

Ora zece, cincizeci și unu de minute.

Ochii de lup au apărut iarăși la marginea pădurii, de data aceasta mai aproape, chiar în fața mea. Sclipesc ca niște tăciuni în întuneric. Uneori au o sclipire verde.

Ora unsprezece.

Oare ce visează Zoli? Sforăitului său i s-a adăugat un altul, mai discret, mai reținut, al lui Goar. Academicianul nostru are un somn calm și pașnic. Mă cuprinde și pe mine somnul. Ca să scap de el mă ridic și fac gimnastică la lumina focului. Apoi mai pun niște crengi pe jeratic. Noaptea e nespus de senină. De când am plecat în excursie cred că n-am văzut niciun nor.

Ora unsprezece, treizeci.

Nimic nou. Mai am un ceas. Lupii au dispărut. S-au dus și ei la culcare, ce naiba, doar n-o să ne pândească toată noaptea! Oare cum doarme un lup? Are vise?

Miezul nopții (după ceasul lui Goar).

Mi s-a făcut foame. Totdeauna pățești astfel noaptea, când nu dormi.

A început o nouă zi. Lupii nu se văd. Împrejurul taberei e liniște. Mai am douăzeci și opt de minute.”

13. PRIMELE CONCLUZII

La fix douăsprezece și jumătate mă duc să-l trezesc pe Zoli. Nu e o operație simplă. Ilustra extremă se întoarce pe partea cealaltă. Cu greu izbutesc să-l ridic. Se freacă la ochi buimac, se ridică mormăind. Mă culc și adorm imediat.

„Ora douăsprezece și treizeci și trei.

Preluat garda. O sută de mii de caracatițe, ce văd aici?! Acest măgar de Victor scrie că aş sforăi. Eu! Cine vorbește! Abia a pus capul pe pernă și pământul se cutremură de sforăitul său! (*Ca și cum am fi avut perne cu noi! – nota mea, Victor.*) Ha, ha! Ce mai văd aici: „timbru... crescendo... variațiuni... modulațiuni...” încă o sută de mii de caracatițe, nu știu de unde le scoate pe toate astea!

Ora unu fără un sfert.

Minutele trec foarte încet și mi-e un somn! Fiecare minută e ca un cârnat uriaș pe care timpul, sătul, abia-l mai poate înghiți. Iată o comparație care sper că-i va place lui Victor, special pentru el am scris-o.

Ora unu.

În pădure se aude ceva, dracu știe ce. Să îndrăznească numai să apară niscaiva hoți! Am bâta lângă mine.

Ora unu treizeci și cinci.

Cred că am ațipit nițel, dar nu sunt sigur. În orice caz, când m-am uitat ultima oară la ceas era unu și un sfert. Au apărut lupii. Mii de caracatițe, lighioanele acestea n-au somn deloc? Ah, de ce n-am pușca tatii la mine că le-aș servi un somnifer!...

Ora două.

Am făcut un pic de „tehnică” cu mingea. Am mai alungat somnul și pe lupi cred că i-am speriat, fiindcă nu-i mai văd. Fraților, părerea mea este că excursia-i un lucru bun, dar ar fi cazul s-o întindem și către casă, ce părere aveți? Eventual mâine mai putem sta, poate mai dăm de vreun mister, ei, dar poimâine...

Ora două și douăzeci.

Na, că lupii s-au întors. De fapt și ei sunt un mister. Două mistere, că-s doi. Ce-ar fi să încep a urla la ei?

Semnul de întrebare pe care l-am scris mai sus îmi amintește de cel de pe stâncă și de toate celelalte... Nu pot să zic decât: hm! La urma urmei, eu nu sunt explorator. E drept că ar fi interesant să găsesc

dezlegarea câtorva mistere, dacă n-ar fi atât de greu. Prea multe științe trebuie să ții în degetul mic, prea mult trebuie să *tocești*... Asta e tot ce am de spus și mai adaug: o sută una mii de caracatițe!”

„Ora două, treizeci.

Preiau de la Zoli serviciul. În timp ce dormeam am auzit iarăși *ceva*. 1745–1763–1817–1853–1871–1925. Hm! Interesant!...

Ora patru, treizeci.

S-a luminat de ziuă. Mă duc să mă mai culc puțin.

Goar.”

Aici se termină jurnalul primei nopți petrecute în locul *acela*. Din rândurile sale, cam încâlcite, rețin două lucruri: că afurisiții de lupi au stat în preajma noastră mereu, cu excepția unor mici intervale, când mergeau și ei să ia probabil o țuică sau un șpriț. Al doilea, că Goar a auzit iarăși în somn (probabil în timpul schimbului meu) acel sunet suspect. Eu n-am auzit nimic, și nici ceilalți. Să fie asta o confirmare a faptului că acel glas ori sunet poate fi auzit doar în timpul somnului, și doar de anumiți oameni?

Ar mai fi de notat, în paranteză, că Zoli și-a exprimat prin scris o dorință pe care n-a îndrăznit să ne-o comunice verbal, mai bine zis a pus o întrebare: n-ar fi cazul să luăm drumul înapoi?

Proviziile noastre sunt cam pe sfârșite și oricum, nu mai putem rămâne mult. Ne așteaptă, vai, pregătirea pentru examen!

Dimineța, în timp ce mă spălam la izvor, din buzunar îmi lunecă un mic carnețel în care țineam buletinul și poza drăcușorului. Zoli ridică buletinul, carnețelul și poza și mi le dădu, fără să spună nimic. Cât tact din partea lui...

Goar își ștergea unica lentilă a ochelarilor cu o grijă demnă de niște ochelari întregi. Și-i puse apoi pe nas și o luă înaintea pe cărare. Noi doi veneam în urma lui.

— Goar, strigă Zoli, mai lasă dracului mutra asta de pensionar!

— Cu ce ți-a greșit mutra mea? făcu academicianul, iritat.

În tabără, la foc, fetele pregăteau cafeaua. Amândouă erau mari specialiste în această privință, și știți cum se întâmplă când se întâlnesc mai mulți specialiști, treaba nu merge bine. De aceea, cafeaua o pregăteau cu rândul, azi Sina, mâine Valentina. Cafeaua pregătită de drăcușor mi se părea cu o idee mai bună, dar aici poate că sunt subiectiv.

Înaintam fiecare cu ceșcuța sa, iar una din fete turna cu grijă cafeaua, ca și cum ar fi fost aur lichid.

14. SE IVEȘTE O „PĂLĂRIE”

Nu departe de tabără redescoperirăm iar albia torentului secat. Apărea brusc de sub un perete stâncos, deasupra căruia atârnavu oblice câțiva brazi parcă gata, gata să se prăbușească la cea mai mică adiere. Un fel de peșteră se formase acolo, dar nu era adâncă. Cursul subțire de apă izvora chiar în locul acela, și dispărea cam o sută cincizeci de metri mai jos, într-un crâng, unde de altfel se întrerupea și albia aceea ciudată, mărginită într-o parte de copaci uriași, iar în cealaltă parte de o porțiune stearpă, arsă parcă de un formidabil incendiu în urma căruia și pământul devenise neroditor.

Era exact ca și dincolo de crâng, unde aceeași albie se iveau iar pe o mică porțiune, numai că aici contrastul părea și mai violent. Pe partea stângă brazil și fagii crescuseră uriași, iar între ei se ridica o vegetație deasă, de netrecut, ca un zid. Pe partea cealaltă se aflau câțiva copaci uscați, schimonosiți, atinși parcă de o molimă neiertătoare. Contrastul acesta ne lăsă iar cu gura căscată.

M-am așezat pe un bolovan, iar lângă mine s-a așezat drăcușorul.

Pe bluza-i albastră înainta încet o buburuză roșie. Am prins-o în palmă. Insecta continua să înainteze încet. Când ajunse pe vârful degetului mijlociu își desfăcu deodată aripile și zbură. Sina ridică ochii la mine. Erau negri și limpezi.

— Ai văzut cum zboară? Noi de ce nu știm să zburăm?

— Noi în schimb avem avioane. Și mașini și biciclete...

— Dar nu știm să zburăm...

— În schimb avem teatre, poeți...

— Dar n-avem aripi!

— În schimb avem terenuri de fotbal, radio, muzică de dans...

— Ce folos, dacă nu știm să zburăm?

— Trăim mai mult. Facem invenții... Ridicăm orașe!...

— Tu nu mă înțelegi, Victor. Ceea ce opui tu zborului e perfect real, dar e cu totul altceva. Omul ar trebui, pe lângă toate câte le-ai înșirat tu, să și poată zbura. Am dreptate, Valentina?

— Hei, hei! strigă Zoli din vârful copacului în care se suise.

— Ce-i, Zoli? Cum e acolo sus?

— Bate un pic de vânt, de la stânga spre sud...

— Fetelor, zise Valentina, deși de față erau mai mulți băieți decât fete, iar dintre acestea una era de fapt un drăcușor. După ce mă mărit să facem iar o excursie aici, cu tot alaiul. Și noi toți, bineînțeles.

— Nu e cazul, replică Goar.

— De ce?

Goar o privi, apoi zise pe un top acru:

— În primul rând pentru că te vei mărita, bineînțeles, cu un tip căruia ideea ta i se va părea cel puțin stupidă, și care te va ține încuiată în casă, și-ți va fixa un program de plimbare o dată pe săptămână, până la soacră și înapoi...

Valentina bătu cu pumnii în pământ. Ochii i se umplură de lacrimi.

— De ce, de ce, de ce spui că mă voi mărita cu un tâmpit? Sunt eu atât de proastă?

— Nu, dimpotrivă... Fetele deștepte au totdeauna ghinionul de a se îndrăgosti de tâmpiți...

Valentina izbucni în lacrimi. Goar se îndepărtă. Am fugit după el.

— De ce jignești fata? Ce ți-a făcut?

— M-am plictisit să o tot aud vorbind de măritiş... bufni Goar. Toată ziua numai despre asta...

— Dacă ești gelos, n-ai decât s-o iei tu de nevastă, i-am spus, mirat eu însumi de propria-mi înțelepciune.

— Prostii! zise Goar. Suntem încă niște copii. Am avut norocul de a da peste niște fenomene stranii, unice... Ar trebui să mergem până la capăt... Și ea vorbește despre măritiş...

— Să mergem până la capăt? Chiar tu spuneai că ne-ar trebui niscăiva academicieni. Singuri ce putem face?

— Academicienii au fost și ei copii! Și apoi, ce, vrei să-ți rădă în nas când le vei povesti, să te trimită la psihiatru? Cine ar crede poveștile noastre? Spune-mi tu, cine?

— Ai și tu puțină dreptate. Nu era totuși un motiv ca s-o faci pe fată să plângă...

— Am să-i cer iertare.

Între timp se auzi iar vocea lui Zoli:

— Alo, expediție, mă auzi? Văd ceva!

— Ce vezi? Vreun balaur?

— Nu! Balaurul vine mai târziu. Altceva văd.

— Ce?

— Pare a fi o pălărie...

— Numai o pălărie? Dar omul unde-i?

— Nu știu. Poate a rămas în urmă...

— Ce prostie-i asta? Cum poate veni o pălărie singură?

— Ei, nu-l cunoști parcă pe Zoli? Hei, cosmonautule! Ce face pălăria?

— Se apropie. Acum văd și omul. Era sub pălărie.

— De aia nu-l vedeai!

— Probabil.

— E departe?

— Nu. La vreo doi ani-lumină.

— Vorbește serios.

— Trebuie să iasă imediat din pădure și-l vedeți și voi.

Zoli se dădu jos din copac, agil ca o maimuță.

— Cine o fi? se îngrijoră drăcușorul.

— Ambasadorul stăpânului acestor ținuturi! proclamă Valentina.

Zoli o aprobă:

— Ne invită la un mare ospăț, laolaltă cu ceilalți zmei și balauri de prin împrejurimi.

Din pădure ieși într-adevăr un om. Venea fără grabă pe cărare. Purta haine verzi, de brigadier silvic, iar pe umăr o pușcă.

— Să numim repede o *Comisie*, am propus eu.

— Președinte: Goar, zise Valentina, dar se vedea că supărarea îi trecuse.

Pădurarul ne văzu și se îndreptă spre noi.

— Ziua bună, poftim! ne salută oprindu-se și cercetându-ne cu ochii mici și pătrunzători.

15. MOMEALĂ PENTRU BALAUR

Pădurarul își rezemă arma de peretele colibeii, scoase din tașca sa de piele tutun și foiță și-și răsuci o țigară.

— De erați ieri seară cu noi ați fi avut ocazia să împușcați doi lupi, zise Zoli.

Omul îl tăie pe Zoli cu o privire scurtă, parcă ironică.

— Nu cred. Nu prea sunt lupi pe aici, vara.

— Nu vreți să mâncați cu noi? îl întrebă Goar pe pădurar.

Fetele tocmai întinseseră masa.

— Mulțumesc frumos, eu am mâncat...

Goar insistă pe un ton foarte urban:

— Ne-ar face o deosebită plăcere dacă ați prânzi cu noi.

— Bine, zise omul și scoase din tașca lui un borcănaș cu miere și vreo două duzini de nuci pe care le așeză la masa comună. Mierea avea o culoare foarte frumoasă, caldă, înmiresmată. Era chintesența tuturor parfumurilor, unei veri însozite, cu multe flori.

Începurăm să mâncăm și un timp nimeni nu zise nimic. Priveam pe furiș la pădurar. Mânca încet, cu multă cumpătare, sărându-și neîncetat pâinea. Era un om uscățiv, ca mai toți cei care locuiesc la munte și-și petrec viața mai mult pe drumuri. Era greu să-i dai o vârstă. Ar fi putut avea și patruzeci, dar și șaiszeci.

Deodată Goar, care lăsase înadins un interval psihologic de tăcere care preceda multe întrebări, întrebări ce le pregătea în minte, o puse pe prima:

— Nu credeți că am văzut ieri doi lupi? De ce?

Pădurarul ridică ochii și-l cântări. Totdeauna făcea așa. Nu răspundea niciodată imediat. Se vedea bine că are deja o părere precisă în legătură cu presupușii lupi, dar nu se grăbea să și-o spună.

— Atunci ce erau? se repezi Zoli.

Pădurarul nu-i răspunse. Goar, care-și mai unse o felie de pâine cu miere – din mierea pădurarului – continua să mănânce nepăsător. Apoi zise tot atât de calm:

— Ne-au urmărit ieri vreme îndelungată... Dar poate că aveți dreptate, poate erau niște câini...

Pădurarul îl privi surprins.

— Da, da, zise el, răspunzând pentru prima dată imediat, poate erau câinii lui moș Clementi.

Nimeni nu știa cine-i acest moș Clementi și ce era cu câinii săi, dar

intuiseră deodată un adevăr simplu: cu acest om al munților nu poți vorbi decât într-un anumit fel, potolit, și fără a-l zăpăci cu prea multe întrebări. Mai mult să-l lași pe el să spună ce vrea. Goar înțelesese primul acest lucru, așa că struni nerăbdarea lui Zoli cu un semn.

Astfel discuția continuă, cu pauze lungi, ciudate, imposibil de redat, cu clătinări din cap, mormăieli.

— Hm, da, zise Goar, se poate. Numai că prea le străluceau ochii.

În pădure se auzi țipătul strident al unei păsări: „ki-ki-ki-kaaa, ki-ki-ki-kaaa!”

— S-au sălbăticit, biete! potăi, zise pădurarul. Păi nici nu-s chiar câinii lui Clementi, ci urmașii lor (pauză). Că moșul a murit demult... (pauză: „ki-ki-ki-kaaa!”)... prin nouă sute douăzeci și cinci, după ce s-a arătat ultima dată balaurul...

Stupoare... Zoli se strâmbă, Goar se încruntă, Valentina făcu o față speriată, drăcușorul pufni în răs...

Pădurarul spărgea o nucă.

În momentul acela îmi veni o idee aproape genială. Iertați-mă, vă rog, pentru lipsa de modestie!

Pădurarul numise anul o mie nouă sute douăzeci și cinci. Era tocmai ultimul număr din acea misterioasă coloană de numere însemnate cu fierul roșu.

— Carevasăzică, am spus eu, cu un calm desăvârșit, chiar moș Clementi a scris acolo în colibă, pe trunchi, data...?

Pădurarul termină de mâncat nuca, apoi mă privi:

— Te prefaci că știi și nu știi nimic!

— Sigur că nu știi! Îl înfruntai eu. Că și dumneata le spui cu atâta greutate, ca și cum te-ar costa un an de viață fiecare cuvânt!

— Poate că mă costă, ce știi tu, mormăi el.

Îl privii pe Goar, înspăimântat. Se părea că stricasem totul. Dar, chiar atunci, pădurarul vorbi:

— Nu-i mare lucru de spus aici. Cei din neamul lui Clementi ardeau în lemn de fiecare dată anul când se arăta balaurul...

— Și toate numerele de pe grindă reprezintă anul când s-a arătat balaurul? întrebă Goar.

— Da.

— Și dumneata crezi în poveștile astea cu balauri? continuă Goar. În vocea lui se simțea o nuanță de dispreț. De fapt se prefăcea, așa cum mi-am dat seama ceva mai târziu.

Urmă iar o pauză.

— Ba, spuse în fine pădurarul, nu cred în ele fiindcă n-am văzut niciodată balaur...

— Dar cine a văzut?

— Nimeni. Moș Clementi a fugit de aici când a presimțit că vine balaurul. Așa se vorbește. O țigară n-ai, domnișor?

Goar scotoci repede și scoase pachetul. Pădurarul pufăi cu plăcere.

— Și, mă rog, cum a presimțit moș Clementi că vine balaurul? nu mai putu răbda Goar.

Pădurarul se ridică, râse încetișor și ciocăni semnificativ cu degetul în cap.

— Cred că toți din neamul lui erau trăsnîți...

Deodată Goar schimbă subiectul discuției:

— Vânați?

— Nu, spuse pădurarul, pregătindu-se de plecare. În animale n-am tras cu arma asta niciun foc. În oameni am tras. Multe focuri.

— Dumneata vrei să ne sperii, zise Zoli, jucând mînea pe frunte.

— Eu nu voi să sperii pe nimeni. Am tras în timpul războiului. În nemți.

— Mai luați o țigară, zise Goar. Mai luați una pentru drum.

Scotocind cu degetele aspre în pachet, pădurarul pufni de câteva ori. Un început de zâmbet îi luminase fața. Avea ochii cenușii, ca eroii din Far-West, ochi cu sclipirea oțelului, dar erau veritabili.

— Și carevasăzică ați venit aici să prindeți balaurul, spuse el în sfârșit, mai mult constatînd, decât întrebînd. Ce să vă spun eu? Vă doresc noroc... Numai să nu-l călcați pe coadă că se mînie...

— Cine?

— Balaurul!

Omul se pregătea de ducă.

— Parcă spuneți că nu credeți în poveștile cu balauri, zise Goar.

— Eu nu cred. Dar văd că voi credeți.

— Aveți, se vede, o părere proastă despre noi, zise Zoli, jucându-se cu mînea.

— Cine știe, cine știe, poate credem, șopti Goar.

— Ei, tovarășe, strigă Sina. Ați uitat mîerea!

Omul se opri.

— Nu-i nimic. Mai am destulă. Folosiți-o pe asta pentru balaur, drept momeală...

16. PURTAREA CIUDATĂ A LUI GOAR

— Goar! Hei, Goar!

Academicianul dispăruse. Eram neliniștiți, îl căutam de aproape un ceas. Alergam prin pădure strigându-l neîncetat.

— Sper că nu l-au mâncat lupii, glumi Zoli.

— Sau balaurul, zise Sina.

Valentina se opri și se înălță în vârful picioarelor. Întinse mâna și ni-l arătă. La câțiva pași, academicianul, întins în iarbă, dormea ca un buștean. Alături zăcea celebrul său carnețel. Când îl trezirăm, făcu o mutră năucită și câteva clipe se uită la noi ca la niște marțieni. Apoi se scotoci în buzunare după ochelari, și-i potrive bine pe nas, și porni către tabără, fără să spună o vorbă, ca și când nimic nu s-ar fi întâmplat. Zoli îl ajunse și-i înmână faimosul carnețel. „A”! tresări academicianul și continuă să meargă.

Când am ajuns în tabără, Zoli tuși prelung, privi în sus, se scărpină după ureche și zise:

— Mă gândesc, dragii mei, că ar fi cazul s-o pornim înapoi, către casă... Mai avem și acolo niscaiva treabă, mi se pare...

Și pentru a sublinia cele spuse, șută mingea în văzduh. Balonul recăzu ceva mai sus și se rostogoli la picioarele lui Zoli, care făcu un stop de veritabil internațional.

— Ideea merită să fie luată în discuție, zise Valentina.

— Avem mult de învățat, rostii eu.

Goar se ridică și-și împinge încăpățânat bărbia înainte.

— Vă rog, nu... încă nu...

Intervenția lui, mai mult decât ciudată, puse deocamdată capăt discuției în legătură cu întoarcerea acasă. Totuși, în activitatea – ca să zic așa – taberei, domnea o oarecare amorțeală. Goar tăcea tot timpul și nu știam ce se întâmplă cu el. Zoli voia să se întoarcă acasă, fetele nu știau nici ele ce voiau, iar eu mă chinuiam să urzesc oarecare armonie între diversele *comisii* ale expediției.

Veni seara, și odată cu seara se iviră iarăși lupii, sau mai bine zis urmașii câinilor lui moș Clementi – ceea ce este puțin cam pretențios spus. *Lupii* sună mai bine, și așa îi vom califica și de acum înainte. De astă dată animalele se apropiară și mai mult de noi. Păreau neliniștite, alergau în jurul taberei, dispăreau, spre a reveni din nou.

A doua zi tema plecării se impuse din nou – categoric. Atunci Goar își șterse ochelarii, ne privi câteva clipe ca pe niște copii

neastâmpărați și răi, ce nu pot pricepe faptele și acțiunile oamenilor maturi, și în fine deschise gura:

— Vă sunt dator cu o explicație...

— Zise șeful de echipaj, aprinzându-și pipa, pufni drăcușor.

— Bum!... completă Zoli.

— Te ascultăm, Goar, zâmbi cu înțelegere Valentina.

Eu îmi permisei chiar și o răutate:

— Iar mie îmi ești dator cu un bilet de cinema, încă de anul trecut.

Academicianul acceptă îngăduitor micile noastre gaguri.

— La proximus film ești invitatul meu, zise. Și acum... Iată ce e: să mai rămânem aici o zi, două. Asta e ce vă cer.

— Iar noi cerem explicația, sări Zoli.

Goar rosti cu nesfârșită seriozitate:

— S-ar putea... să vină... balaurul!

Stupoare. Am rămas cu gurile căscate.

— Urechile noastre refuză să creadă... Mai repetă o dată, te rog, ceru Valentina.

— Poftim! Să mai rămânem, vă rog, o zi, două, pe aici, fiindcă s-ar putea să vină *balaurul*.

— Cum poate un bărbat ambițios, inteligent și savant ca tine, să rostească asemenea năzbâtii? spuse tot Valentina.

— Dar nu ne-a spus pădurarul?... se apără naiv Goar.

— Nici el nu credea... E un basm, o legendă...

— Dar datele? Anii apariției *balaurului*, anii scriși cu fierul roșu pe grinda colibei nu vă spun nimic?...

— Dă-mi voie, stimabile, am intervenit, anii aceia pot arăta cel mult că acest iluzoriu *balaur*, în care bineînțeles nu putem crede fiindcă nu mai suntem copii, repet, anii aceia arată cel mult că *balaurul* vine uneori, din când în când, așa, când i se năzare și lui, la perioade neregulate.

— Dimpotrivă! urlă Goar. Dimpotrivă, aceasta e greșeala voastră principală! *Balaurul* apare la intervale de o regularitate absolută, matematică. Dacă n-ar fi fost așa, n-aș fi zis nimic. Dar tocmai asta e uimitor, tocmai asta! *Balaurul* nu vine *din când în când*, ci vine conform unui itinerar, al unei traiectorii absolut precise.

— Prostii! zise Zoli, care se vârî fără voia lui în discuție. Să luăm coloana de numere...

— Da, s-o luăm! îl întrerupse Goar. Stați un moment, să vă explic totul de la început...

— A, explicația...

— Da, oameni buni, explicația.

17. O CHESTIUNE SIMPLĂ

— Trebuie să vă mărturisesc, începu Goar, că încă de la început m-a obsadat ideea că între blestemele de numere-date, de pe grindă, există o legătură insesizabilă la prima vedere.

— E la mintea cocoșului că există, academicianule! zise Zoli. Numerele creșteau, apropiindu-se tot mai mult de anii noștri. Ultimul număr reprezintă anul 1925, pare-mi-se.

— Da, așa e, dar e o legătură ceva mai complexă, și în același timp nu chiar atât de complexă pe cât credeam eu la început... Era tocmai perioada când umblam furios, iar voi vă băteați joc de mine. Eram furios că nu pricep. Mă vârâsem singur în complicații, uitați-vă aici – și ne flutură în fața ochilor filele carnețelului, pline cu tot felul de calcule complicate. Eu când nu reușesc ceva devin irascibil ca un diavol, ce mai, mă cunoașteți...

— Manifestări precoc de viitor academician, mormăi Valentina.

— Fie și așa, dacă vrei. Ei bine, ieri când pădurarul ne-a spus că acele numere reprezintă anii apariției balaurului, m-a apucat o durere de cap îngrozitoare. Probabil că și din pricina ochelarilor cu o singură lentilă. N-am mâncat mai nimic și, după aceea, am dispărut în pădure, hotărât să dezleg enigma anilor ori să crăp. Vedeți bine că între aceste numere nu poate fi vorba de progresii, de variații trigonometrice, de variații cu perioadă modificată, ori de ceva asemănător... Dar ce poate fi? Îmi venea să mă dau cu capul de toți copacii, să rod scoarța fagilor, să urlu. M-am întins pe iarbă și am început să plâng...

Goar se înfierbântase povestind, ochii îi străluceau, obrajii îi ardeau ca para. Se bălbăia puțin de emoție.

— Deodată, continuă el, am deschis carnețelul și într-o secundă, într-o singură secundă, coloana de cifre nu mai avea niciun secret față de mine. A fost o clipă minunată de inspirație... De fapt nu era decât ceva foarte simplu, atât de simplu, că nici nu mă gândisem.

— Prea multă teorie, Goar! pufni extrema. Fapte! Fapte!

— Iată faptele! Am aici coloana de numere. Primul e, precum vedeți, 1745.

— Așa e, știm...

— Adăugați numărului 1745 numărul 18 și va da...

— Următorul număr din coloană, adică 1763, zisei eu.

— Adaugă-i lui 1763, continuă Goar, numărul 18X3, adică 54, și va da 1817, adică cel de al treilea număr din coloană. Fă acum plusul

dintre 1817 și 18X2, adică treizeci și șase și vei obține numărul 1853, adică cel de-al patrulea de pe coloană. Adună 1853 cu 18 și vei obține 1871. Iar acum, de la început, adaugă-i lui 1871 pe 18X3 și vei ajunge la anul 1925, adică tocmai ultimul număr al coloanei...

Goar se opri o clipă, apoi continuă triumfător:

— Eu merg mai departe, și-i adaug lui 1925 pe 18X2, și ajung în 1961, anul în care ne aflăm. Ați priceput?

— Mai rămân de lămurit câteva chestiuni, mormăi Zoli, sceptic.

— Mai rămân foarte multe de lămurit, un singur lucru e clar: că *balaurul* nu apare întâmplător, ci la date absolut riguroase!

— Îți închipui că cei din neamul lui Clementi au observat periodicitatea descoperită de tine? întrebai eu.

— Nu cred, zise Goar.

— Dar îți amintești de cuvintele pădurarului care povestea că în 1925, ultima dată când s-a arătat balaurul, bătrânul Clementi a șters-o de aici, presimțindu-i venirea?

— Îmi amintesc foarte bine, zise Goar. Aici nu poate fi vorba de presimțire.

— Probabil că apar fenomene care preced apariția balaurului.

— Ai vorbit ca un înțelept, Victor! Oare lucrurile stranii, pe care le-am observat noi, nu sunt chiar acele fenomene de care ai vorbit? Eu cred că da! Prea se potrivesc toate, data apariției, precum și fenomenele...

— Dar la urma urmei, ați înnebunit? strigă Valentina. Îi tot dați înainte și înapoi cu *balaurul* vostru... Ce este la urma urmei acest *balaur*? Ce reprezintă? Unde să-l încadrăm? La mamifere, la nevertebrate, la insecte poate?

— Nu poate fi vorba de o ființă vie, ce naiba! făcu Zoli.

— Bineînțeles, întări Goar. Trebuie să fie un fenomen... ceva... Moș Clementi i-a zis balaur, fiindcă s-a temut de el... Noi însă...

— Ha, ha, noi nu ne temem! zise Zoli, umflându-și pieptul. Ia să poftescă aici, să-l driblez, să-i trec mingea printre picioare și să-l trimit apoi după țigări!...

18. VARA FURTUNILE TREC REPEDE

Discuția continuă vreme îndelungată. Însuși Goar recunoștea că, deși calculele sale păreau perfect logice, șansele apariției *balaurului* erau minime. Se iviră nenumărate alte întrebări printre care una deosebit de importantă: unde venea *balaurul*?

— Lângă stâncă aceea cu semnul de întrebare, bineînțeles! spuse Zoli.

— În pădurea trăsniță, murmură Sina.

— De ce nu chiar în colibă? întrebă Valentina.

— Crezi că încap coșcogeamite balaur în colibă?

Mie îmi veni în minte un gând neliniștitor. Am văzut deodată în fața ochilor acel mic deșert vânăt și pietros, ce se întindea în partea dreaptă a albiei torentului, unde nu creștea un fir de iarbă, un mușchi măcar. Locul acela mă uluise de la început, când îl văzusem prima oară, mai ales că, alături, în partea stângă a albiei pădurea creștea imensă, ca trăgându-și seva dintr-o formidabilă forță aducătoare de viață. Pe cîntea mea, n-am văzut niciodată brazi și fagi atât de uriași, de drepti, de frumoși, după cum nu văzusem un loc atât de sumbru ca fâșia stearpă ce se întindea pe partea cealaltă.

Dacă mă gândeam bine, acest ciudat fenomen, pe care moș Clementi îl denumise *balaurul*, își alesese loc de desfășurare tocmai acolo pe fâșia aridă și vânătă... Dar cum, în ce fel? Apoi gândul îmi trecu la partea de pădure ce crescuse formidabil... E posibil că acest *balaur* are o acțiune dublă, negativă și pozitivă. Pe dreapta distruge, pe stînga dă viață... Toate acestea erau doar presupuneri... Mai era ceva: bătrânul Clementi presimțind că vine balaurul nu stătuse să-l aștepte, o luase la picior cât îl țineau puterile... Era doar teama superstițioasă la mijloc, sau convingerea, fondată pe experiență, că apariția *balaurului* e dăunătoare, poate chiar mortală omului?

Îmi împărtășii aceste gânduri celorlalți.

Goar era de părere că, de vreme ce coliba stă în picioare de atîta ani, de vreme ce pădurea e vie, viețuitoarele și păsările zburdă împrejur, *balaurul* nu e atât de periculos pe cât îl trădează, numele.

— Ai uitat două amănunte: pădurea trăsniță și fâșia stearpă, de dincolo de pârâu.

— Vorba e: mai rămânem o zi sau două?

— Daaaa! răspunse expediția.

— Tu ce zici, mai rămânem? o întrebă Sina pe mîța ei neagră.

Măta dădu afirmativ din cap...

Era către amiază și cerul se întunecase brusc. Un nor negru ca un milion de diavoli, compact, de parcă ar fi fost de minereu, se ridica iute pe cer. Pădurea foșni neliniștită. Cunoașteți rezeziunea cu care se dezlănțuie furtunile de vară. E ca un atac furios de cavalerie. Norul acoperi soarele cât ai clipi din ochi și pe dată se făcu întuneric. Furtuna debută cu un ropot de grindină ce dănuie întârâtată pe acoperișul colibei, mai, mai să-l dărâme peste capetele noastre. Bucățile de gheață erau ca niște alune și se abăteau cu atâta furie și rezeziune, că într-un minut nu se mai văzu pământul și iarba. Apoi, ca uvertura la un mare concert, tunetul urlă. Pe deasupra noastră, dând parcă semnalul. Drăcușorul se făcu alb la față. Zoli făcea echilibristică cu mingea pe frunte. Goar își suga o buză și privea afară cu ochelarii în mână. Deodată, trei bubuituri răsunară atât de puternic și atât de aproape, încât, mai, mai, să credem că se ivise balaurul. Trăsnise în pădurea de stejari. Era doar începutul. Am privit într-acolo, înspăimântați. Fulgerele începură să cadă peste stejari ca niște lănci aprinse. Pentru prima dată în viață am auzit descărcarea trăsnetului într-un fel ciudat, descompus, așa zice.

Întâi urechea prindea un fel de „sc-sc-sc-sc” amenințător și simțeau că prin văzduh zboară ceva neînchipuit de puternic și de furios. Urma un pârâit subțire ca un țipăt de jale, acesta se îngroșa, transformându-se în bubuitură uriașă de cutremura pământul. Cum au rezistat cei din neamul lui Clementi acestor concerte, de-a lungul anilor, fără să-și piardă mințile? La un moment dat, drăcușorul se rezezi la mine și-și ascunse fața la pieptul meu, dar sincer să fiu, eram la fel de înspăimântat. Gândul că poate blestematul de balaur apare tocmai cu asemenea ocazii nu era nici el încurajator. Pe cinstea mea, am regretat cu toții că ne aflam acolo în clipele alea.

Dar furtuna încetă brusc, și văzurăm uimiți capătul norului tivit cu o margine albă, arzătoare. Peste pădure se lăsase un curcubeu de toată frumusețea, o arcadă imensă, colorată, adevărat arc de triumf, prin care furtuna, luându-și catrafusele, pleca mai departe să distribuie și altor munți porția de gheață și de simfonism...

Se ivi soarele, iar noi ne-am rezezit în direcția pădurii de stejari, să vedem ce mai rămăsese din ea. După cât tîmbălău făcuse furtuna, se părea că acolo n-a mai rămas un trunchi în picioare, dar de fapt aproape nimic nu era schimbat. Câțiva copaci fumegau din rănile proaspete, negre. Pe alocuri mai găsirăm bucăți de gheață și ne grăbirăm a le suga, ca niște copii. Bomboanele cerești erau reci, dar n-aveau niciun gust. De asemenea, n-am simțit deloc mirosul asemănător cu al usturoiului, care, după cum știam din cărți, se ivește în timpul furtunilor cu trăsnete.

— Și dacă a trecut balaurul, ascuns în nori? întrebă Valentina.

Goar o contrazise:

— Nu trece el așa, neobservat, se vede bine că-i place acest loc, de vreme ce-l vizitează periodic de atâta amar de vreme. Nu vă faceți iluzii, copii, ne sfătui Goar. Trebuie să fie un fenomen pașnic și nevinovat, de vreme ce până acum n-a mâncat pe nimeni...

— Așa nu, zise drăcușorul. Eu vreau un balaur veritabil, cu șapte capete cel puțin. Și Goar să-l fotografieze...

— Până la balaur, stai să te *prind* pe tine, așa cum stai acolo...

„Smena” făcu țac, eternizând drăcușorul și mâțul sub un stejar bătrân, pe jumătate ars.

— Și eu vreau o poză, făcu Valentina, cu gelozie simulată. De ce toate atențiile să se scurgă în direcția Sinei, iar eu să nu capăt nimic?

— Vei căpăta ce meriți, o liniști Goar. O bătaie bună de la taică-tău, după ce te întorci acasă, pentru că ai întârziat în excursie.

— Dacă mă bate tata, plec de acasă imediat și mă mărit...

— Poftim! făcu Goar disprețuitor. Vezi să nu te măriți cu balaurul! Adică să nu te răpească el, că, zău, nu știu cine va porni să se bată pentru eliberarea ta...

— Ho, destul! protestai eu, văzând că vechea dispută e gata să reînvie.

— O să ies din formă, și asta numai de dragul afurisitului de balaur care până la urmă știu bine că n-o să vină, se plânse Zoli.

Deasupra pădurii încă mai tremura curcubeul, imaterial, tot mai străveziu, ca o amintire ce se șterge încet din memorie. Din locul unde ne aflam se vedea coliba, cei trei stejari din preajma ei, și o linie neclară, drumul de altădată, aproape șters de nefolosință. Împrejur, stejarii arși și cei încă vii ne aruncau priviri vegetale, oarbe. Ceasul academicianului Goar arăta ora patru după-amiază, timpul mesei trecuse demult, dar emoționați de furtună nu băgasem de seamă.

— Ce-ar fi să ne iasă în cale... începu Sina.

— Profesoara de franceză și să ne întrebe ce am pregătit pentru astăzi... zise Zoli, care nu prea se împăcase în timpul școlii cu limbile străine.

— Nu, ce-ar fi să ne iasă în cale un robot care să ne spună că tocmai acum a aterizat, venind din constelația Scorpionului, zise Goar.

— Prostii, interveni Valentina. Ce-ar fi să ne iasă în cale Tibi Cofetarul, cu o tavă plină de crêmeși, îșlere și savarine proaspete!

— De ce mă tot întrerupeți? Ce-ar fi să ne iasă în cale însuși Moș Clementi cu dulăii lui și la braț cu *balaurul*?...

— Și să spună: „Voici votre bien-aimé, mademoiselle Valentina”! Un milion de caracatițe, dar văd o franceză!... Și nici nu știam!...

— Victor, te rog să-l pocnești, că nu mă lasă să vorbesc! ceru drăcușorul.

Atmosfera era – precum vedeți – total neserioasă și asta chiar în

preajma venirii *balaurului*! De altfel, ca să fim sinceri, nu prea credeam noi în venirea sa... Întâmplările curioase ce ne însoțiră de-a lungul drumului încoace nu se mai repetaseră și aproape că nici nu mai credeam în realitatea lor.

Ne-am dus la colibă și am prânzit pe cinste, apoi am urcat puțin prin pădure, până la zmeuriș. Fructele coapte, parfumate, răcoroase, ne îmbiau în ciorchine bogate de pe crengile elastice ce tremurau la cea mai mică adiere.

— Ce lacomi! constată Goar, care se așezase pe un bolovan și privea în vale. Dar terminați odată, generație nesăbuită și pofticioasă! Vă lipsește simțul măsurii, da, da, pe cinstea mea!

— Mai taci, academicianule, făcu Zoli. Te doare burta și ai vrea să ne doară și pe noi! Dacă ar fi după tine, ai tăia zmeurișul ca ăla din *Livada cu vișini*...

— Câtă cultură! se extazie Goar. Bagă de seamă, dacă-ți crește prea tare cerebelul n-ai să mai poți fugi și nici n-ai să mai poți da cu capul în minge... Mai precis, cu *mingea* în minge.

— Tu, de pe acuma încă, abia mai poți umbla din pricina greutateii capului, i-o plăti Zoli imediat.

— Cuvintele tale iresponsabile trec pe lângă mine ca niște săgeți aruncate de un țințaș prost.

— Oho! Iată-l și pe Goar – poetul! se auzi vocea Valentinei.

— Ți-a plăcut? Mă bucur, zise Goar. Când mai vrei, spune-mi.

— Bine, excelență, am să vă spun, zise Valentina.

În munți amurgul cade repede, pe neașteptate, ca o cortină. Coboram prin pădure poticnindu-ne, obosiți, cu urechile încă vuind de urletele furtunii de peste zi, și simțind pe limbă dulceața zmeurii. Mai mult tăceam, căci și provizia de vorbe se termină dacă e consumată fără chibzuință – iar noi ne ciondăniserăm ziua întreagă. Nu în serios, bineînțeles.

19. SEARA DUPĂ FURTUNĂ

Jos la colibă nu ne aștepta nicio surpriză deosebită. Nu venise nici balaurul, nu înviase nici moș Clementi, și nici câinii lui nu se iviseră încă. Doar radioul Valentinei era deschis și cânta. „Arie din opera Carmen”... auzirăm vocea crainicului, în timp ce ne apropiarăm de colibă, și imediat răsună vocea unui bariton focos, debitând lăudăroșeniile toreadorului Escamillo.

— Ce zăpăcită mai pot fi, să-l uit deschis! zise Valentina repezindu-se la aparat. Aparatul însă era închis, și cu toate acestea funcționa.

— Să știi că a intrat *balaurul* în el! zise Sina.

Brusc, aparatul tăcu. Goar răsucii întrerupătorul spre dreapta și muzica răsună din nou. În sfârșit, trecu și acel incident – concluzia a fost că se defectase întrerupătorul, o presupunere cât se poate de logică – dar pot afirma că niciunul din noi n-a acceptat-o, prea era simplă, și prea erau complicate toate câte ne înconjurau.

Seara era răcoroasă, ca după ploaie. Strânși în jurul focului începurăm o discuție nu tocmai animată despre colegi și profesori, încă ne aminteam bine de toți, dar în curând, presimțeam asta, imaginile lor se vor îndepărta mereu mai mult, prefăcându-se în amintiri, mai mult sau mai puțin vii. Însă așa cum eram noi, proaspeți absolvenți, era vesel să reînviem felurite pățanii care umpluseră de farmec anii de școală. Pățanii, în fond mărunte, care povestite altcuiva străin de clasa noastră i-ar fi părut poate total neinteresante. Pentru noi avea haz însă fiecare gest și cuvânt. În fine, cred că înțelegeți ce vreau să vă spun, e vorba de acel inefabil pur școlăresc care dispare odată cu terminarea ultimei clase. Precum vedeți, pentru moment uitasem unde ne aflăm, uitasem de *balaur*, de moș Clementi și de câinii săi. Câinii însă nu întârziară să ne aducă aminte ei înșiși de existența lor. Prima i-a observat Sina.

— Lupii! Priviți!

Se opriseră la marginea pădurii. Odată cu apariția lor reveni și senzația, cam apăsătoare, de nesiguranță. Ca să vorbim deschis, odată cu venirea nopții un fior rece ni se strecură de-a lungul șirei spinării. Prea erau multe lucruri ciudate împrejur și prea eram noi niște copii neștiutori. Lupii ne priveau rămânând nemișcați. Aveau multă răbdare. Ce îi îndemna oare să ne observe cu atâta insistență? Era instinctul fiarei care urmărește prada sau, văzându-ne, în instinctul lor confuz și tenebros licărise amintirea vieții domestice de altădată a

înaintașilor lor?

— Aproape că mi-e teamă să mă ating de radio! se plânse Valentina. Am mereu impresia că a intrat în el ceva străin.

— Prostii! Dă-l încoace, zise Goar, și puse Bucureștiul, unde se transmitea un concurs *Cine știe câștigă*.

— Ei, curajos ca tine cine mai e? se extazie Valentina.

Concursul însă nu era prea interesant de astă dată. O temă prea de specialitate, ceva în legătură cu gramatica istorică, dacă-mi amintesc bine.

Am mai stat puțin și apoi ne-am pregătit de culcare. Primul de gardă era cunoscută extremă. Goar îl sfătui să ne trezească la cel mai mic semn că s-ar întâmpla ceva suspect și apoi se lungi lângă mine.

— Fetelor, zise Valentina, să vă pun o muzică?

— Mai dă-o-ncolo! protestă Goar. N-am avut destulă?

— Bine, excelență, nu pun muzică. Poate vreți să ne spuneți o poveste?

— Mi-e dor de pisicile mele, zise drăcușorul.

— Păi, una-i cu tine, aici.

— Mai am două, una albă și alta neagră.

— Și cum se numesc?

— Pisicuța albă și pisicuța neagră, cum altfel?

— E clar, zise academicianul. Bătrâne, dormi?

Bătrânul eram eu. Nu dormeam. L-am întrebat ce vrea. Îmi șopti că-l doare puțin urechea dreaptă. L-am sfătuit să se culce pe ea, căldura ajută în asemenea cazuri. Ochii mi se închiseră și, încă pe jumătate treaz, gândii: uite acum voi adormi și voi visa iar că gonesc pe un cal de șah de-a lungul unui câmp împărțit în pătrate albe și negre...

Între timp Zoli făcea de gardă cu toată seriozitatea. La început dădu ocol colibei de câteva ori, scrutând încruntat întunericul. Lupii dispăruseră și, după cum mărturisea mai târziu, se simțea singur. Ar fi preferat să-i vadă la marginea codrului, cum stăteau de obicei, pândind cu ochii lor de foc. Apoi făcu vreo câteva eschibiții cu mingea, la lumina focului. În fine se așeză pe ceea ce numeam noi „fotoliul de gardă”, un buștean scund, destul de comod, se rezemă de peretele colibei și puse pe genunchi „Mersul trenurilor” lui Goar, iar deasupra foile jurnalului de gardă.

20. JURNALUL LUI ZOLI

„Ce naiba să scriu? E aproape ora unsprezece și toate ideile m-au părăsit... Se pune întrebarea, le-am avut vreodată? O, da.. De obicei am o mulțime de idei, numai să nu mă siliți să le pun pe hârtie că atunci fug toate. Nu știu de ce. Adică știu: se intimidează...

Iată că am rămas aici și așteptăm balaurul. Iar balaurul nu vine. Păi, bineînțeles, ce-i prost? Să n-aibă pace după aia, să vină tot felul de nechemăți să-l vadă, să-l admire, să-i ceară autografe... Balaurul, prin excelență, e un animal singuratic, dacă mă pot exprima astfel... Sper că-mi permiteți! Și dacă nu-mi permiteți eu tot voi vorbi. Deci balaurul, ca animal solitar, retras, trăiește de obicei prin văgăuni neumblate. Aici fac o paranteză: n-am de gând. Să scriu un tratat despre balauri, totuși, câteva idei călăuzitoare nu strică, mai ales dacă avem în vedere confuzia ce domnește în păreriile despre balauri, în special de când în această treabă s-a amestecat academicianul Goar...

Revin la balauri. Sunt animale pașnice și-și petrec majoritatea timpului scărpinându-și pe rând cele șapte capete. Nu e treabă ușoară, vă asigur. Din când în când mai ies și la lumină – o sută de mii de caracatițe, au reapărut lupii, ce bine-mi pare – ziceam că uneori balaurii ies la vânătoare ca să răpească de prin feudele apropiate o fecioară sau două. De cele mai multe ori fecioarele sunt lăsate în plata domnului, nimeni nu-și bate capul cu ele și, de altfel, n-o duc rău în castelul balaurului, mai deretică și ele o dată pe lună, încolo trândăvesc cât e ziua de mare, ori stau să bârfească.

Uneori se mai găsește și câte un burlac nesăbuit care declară război balaurului, de dragul fetelor, iar balaurul, îngăduitor, se lasă bătut, căci e bucuros să mai scape de câte una din frumoasele castelului; altfel ar ajunge să nu mai încapă de ele... Însă nesăbuitul de flăcău se nenorocește, căci părinții și rubedeniile fecioarei salvează i-o vâară cu forța pe gât, și până la urmă bietul, după ce a salvat-o, e nevoit s-o ia și de nevastă...

Și aici mi-a secăt total inspirația. N-aș mai fi în stare să scriu un rând, chiar de-ar fi să plesnesc. Dragii mei colegi sforăie de zor în colibă, iar eu îi păzesc.

Mi-e dor de *una mica*, adică de un meci între prieteni, în care scorul să n-aibă nicio importanță. De câteva minute am impresia că undeva pe aproape, nu știu unde anume, se petrece ceva.

Prietenii mei, cei doi lupi, au dispărut iarăși. Timpul trece

îngrozitor de încet. A căzut o stea. Încă una. Dar ce naiba se petrece *acolo*? Deși mi se cam zbârleşte părul, mă voi duce să văd și cu ocazia asta voi bea și nițică apă să-mi mai treacă somnul...”

21. NOAPTE NELINIȘTITĂ

— Victor... Victor... Victor!... Trezește-te, Victor! Îmi șoptea cineva la ureche. Era Goar. În același timp mă scutura ușor de umăr.

Am deschis ochii, dar în primele clipe încă mai călăream pe calul meu de șah și n-am priceput ce se întâmplă.

— Da... da, da! Ce e?

— Nici eu nu știu... Se petrec unele lucruri... Radioul Valentinei a pornit iarăși singur să cânte, și asta m-a trezit.

Goar ținea în mână micul aparat care fâsâia încet.

— Vezi, e închis, zise Goar, și totuși recepționează... Am învârtit butonul până am găsit un loc pe scală, fără emisiune. Și mai este ceva...

— Ce mai este?

— Zoli a dispărut!

Dintr-un salt am fost afară amândoi. Focul se stinsese, era întuneric beznă, căci luna stătea rătăcită între munți, iar Zoli nu se vedea năicăieri.

— Poate se ascunde ca să ne sperie, am șoptit.

— Dar focul? Nu trebuia să-l lase să se stingă.

Am zgândărit cenușa până ce am dat peste ceva tăciuni și am pus deasupra ramuri subțiri.

— Privește, lupii sunt acolo, îmi zise Goar.

— Tot e bine...

— Și i-am spus să nu se depărteze, și să ne trezească la cel mai mic semn...

— Foile, Goar, foile! am zis, ridicând de jos foile pe care mângălise Zoli.

Deodată, în ușa colibei apăru Valentina.

— Ce s-a întâmplat? bombăni ea somnoroasă.

— Nimic. Citește, Victor, ce scrie acolo.

Am parcurs repede trăsnăile fotbalistului cu privire la balauri până am dat de pasajul unde scria: „De câteva minute am impresia că undeva pe aproape, nu știu unde anume, se petrece ceva”.

— Deci a plecat singur... să bea apă! mormăi Goar.

Bineînțeles că am început să-l strigăm pe Zoli, din toate puterile. Apoi fetelor le dădură lacrimile, și tocmai asta ne mai lipsea! Situația părea a fi cu adevărat gravă; pur și simplu nu-mi închipuiam ce se putuse întâmpla. După primele momente de zăpăceală am făcut un

plan de cercetări. Întâi era vorba să ne împărțim în două echipe, dar ideea aceasta căzu.

— E mai bine să rămânem împreună, a zis Goar, și spusele sale subliniară seriozitatea situației.

22. CUM L-AM GĂSIT PE ZOLI

Mi-ar fi aproape imposibil să vă istorisesc exact condițiile în care l-am găsit pe Zoli. Am petrecut o noapte înfiorătoare, căutându-l peste tot, strigându-l fără încetare; de câteva ori am trecut foarte aproape de el, dar cauza pentru care n-a putut răspunde la apelurile noastre disperate o veți afla ceva mai jos.

Niciunul dintre noi n-ar dori să mai petreacă o asemenea noapte. După câteva ceasuri de căutări eram convinși că amicul nostru dispăruse definitiv – dispăruse, acesta este cuvântul potrivit, dacă luăm în considerație împrejurările mai mult decât ciudate în care ne aflam. Blestematul de *balaur* devenise dintr-odată o realitate și numai el putea fi vinovat în chestiunea dispariției lui Zoli, așa ne gândeam. De tristețe, aproape că uitasem. De orice teamă, lăsasem la o parte toate precauțiunile și alergam dintr-o parte în alta, strigând și scormonind întunericul cu ajutorul lanternei.

Către dimineață, morți de oboseală, ne-am întors la colibă, ne-am așezat în jurul focului și am tăcut câțva timp.

— Eu nu plec de aici atâta timp cât nu știu ce s-a întâmplat cu Zoli, zise în sfârșit Goar.

— Nici eu, zise Sina.

— Nici eu...

— Nici eu...

După un scurt răgaz am reluat cercetările. De data asta am urcat până sus pe munte, strigând mereu cu vocile noastre răgușite. Am coborât și ne-am îndreptat către pădurea trăsniță, deși mai fusesem de două ori pe acolo. Trunchiurile arse tăceau, nici ecoul nu răsună pe acolo. Se luminase bine de ziua.

Apoi ne-am îndreptat spre albia torentului sec. Și pe acolo mai trecusem o dată sau de două ori, în timpul nopții. Am străbătut păduricea până am dat de fâșia aridă, vânată, apoi am străbătut o altă pădurice, în care albia torentului se pierdea, și am regăsit-o din nou, mergând tot în sus, odată cu a două fâșie stearpă, mărginită la stânga de cei mai frumoși și mai înalți copaci din câți văzusem vreodată. Am înaintat fără oprire în sus, în direcția peșterii, și dintr-odată... ce credeți că am văzut? L-am văzut pe Zoli. Stătea în picioare, chiar în mijlocul albiei torentului sec, ținea mâinile pâlne la gură și striga. Noi înaintam de-a lungul pădurii de pe stânga, când l-am văzut. Cum v-am spus, Zoli ținea mâinile la gură și striga din răsuferință, noi însă,

deși ne aflam la mai puțin de cincizeci de metri *nu auzeam nimic*. A fost un nou moment de stupeoare și de spaimă.

— Zoli!... Zoli!... Zoli!... am strigat toți și ne-am repezit la el. Ciudat era că extrema stătea nemișcată, nu venea în întâmpinarea noastră, și când ne-am mai apropiat am văzut că face niște semne disperate cu mâinile, ca și cum ar fi vrut să ne oprească, iar buzele sale se mișcau, ne strigau nu știu ce și noi totuși nu auzeam absolut nimic.

— Stați! urlă Goar. Opriți-vă!

Ne aflam la vreo douăzeci de pași de Zoli, și pe chipul său se afla întipărită o expresie de groază cum n-am mai văzut niciodată. După ce ne-am oprit locului însă, Zoli s-a mai liniștit, brațele sale căzură, apoi își acoperi fața cu mâinile. Goar porni atunci către dânsul, dar în aceeași clipă Zoli întinse iar mâinile, spre a-l opri, iar buzele sale urlară iar un „Nu! Nu!” mut. Goar se opri iar și odată cu el noi toți. Zoli ne făcu semn cu mâna să stăm acolo.

— Dar ce s-a întâmplat? strigă Goar.

Zoli duse mâna la urechi și făcu semn că nu aude. Apoi arătă spre noi și făcu niște gesturi care trebuie că însemnau „Voi auziți ce spun eu?” Îi răspunserăm tot prin gesturi că nu și apoi voirăm iar să ne apropiem de dânsul, și iarăși el ne făcu îngrozit semn să ne oprim. Atunci Goar îi făcu semn să vină el, și Zoli ne făcu semn să fim atenți... Apoi făcu un pas în direcția noastră și deodată o forță invizibilă îl reținu în loc și-l respinse înapoi. Era ceva, pur și simplu, de necrezut. Apoi Zoli ne făcu semn iar să fim atenți și încercă să meargă în direcția opusă. Aceeași forță îl respinse înapoi. Zoli se așeză pe un bolovan și făcu un gest de totală neputință.

— Goar, tu înțelegi ceva? am întrebat.

— Nimic, dar tu?

— Zoli se află într-un fel de capcană nevăzută, am zis eu.

— Să mergem la el, zise Goar.

— Mai bine nu. Să mai așteptăm. Vezi bine că el se teme să nu pățim și noi la fel ca dânsul, de aia ne oprește să înaintăm. Atâta timp cât noi suntem liberi și el are șanse să scape...

— Prostii! Șanse!... O să-l scoatem de acolo cu orice preț.

— Bineînțeles!

Zoli se ridică în picioare și ne făcu iarăși semn să rămânem acolo. Apoi începu să explice un lucru foarte încurcat, nu pricepurăm nimica.

Era aproape de răsăritul soarelui. Vedeam deasupra munților razele lunecând paralele peste brazi, coborând încet spre noi. Trecu o jumătate de ceas. Lumina soarelui se prelinse pe stâncile unde se afla peștera și cobora încet, încet, către noi. Apoi o rază inundă în lungime albia torentului și în clipa aceea l-am văzut pe Zoli ridicându-se și luând-o la fugă în direcția noastră. Forța ce-l reținuse acolo dispăruse

într-o clipă, ca prin farmec. Zoli alergia din răspuțeri și căzu în brațele noastre. Bolborosi ceva, n-am înțeles ce, și-și pierdu cunoștința. L-am ridicat și l-am dus până la iarbă, l-am întins acolo, i-am dat palme, i-am făcut respirație artificială. În fine se ridică și păși ca beat. Nu spuneam nimic, nu-l întrebam nimic. Îl susțineam de subsuori, căci abia putea să meargă. Când am ajuns la colibă l-am culcat, l-am învelit în pături. Zoli a închis ochii și a adormit imediat. Ne-am culcat toți și în câteva minute toată expediția dormea adânc, sfârșită de oboseală și emoții. Vă spun, n-aș vrea să mai trec printr-o asemenea noapte!

23. ZOLI MĂNÂNCĂ

Prima care s-a trezit a fost drăcușorul. S-a strecurat până la Goar și i-a răsucit puțin mâna stângă, să vadă cât e ceasul. Era ora două fără un sfert. Goar tresări, deschise ochii și se scărpină la ceafă. Mă trezire și pe mine. Numai Zoli și Valentina își continuau somnul. Goar o îndemnă pe Sina să pregătească o masă cât mai reconfortantă. Când totul fu gata dădurăm deșteptarea și pentru Valentina și fotbalist. Zoli se frecă la ochi, ne privi, în fine un zâmbet îi luminează fața.

— Am avut un vis... ai, ai, ai! Cât e ceasul? Se ridică în coate și cercetă chipurile noastre. Ori te pomenesti că n-a fost vis?! Ia stai puțin, parcă eram de gardă... Trebuia să te trezesc pe tine, Victor, și... Măi, să știi că n-a fost vis!

Noi tăceam. Un fel de cărăbuș năvăli zbârnâind în colibă și începu să se izbească de pereți, amețit. Nu izbutea nicicum să nimerească fereastra.

— A căzut în capcană, nenorocitul, mormăi Zoli. Parcă aş fi eu... Astă-noapte...

— Povestește-ne!

— Dați-mi întâi să mănânc!

24. ZOLI POVESTEȘTE

— Cum ați văzut și din ce am scris în jurnal, începu Zoli, din ceea ce am scris ieri-seară despre *balauri* – ați citit sper, nu?

— Că am citit e puțin spus. Am studiat și ne-am însușit în întregime tezele tale cu privire la balauri... confirmă academicianul.

— Foarte bine! Deci, cum ați văzut, undeva, nu departe începu să se întâmple ceva...

Discipolul lui Ivansuc își luase o poză comică de bunic care povestește nepoților. Cu toate acestea relatează absolut exact împrejurările care-l duseseră la starea în care-l aflasem dimineața. Continui această relatare:

— Nu vă pot explica ce anume se întâmpla. Era ca și cum niște pisici ar fi alergat prin frunze uscate, niște foșnituri și trosnete care-mi înțepau parcă urechea. Dar de unde frunze uscate în toiul verii?

— Și de unde pisici? interveni drăcușorul.

— Vă rog să nu fiu întrerupt, ceru Zoli cu gravitate. M-am ridicat, căutând să-mi dau seama de unde vine *foșnetul*. De fapt nu era un foșnet, mai mult, părea a fi o suită de mici descărcări electrice; nu pot explica în niciun fel acel sunet... Părea că vine din toate direcțiile, și atunci m-am gândit să merg la izvor să beau apă și în același timp, poate, descopăr sursa *foșnetului*. Trebuie să adaug că pe măsură ce înaintam, intensitatea lui nu creștea deloc, deci practic nu mă apropiam, dar nici nu mă depărtam de el. Asta m-a cam pus pe gânduri. Am băut apă și am ascultat. Părea a fi, ca și înainte, într-o apropiere foarte, foarte imediată, dar de data aceasta mi s-a părut că răsună mai tare din direcția torentului secăt, și iată-mă îndreptându-mă într-acolo...

— Era vorba să ne trezești imediat ce simți că s-ar întâmpla ceva suspect, îl muștră Goar. Nu te-ai gândit că, părăsindu-ți postul, pui în primejdie securitatea taberei întregi?

— Ca să fiu sincer, nu m-am gândit... Inițial m-am dus să beau apă, la urma urmei nici nu mă interesa chiar atât de tare *foșnetul* acela blestemat. Aflându-mă la izvor însă, mi-am propus să mai fac câțiva pași... I-am făcut și apoi am mai făcut câțiva, și deodată mi s-a părut că văd ceva cât se poate de ciudat. Subliniez, mi s-a părut, căci eram departe de acel ceva, și ca să mă conving a trebuit să mai fac vreo câțiva pași... Spun toată povestea cu pașii pentru a obține circumstanțe atenuante din partea neîndurătorului Goar... Ce am

văzut?...

Aici, Zoli făcu o pauză de efect, trase aer, ne privi pe toți pe rând.

— În fața mea, de-a lungul albiei torentului, se ridicase un zid! Cel puțin așa mi s-a părut în prima clipă. Un zid de o culoare incertă, oarecum albicioasă, un zid uriaș, partea de sus nu i-o vedeam. Întâi de toate m-am frecat la ochi, mi-am mușcat degetele și m-am strigat de câteva ori pe nume ca să mă trezesc. Da, eram eu, Zoli T. Marinca, treaz, și, după toate aparențele, în toate mințile, beat de asemenea nu cred să fi fost... M-am dus bineînțeles înainte, să văd mai bine, să cercetez. Pe măsură ce mă apropiam îmi dădeam seama că nu e vorba de un zid din piatră, fier sau din alt material solid. Părea a fi ca o uriașă barieră de ceață, în interiorul căreia era o frământare puternică, o mișcare, o vibrație... Ei, dar foșnetul se auzea de undeva de dincolo... Mi s-a făcut frică, da, recunosc. Și pentru a o învinge, pentru a mă învinge pe mine însumi, m-am repezit înainte... O forță irezistibilă mă supse deodată și mă țintui locului! Mă aflu în mijlocul acelei mase cenușii, mișcătoare, impalpabilă, dar care nu era nici fum, nici ceață; n-avea niciun gust sau miros deosebit. Respiram liber ca și înainte, dar nu mai puteam face un pas...

Că era să leșin de spaimă, că mă socoteam definitiv pierdut, asta cred că nu e nevoie să mai spun. Am vrut să țip, să urlu, dar am constatat că glasul mi se întoarce înapoi în gât. Masa fumurie ce se mișca împrejurul meu *nu primea* sunetul, îl *respingea*. M-am așezat, asta se putea, mi-am pus fața pe genunchi, mi-am acoperit capul cu mâinile și am așteptat. Nu se întâmpla nimic. Imediat ce pătrunsesem în *zid*, *foșnetul* dispăruse. Nu se auzea absolut nimic. Tăcerea absolută e înspăimântătoare. Nu vă doresc s-o *auziți*...

În același timp, pierdusem complet noțiunea timpului. În capul meu se produsese parcă o răsturnare ciudată. Nu știu de ce mi se părea că *mă întorc înapoi*, că lucrurile *merg invers*... În orice caz, mi se părea că n-are niciun rost să mă gândesc la timp, la ore. De aceea n-aș putea spune că timpul cât am stat acolo mi s-a părut o veșnicie, fiindcă această veșnicie, zi, oră, minut, n-avea niciun sens pentru mine în clipele acelea. Părea că mă supun altor legi, în care timpul e înlocuit prin altceva... Dar prin ce?

Brusc mi-am dat seama că se face lumină și că se topește cu repeziciune. În câteva clipe n-a mai rămas nimica. Văzduhul devenise limpede împrejurul meu. Am crezut că mă pot ridica să plec, dar nu, forța nevăzută mă țintuia cu aceeași putere. Cu toate acestea, speranța îmi revenise când v-am văzut pe voi. Am făcut tot posibilul ca să vă opresc, să nu cădeți și voi în capcană. Apoi a răsărit soarele. Și în clipa în care razele lui au atins locul unde mă aflu, am simțit că forța străină ce guvernase asupra mea dispare, se topește, așa cum se topise înainte *zidul*. M-am ridicat, am fugit la voi, apoi puterile m-au părăsit

Şi...

25. CÂINII LUI MOȘ CLEMENTI SE AGITĂ

— Prin urmare, acesta a fost *balaurul*! oftă Goar. A fost și s-a dus... L-am scăpat! Te invidiez, Zoli, ai fost singurul care l-ai văzut.

— Mă invidiezi degeaba, academicianule. Din partea mea ți-aș fi cedat locul bucuros.

— Și când te gândești că următorul *balaur* vine abia după optsprezece ani, se întristă Goar.

— Dacă mai vine!...

— Vine sigur. Își respectă cu strictețe itinerarul.

După ce termină de povestit, Zoli luă mînea și făcu niște exhibiții pe iarbă. Buna dispoziție îi revenise. Părea că odată cu povestea se debarasase în întregime de oboseală și spaimă.

— Sunt în plină formă! declară el. Nici nu simt că n-am dormit toată noaptea. Serios, îmi vine să cred că am visat.

Aventura lui Zoli atesta în mod neîndoios existența, ca să spun așa, a *balaurului*. Regretam cu toții că dormisem ca niște fleți, în loc să pândim, mai ales că toate semnele îi prevesteau sosirea. O bună parte din vină îi revenea lui Zoli care, în loc să ne trezească, luase pe cont propriu aventura. Dacă am fi fost cu toții de față, cine știe, poate am fi făcut observații interesante – oricum, zece ochi văd mai mult decât doi – și în același timp cred că s-ar fi evitat întorsătura neplăcută din noaptea precedentă. Așa însă pâcla misterului se îngroșase și mai mult în jurul *balaurului*, în jurul lui moș Clementi, a câinilor săi, chiar a colibe sale. Eram convinși că *balaurul trecuse*, și că n-aveam ce mai aștepta. Odată cu *balaurul* trebuie că dispăruse suita de fenomene ciudate, care-l prevestiseră. Nu era nimic de făcut, trebuia să ne pregătim de plecare. Bine cel puțin că descoperisem la ce se referea semnul de întrebare de pe harta bunicului. Ce n-aș fi dat să știu dacă el, bunul meu, asistase la apariția vreunui *balaur*!... Ori poate auzise chiar din gura lui moș Clementi câte ceva în legătură cu cele ce se petreceau acolo?

Eram cu toții puțin cam triști. Scăpasem ocazia și nu mai era nimic de făcut. Cine știe ce se mai întâmplase după ce căzuse în cursă Zoli...

Hotărărăm să plecăm a doua zi, la ora amiezii, către casă. Dimineața urma să întreprindem o ultimă cercetare a locului unde Zoli își trăise ciudata aventură.

Seara era liniștită și câțva timp ne-am plimbat prin împrejurimile colibe, flecărind pe teme diferite. Ne era dor de casă, părea că trecuse

o veșnicie de când ne îmbarcasem în dimineața aceea pe trenul forestier care ne-a adus până la Vama Tătarului.

Deodată, un urllet formidabil izbucni undeva în pădure. Atât de neașteptat răsunase, în pacea și liniștea dimprejur, că ne-am oprit încremeniți, – privind surprinși și speriați unul la celălalt. După câteva minute, urletul se repetă.

— Parcă ar fi însuși câinele din Basckerville! șopti academicianul. Repede, la colibă!

Eram nu departe de reședința noastră. Ca să ajungem până acolo, să strângem surcele și să facem un foc bun, ne-au trebuit cel mult cinci minute. Focul, în mai toate ocaziile, e un element pozitiv, încurajator. Trebuie spus că nu ne speriasse atât urletul în sine, cât timbrul înspăimântat, lugubru, al acelui glas ce răsunase în pădure, nu departe de noi. Ne revenirăm repede și privind flăcările ce dănțuiau frumos, începurăm a face glume pe socoteala noastră, bieții copii rătăciți prin codru, departe de mămica și de pătucul lor. Când consideram că de fapt nu s-a întâmplat nimic – la urma urmei, niște urlete în pădure: ce poate fi mai firesc? – se petrecu un lucru ciudat, care readuse neliniștea și temerile în sânul nostru.

Prin poiana în mijlocul căreia se afla coliba, trecură în goană cei doi lupi, descendenții câinilor lui moș Clementi, foarte aproape de noi, de foc. Păreau a fi urmăriți – căci alergau mâncând pământul și dispărură în direcția pădurii trăsnite. Așteptam, privind în direcția opusă, să apară, din clipă în clipă, urmăritorii, dar aceștia întârziău, ori pur și simplu nu existau. După câțva timp cei doi lupi se iviră iarăși în goană și dispărură în direcția opusă. Pur și simplu nu ne puteam închipui ce spaimă stranie îi gonia dintr-un loc într-altul.

— Ia pune radioul, Valentina, să auzim o voce de om civilizat care să mai risipească tenebrele, zise Goar.

— Să știi că și-au pierdut mințile, bieții lupi, rosti cu multă compătimire Zoli. Dar se prefăcea, era și dânsul cam speriat, ca și mine de altfel. Întunericul, cele două urlete, goana disperată a animalelor, toate creaseră o atmosferă neobișnuită, plină de fiori de gheață.

Radioul Valentinei funcționa din plin – transmitea muzică de dans – vă puteți închipui ce bine se potrivea cu momentul acela.

Drăcușorul își mângâia mâța ei neagră și stătea lângă mine ceea ce îmi dădu oarecum curaj. Începeam să mă simt bărbat, având-o sub ocrotirea mea pe Sina și, odată cu ea, mâtul negru.

— Stai, oprește radioul! strigă academicianul. Liniște!

O vânzoleală stranie se iscase prin pădure, jur-împrejur. Părea că vântul clatină ramurile; prin văzduh însă nu trecea nici o adiere. Apoi, ca o nălucă, un animal ce aducea cu un căprior galopă prin marginea poienii. Niște păsări băteau din aripi prin copaci. Tot felul de strigăte,

țipete, vaiete se auzeau din diferite părți, odată cu ropotul, foșnetul care creștea în fiecare clipă. Toată pădurea se trezise și părea că viețuitoarele din ea, cuprinse de o frică inexplicabilă, o luaseră la goană. Astfel, prin poiană începură să gonească felurite năluci în toate direcțiile. La lumina focului nu puteam distinge decât cu multă aproximație formele. O vulpe trecu foarte aproape de colibă, făcu un viraj scurt și se întoarse înapoi. Apoi câțiva mistreți alergară prin pădure grohăind și sughițând, nu i-am văzut, am auzit crengile trosnind sub copitele lor. O dezorientare generală stăpânea această migrație a ființelor codrului. Alergau într-o direcție, apoi se întorceau, o luau în partea opusă, spre a reveni iar...

Dar ce făceam noi? Bineînțeles, nu alergam înapoi și încolo fiindcă n-avea niciun rost. Ne simțeam prinși într-un fel de capcană.

— Se pare că abia acum vine *balaurul*, a spus Goar.

Pe cât de mare era agitația în pădure, pe atât de completă era inactivitatea în tabăra noastră. Așteptam. Numai marile cataclisme naturale sunt în stare să provoace o asemenea neliniște și spaimă generală. Ce avea să se întâmple? Un cutremur, o erupție vulcanică? Din când în când deschideam radioul. Posturile noastre emiteau normal. Vocea crainicului ne mai liniștea puțin. Apoi închideam aparatul și rămâneam cu urechile ciulite. Ne așezasem în jurul focului, nu știu de ce ne era teamă să intrăm în colibă. Cei doi lupi, care goniseră și ei un timp ca nebunii în toate direcțiile, se opriseră acum foarte aproape de noi. La răstimpuri scoteau un scheunat straniu și se târau pe burtă, apropiindu-se tot mai mult. Se părea că, în fața neliniștei și a spaimei ce cuprinse codrul, instinctul de fiară cedase locul vechiului instinct domestic canin al părinților lor. Deveniseră iarăși câini. Drăcușorul avu chiar fantezia să-i strige: „cuțu-cuțu”.

Deodată, radioul Valentinei începu să emită singur, fără să fie deschis. Micul aparat scotea un vuiet prelung, ce creștea și descreștea; alte posturi nu se mai auzeau.

— Hotărât lucru, se apropie sfârșitul lumii, zise Zoli.

Adevărul este că nu ne ardea de glumă. Nu știu dacă e cazul să fiu sincer, dar cred că, în momentul acela, fiecare dintre noi ar fi preferat să fie acasă și să afle continuarea acestei întâmplări din gura altuia.

Totuși, agitația din pădure parcă se mai potolise. Numai cei doi câini-lupi rămâneau în preajma noastră, ca și cum ar fi descoperit iarăși farmecul vecinătății umane. Ce interesant ar fi fost să înțelegem jocul obscur al instinctelor.

Radioul Valentinei tăcu și el pe neașteptate. Goar răsuci butonul de contact, dar constată că nici acum celelalte posturi nu se aud. Fenomenul pe care noi nu-l simțeam și nu-l înțelegeam continua să se petreacă undeva în afara capacității noastre senzoriale, dar în același timp în imediata noastră vecinătate. În același timp... un fel de a

spune. Câte gânduri ciudate ne trecuseră prin cap de când devenisem vânători de *balauri*.

Goar, de pildă, avu o idee nostimă în legătură cu noțiunea de timp, de clipă prezentă. Noi trăim în clipa prezentă; viitorul și trecutul sunt dimensiuni teoretice, practic impalpabile. Nu poți să-ți întinzi brațele lateral și să spui că mâna stângă e cu trei secunde în urmă, iar mâna dreaptă cu trei secunde în viitor, deși n-ar fi un lucru lipsit de interes... Dar dacă pe pământ, în lume în general, sunt posibile alte existențe, a căror *clipă prezentă* ca noțiune convențională, dar și absolută, repet, a căror clipă prezentă e, să zicem, cu un ceas în viitor, față de *clipa noastră prezentă*? S-ar părea că decalajul existent între *clipa noastră prezentă* și *clipa lor prezentă* chiar dacă e de numai un ceas sau un minut, e o stavilă la fel de dificilă ca un mileniu. Ca să învingi acest decalaj de – să zicem – un ceas ar trebui în primul rând să oprești în loc *timpul lor*, *clipa lor*, ceea ce este imposibil, sau să grăbești *clipa noastră prezentă*, lucru la fel de greu realizabil. Și care toate aceste *clipe prezente*, dar care în raport cu timpul nostru se află în decalaj cu anumite intervale, nu ascund alte lumi materiale, alte existențe, alte civilizații?

26. ORA LA CARE APAR BALAURI

Deasupra pădurii se lăsase o tăcere densă, o încremenire totală. După agitația de mai înainte, liniștea avea într-adevăr ceva ireal și amenințător. Ca un amănunt: radioul Valentinei refuza cu încăpățănare să prindă vreun post. Căinii-lupi se retraseră încetul cu încetul și de la un timp nu-i mai văzurăm. Ne-am luat inima în dinți și ne-am dus până în locul unde în noaptea trecută Zoli văzuse înălțându-se *zidul*. Nimic. Nimic neobișnuit.

Ne-am întors în tabără și din rămășițele proviziilor am pregătit ultima cină pe acele meleaguri.

— Ascultați! zise deodată drăcușorul. De câteva minute se petrece un lucru pe care nu-l înțeleg deloc... Pur și simplu, mi se pare că *vă aud gândurile!*...

— Asta nu e nimic, zise Zoli. Fleac. Se întâmplă ceva și mai grozav. Priviți: luna răsare pentru a doua oară și încă din alt loc! Ce părere aveți?

Ce părere putem să avem? La drept vorbind începea să nu ne mai mire nimic.

Într-adevăr, aproximativ în direcția peșterii pâlpâia o lumină asemănătoare celei care precede răsăriturile de lună pe mare. Era un joc straniu și ireal de raze care țâșneau brusc pentru a se stinge în clipa următoare.

Și atunci am simțit și eu cum în mintea mea palpită gândurile și întrebările celorlalți. Mi se părea că simt pulsul alarmat al Sinei, apoi un lucid: „Să fim calmi... Să vedem! Să așteptăm!...” al lui Goar. Apoi gândul lui Zoli: „Nu cred!... O sută de mii de caracatițe!... Le mănânc pe toate, dacă... Dacă răsare luna pentru a doua oară!...”

„Nu mi-e frică! spunea Valentina. Și totuși ar trebui să-mi fie!...” Între noi se stabiliseră deodată legături nevăzute; se realiza un străvechi vis al omului, acela de a comunica cu semenii săi fără ajutorul intermediar al cuvântului. Dar cum? De ce? Era vreo legătură între asta și cel de al doilea răsărit de lună – dacă într-adevăr era vorba de așa ceva?

A fost destul ca Goar să gândească „Să mergem *într-acolo*”, și o pornirăm încet.

Nu, nu era vorba de al doilea răsărit al lunii! Era cu totul altceva!

„Am impresia că abia acum vine adevăratul *balaur!*” gândi Sina, și toți o *auzirăm*. De fapt, nu era vorba de *auzit*, în cazul nostru, dar n-

am alt termen.

„Dacă vrei tu, spune-i și *balaur*, eu însă am impresia că asistăm la cel mai fantastic și mai minunat fenomen din câte a văzut omul”, gândi Goar, și-l înțeleseserăm cu toții. „De la el provine și această putere de a ne înțelege cu gândul” – continuă academicianul.

Între timp scăpărările se înteteau și acum vedeam clar că totul se petrece foarte aproape de noi, exact în regiunea unde se afla peștera. Ne-am oprit la adăpostul uriașilor copaci ce crescuseră în partea stângă a torentului sec.

„Se vede că natura nu și-a istovit încă toate puterile” – gândeam eu – și Goar se întoarse către mine și dădu aprobativ din cap. În același timp îl auzii:

„Nu, nu... Se vede că există puteri mult mai mari, mai profunde chiar decât energia nucleară... Structura materiei e atât de complexă că, după ce dezlegi o taină, alta, și mai adâncă, se ivește...”

Aș încerca să analizez acum, lucid și nepărtinitor, tot ce se întâmpla cu noi în acele clipe ale apariției *adevăratului balaur*.

Primul lucru pe care trebuie să-l notez e că nu mai simțeam nicio urmă de frică. O uriașă încredere în puterile noastre puse stăpânire pe fiecare din noi. Era o stare de surescitare anormală, recunosc, dar subliniez iar că mințile noastre lucrau cu o luciditate absolută și într-un chip neașteptat de activ. Fiecare descoperea într-însul gânduri de care nu s-ar fi crezut capabil, idei interesante, presupuneri pline de fantezie... Nu era, cred, un delir sau, dacă vreți, era un delir lucid. O undă de încredere în forțele noastre mici, dar omenești, și prin aceasta nesfârșit de mari, ne împingea înainte, și mergeam să vedem, să cercetăm, să înțelegem. Am înaintat astfel până la marginea pădurii, până nu departe de locul acela deasupra căruia, într-un fantastic joc de artificii, razele de lumină țâșneau, fluturau și se stingeau, pentru ca peste o clipă de întuneric dens să răsară alte jerbe de lumină, mai vii, mai straniu colorate.

Al doilea lucru pe care îl notez este că nu ne mai miram. Faptul că începuserăm a ne înțelege cu gândul părea aproape firesc. Devenisem posesorii unei puteri noi, neobișnuite, dar în același timp profund umane. Părea că toată viața noastră de până atunci pregătise această clipă rară de triumf, demult așteptată, demult prevăzută. Cunoșteam fiecare, mai mult sau mai puțin, câte ceva despre telepatie. Zoli obișnuia să se laude că trecătorii pe care el îi privește în ceafă în timpul mersului se poticnesc după câteva clipe de încordare a voinței sale. Ceea ce se întâmpla cu noi depășea cu mult limitele unui fenomen obișnuit de telepatie, căci comunicarea gândului se făcea instantaneu, fără niciun fel de pregătire sau efort. În legătură cu aceasta vreau să amintesc că nu verificasem niciodată pe propria-mi piele, ca să zic așa, fenomenele acestea de telepatie și hipnoză. Cred

că aveam mai puțin de opt ani când asistasem la prima reprezentație de prestidigitație – iluzionism – hipnotism – fachirism – a maestrului Rollini; pe vremea aceea părinții mei locuiau într-o comună și venirea scamatorului însemnase un eveniment memorabil în viața neînsemnatei localități. Maestrul Rollini îmi apărură sub chipul unui diavol atotputernic, care face tot ce vrea: scoate din văzduhul gol bani, țigări aprinse, vrăbii ori cărți de joc, oprește și dezlanțuie cataclisme, ninsori, torente; te face să plutești în aer, te face nevăzut, ori, dimpotrivă, te inventează... Un singur lucru n-a putut marele scamator: să mă hipnotizeze și pe mine, să mă facă să simt că mă mănâncă toți purcii din lume, că mor de frig, ori să-mi încleșteze mâinile, așa cum i-a reușit cu alții din sală. De atunci am rămas cu dorința vie de a fi hipnotizat și, în acest scop, am asistat la toate reprezentațiile de acest gen când am avut ocazia. Mai e nevoie să spun că niciunul dintre *maestri* n-a reușit să-mi facă nimic?

Ceea ce se întâmpla cu noi nu era nici hipnoză, nici telepatie, ci o stare superioară, determinată de energia luminoasă ce scăpăra deasupra peșterii, și a cărei intensitate se mărea cu fiecare clipă.

În al treilea rând, vreau să subliniez că, în afară de ceea ce se întâmpla acolo, împrejur domnea cea mai desăvârșită liniște. Nimic din agitația bezmetică dinainte a viețuitoarelor pădurii, și așa fi tentat să spun, a pădurii înseși...

Între timp, fenomenul care se întâmpla în regiunea peșterii se transformase dintr-o nălucire tremurătoare, într-o pâlpăire intensă care începu să lumineze pădurea împrejur. N-aș putea să explic culoarea, sau culorile – fiindcă păreau a fi mai multe – acestei lumini, erau nuanțe sau combinații cu totul neobișnuite, necunoscute pentru ochiul nostru. Spectacolul se schimba dintr-o clipă într-alta; aici o rază țâșnea în mijlocul întunericului, proiectată în beznă până la mari depărtări; peste o clipă raza murea și un glob luminos, ca un bulbuc de săpun, se iveau, se umfla, pentru a se preface în fracțiunea următoare în cercuri suprapuse sau în fâlfâiri neregulate de lumină, ca niște aripi.

Brusc se produse o schimbare.

Câteva clipe lumina crescua orbitoare, cercurile se măreau, razele scormoneau întunericul în toate direcțiile. Apoi se făcu beznă.

„Oare să se fi terminat?” gândi Goar.

„Ce vis... ce vis!... gândea drăcușorul. Când mă voi trezi va trebui să le povestesc... Numai de nu l-aș uita!...”

„În acest caz e un vis în doi, gândi Valentina. E un vis în doi, căci și eu îl am...”

„Așa ceva nu se poate povesti, gândea Zoli. Cui îi povestești te face mincinos, și are tot dreptul s-o facă...”

Auzind gândul ilustrei extreme, am tresărit, ca trezindu-mă dintr-un

somn adânc, de un mileniu. Ceva începu să mă chinuiască.

„De ce te frământă, Victor?” mă întrebă Goar.

„Nu l-ai auzit pe Zoli? A spus... Ei, da, a spus că nimeni nu ne va crede... Goar, Goar! Ce proști suntem! Fugi repede și adă aparatul fotografic!...”

A fost destul să-mi termin gândul, că academicianul o și luase la goană.

„Dar dacă nu va mai fi nimic?” întrebă Sina.

„Va fi... privește!”

27. ACESTE FLĂCĂRI AU MEMORIE

Înainte de a termina de povestit ultimele amănunte ale acestei întâmplări, simt nevoia de a face o mică oprire, obosit, ca un alergător pe cinci mii de metri care înaintea ultimei turnante simte că i se taie picioarele. Uneori când îmi amintesc cele întâmplate în vara trecută îmi vine să surâd.

„Toate acestea nu s-au întâmplat niciodată! îmi zic. A fost o închipuire, un vis, o părere. Asta în prima clipă. Dar ce te faci, continui apoi, căci și Zoli, Goar, Valentina și Sina au avut același vis!... Și faptul că noi cinci asaltăm acum cu iureș – studenți fiind – porțile științelor pentru ca viitoarea întâlnire cu *balaurul*, peste optsprezece ani, să ne găsească bine pregătiți, se datorește, în parte, aceluiași vis.

Peste optsprezece ani, cinci tineri savanți se vor prezenta în locul acela: un eminent matematician și fizician – ați ghicit: Goar; un medic – acesta nu poate fi decât Zoli, care l-a urmat în carieră pe idolul său, Ivansuc; o frumoasă *doctoră* în științele naturii – Valentina; o erudită chimistă – desigur drăcușorul; și un îndrăzneț geolog – eu. Da, peste optsprezece ani, cinci tineri – încă tineri – ținând științele în degetul mic, iar împreună cu dâșii poate și alții, căci am mai avea nevoie de un geograf, de un arheolog, de un speolog și de încă câțiva – vor fi punctuali la întâlnirea cu *balaurul*, hotărâți să-i smulgă cu orice preț tainele, care, cine știe, poate vor aduce noi, nemărginite orizonturi, în cunoașterea structurii materiei.”

Dar, dați-mi voie să mă reîntorc la obiect. Mi se pare că am rămas la momentul când Goar revenea în goană cu aparatul său de fotografiat. Era și timpul. Căci *balaurul* începuse să desfășoare alte forțe mai spectaculoase, mai copleșitoare.

Din locul unde tremuraseră razele de lumină, țâșni o jerbă de flăcări ce începu să urce foarte încet, descriind o curbă uriașă până se uni iar cu pământul, jos, cam în locul unde albia torentului dispărea, rămânând suspendată în văzduh ca un uriaș curcubeu arzător.

Eu spun *flăcări*, deși tot așa de bine i-aș putea spune *lumină*, ori altfel. Impresia era că această lumină *curgea*, ieșind din pământ nu departe de noi, aproximativ din locul unde era peștera, pierzându-se în pământ mult mai jos, după ce descria un fel de curbă în văzduh. Nu pot preciza culoarea acestei apariții, căci, la fel ca și razele dinainte, nu aducea cu niciuna din culorile cunoscute. În interiorul acestui foc

era o ciudată mișcare de rotație, care crea mici vârtejuri cu nucleu mai luminos decât restul arcadei. Cum am spus însă, simțeam că acest foc, această lumină curge. Lungi draperii de flăcări, de lumină, se suspendau până la pământ, astfel că de fapt aveam în fața noastră un uriaș ecran luminos. Spun ecran, având în vedere cele ce urmează...

Vreau să mai adaug că nu simțeam niciun fel de căldură și nicio urmă de dogoare, ceea ce arată că *balaurul*, dați-mi voie să-i spun astfel, nu era de aceeași natură cu focul, nu părea a fi o ardere, o combustie. În plus, totul se desfășura fără cea mai mică urmă de zgomot care să trădeze arderea.

Auzii în acest sens și gândul lui Goar:

„Aceasta nu e nici lumină, nici foc... Este *energie*, o uriașă energie, sub o formă încă necunoscută de om... Ar putea fi denumită *energia AX*. X, fiindcă e necunoscută, A fiindcă totuși am văzut-o, am cunoscut-o...”

Între timp, pe marele ecran de lumină ce vibra în fața ochilor noștri se conturază câteva profiluri întunecate, ca niște nori. Trecură încet de la stânga spre dreapta, apoi unul dintre așa-zișii nori căpătă un contur precis și, o secundă, cel mult două, ni se păru că vedem imaginea unei corăbii, a unei corăbii din vechime, așa cum văzusem în poze că erau cele ale popoarelor antice, cu pânze și cu partea dinainte ridicată și întoarsă, având vârful ca un cap de berbec, parcă... Dar această primă imagine a fost prea fugară ca s-o putem distinge în amănunțime.

Urmă iar o suită de contururi fumegoase, neclare, pentru ca în clipa următoare să apară cu o nemaipomenită claritate o formidabilă imagine submarină – fund de mare, ruine, pești și viețuitoare stranie, fâlfâind în penumbră, și încă ceva la margine, mai puțin distinct, ceva ce ar fi putut fi o epavă. Imaginea dispăru înspre dreapta...

„O sută de mii de caracatițe!... gândi Zoli. *Aceste flăcări au memorie!...*”

Gândul său, cu adevărat surprinzător, ne trezi oarecum din uluială, nu încăpea discuție că într-un fel Zoli avea dreptate. În fața ochilor noștri *balaurul refăcea* imaginii vechi, înregistrate cu multe secole în urmă. În ce măsură această *înregistrare* era exact cronologică nu știu, căci în șirul de imagini, clare și mai puțin clare, se intercala la un moment dat peisajul, foarte distinct, al unui oraș modern, cu coșuri de fabrici, blocuri înalte, antene, pentru ca imediat să urmeze un alt peisaj, mai mult decât straniu și care nu aparținea în mod evident timpurilor noastre: undeva în munți, printr-o trecătoare, se scurgea o mare masă de oameni, o armată, șiruri lungi de luptători călări și pedestri. Într-o fracțiune de secundă chiar ni s-a părut că vedem niște animale, cai sau catâri, trăgând greu o instalație ciudată, pare-se niște scări pe roți, folosite în vechime la asaltul cetăților.

Pe neașteptate marele ecran de lumină aproape se stinse. Culori cu

totul neobișnuite pentru ochii noștri pâlăpăiră la intervale, ca aurora boreală. Credeam că neobișnuitul spectacol se terminase, dar ne înșelam. Încet se născu o nouă imagine, extrem de clară, și care dură câțva secunde. Văzurăm o stranie constelație de stele duble, o constelație cum nu există pe harta cerului nostru, și care ne duse cu gândul la adâncimile necunoscute ale Cosmosului... Constelația păru că se îndepărtează și în clipa următoare, cutremurător de clar, văzurăm o formă prelungă, strălucitoare, înaintând cu o viteză, pare-se, neînchipuit de mare.

„Priviți! O navă cosmică!” șoptii eu cu gândul.

O imensă dără, sclipitoare, rămănea în urma presupusei nave, lucru greu de explicat dacă ne gândim că deplasarea se făcea în spațiul cosmic... De jur-împrejur se formau unde luminoase de forma unor semicercuri, rămânând repede în urmă. Prezența lor ne dădu mai apoi ideea că nava înainta cu o viteză superioară celei a luminii...

Precizez că această imagine a durat cel mult trei secunde, suficient totuși ca să ni se întipărească definitiv pe retină.

Dacă închid ochii văd și acum, cu adâncă emoție, nava strălucitoare, fusiformă, înconjurată de ciudata-i aureolă de lumini și unde, mișcându-se pe fondul negru al infinitului, printre scânteieri de stele duble și uriașe cozi de comete. Nu sunt sigur, dar am impresia că în cele două sau trei secunde cât a durat imaginea, am văzut că nava își schimba poziția față de astrele îndepărtate, ceea ce vorbea de la sine despre viteza deplasării...

Să fi fost oare această halucinantă imagine a soliei venite din depărtările de necuprins ale spațiului o simplă iluzie a ochilor noștri? Nu, nu cred, fiindcă mai târziu, confruntându-ne păreri, am constatat similitudinea impresiilor noastre.

Imediat după aceea totul deveni tulbure și încețoșat și zborul acela fără seamăn apuse. E drept că, în fracțiuni de secundă, mi s-a părut că văd iarăși nava, mult mai apropiată, și într-un anumit moment, când inima îmi înghețase de emoție, am crezut că disting un chip prelung, aproape omenesc, de un farmec nespus, dar în această privință păreri ne sunt împărțite.

Șirul de contururi neclare fu iar întrerupt de o beznă adâncă. Trupurile noastre se zguduiau sub bătaia năvalnică a inimii. Treptat, în locul nesfârșitelor spații cosmice și a constelațiilor, distinsesem iar imagini pământene, reliefuri, și, la un moment dat, am văzut foarte precis un om oprit pe un dâmb și privind în zare, cu mâna făcută streășină. Nu știu de ce am tresărit, mi-am adus aminte de bunicul meu și am convingerea cu totul nejustificată, recunosc, că omul acela era chiar dânsul. Nu pot explica de unde vine această convingere, nu pot explica din ce cauză tresărisem, și nu pot explica nici cum se face că și Goar și Sina se gândiseră la același lucru: că omul acela nu poate

fi decât bunicul meu, cel care făcuse harta de la care se trăgea întreaga aventură.

După un timp ne veni ideea să vedem ce se petrece de partea cealaltă a *ecranului* și făcurăm repede un mare ocol prin pădure. Pe măsură ce ne apropiam de partea cealaltă, de locul unde era deșertul arid și vânat, inimile noastre băteau mai repede, respirația devenea șuierătoare – dar la început nu băgarăm de seamă. Puneam totul pe seama fugii și a emoției.

Când ieșirăm din pădure, pe partea dreaptă a balaurului, ne trezirăm într-un întuneric opac prin care răzbăteau fulgerări rare – altceva nimic. *Balaurul* nu se vedea. Ori dispăruse, ori din această parte nu era vizibil.

Când pășirăm pe porțiunea aridă o altă forță puse stăpânire pe noi. Nu pot nici explica, nici descrie ce se întâmpla. În orice caz se întâmpla ceva rău, hidos. La lumina uneia din acele fulgerări ne văzurăm fețele, straniu îmbătrânite, schimonosite de o teamă necunoscută până acum. Nu ne mai auzeam gândurile și, mult mai grav, aproape că nu mai puteam gândi. Zoli căzu jos și rămase așa, cu fața prinsă în palme. Ceva se petrecea cu noi, cu repeziciune, cu violență.

— Înapoi! înapoi! gemu Goar și glasul său, pe care îl auzeam real, dar foarte slab, ajunse până la mine schimbat, hârâit, ca de moșneag. L-am ridicat pe Zoli, le-am prins pe fete de mâini și cu ultimele puteri am încercat să ieșim din zona aceea a morții, a descompunerii iuți, zona deșertului vânat. Înaintam cu multă greutate, câștigând cu trudă neînchipuită fiecare metru, luptându-ne cu o forță vrăjmașă, încăpățânată. Împrejurul nostru ceva se scurgea cu neînchipuită iuțeală, și nu știu de ce îmi vine să cred că era chiar timpul, care, în acea zonă, avea alte dimensiuni, alt mod de evoluție. Ciudat însă, deși pornisem înapoi, către locul pe unde pătrunsesem acolo, am înțeles dintr-odată că mergem în direcție opusă. Ne-am schimbat atunci direcția, dar oriîncotro înaintam eram siguri că tocmai aceea e direcția opusă, și după câțva timp de alergare chinuită am înțeles că ne învârtim în cerc și că este ceva care ne împiedică orientarea, că nu vom mai ieși din zona blestemată. Transformarea noastră continua cu repeziciune. Ne simțeam bătrâni, goliți de gânduri și de puteri. Nu mai puteam vorbi. Abia ne țineam pe picioare. Și cu toate acestea continuam să ne târâm, ținându-ne de mână. Era singurul lucru care ne mai rămânea, să nu ne pierdem. Frânturi de gânduri ne cutreierau mintea cu iuțeala fulgerului:

„Dacă tot pământul a devenit un deșert vânat? Dacă...”

Nu știu cât a durat acest joc groaznic. Brusc ne-am pomenit la marginea pădurii și forța necunoscută și rea încetă să acționeze asupra noastră. Un șuierat puternic se iscă undeva, părea chiar lângă noi,

părea că un vifor ne trece pe lângă urechi, deși nu simțeam nicio adiere. Simțeam că ceva se întoarce la noi, în noi.

28. CIUDATA POVESTE A COSMONAUȚILOR

Ne-am trezit a doua zi, la marginea pădurii, la un pas de tristul deșert vânat.

Arătam foarte obosiți, palizi, cu chipurile alungite ca după un nesfârșit nesomn, dar – ciudat lucru – parcă împrăștiți în același timp. Iar împrejur domnea liniștea. Dincolo de fâșia vânată și stearpă, dincolo de albia torentului sec, pădurea strălucea și mai puternică, mai fastuoasă și plină de viață.

Nici urmă de *balaur*.

După un comentariu destul de anemic al celor întâmplare (de osteniți ce eram abia mai reușeam să îngăimăm cuvintele) ne-am dus la bătrâna colibă a lui moș Clementi unde am dormit toată ziua, renunțând la orice măsură de prevedere. Nimeni n-avea chef – vă închipuiți – să stea de gardă. Nu s-a întâmplat însă nimic, după zvârcolirile prin care trecuse natura se odihnea și ea. Nu mai bătea nici vântul.

Către seară ne-am trezit cu totul refăcuți și cu mult chef de vorbă, așa cum veți constata mai jos. Întâi am făcut focul și am luat o ultimă cină, destul de săracă, pe acele meleaguri. Fiecare se simțea plin de gânduri și idei, dar nimeni nu se grăbea să înceapă.

Și, uimindu-ne, ca și cum ne-ar fi ghicit gândurile, prima care deschise discuția a fost Valentina. Când începu, glasul ei suna cumva solemn:

— În urmă cu mulți ani, nu știu cu câți, dar vom dezlega noi și acest mister, pe o planetă îndepărtată, dintr-o galaxie pe care nici cele mai puternice telescoape de la noi n-o pot zări măcar ca pe un punct luminos, se pregătea o mare expediție...

Goar o privi țintă pe Valentina. „Ia te uită, își zise, parcă ne-ar fi rămas ceva din puterea de a transmite ideile. Și eu mă gândeam la asta.” Și, preluând ideea Valentinei, Goar continuă cu voce tare:

— Întreaga civilizație a acelei planete, a acelui Univers, participase la pregătirea expediției, care a durat vreme îndelungată. Aș spune ani îndelungați, dar ființele de acolo au fără îndoială o altă unitate de timp, una proprie lor. Și apoi...

Goar se întrerupse și mă privi ca și cum mi-ar fi dat cuvântul.

— Mă întreb, am zis, ce fel de ființe locuiau *acolo*? E oare firesc să le spunem tot *oameni*?

— Cred că da! spuse Goar, convins. Cred că da, că-i putem numi oameni, dacă vom considera că acest termen definește ființe superioare raționale. Poate că locuitorii acelei planete au o înfățișare mult diferită de a noastră...

— Adecvată unor condiții diferite, sugeră Zoli.

— Exact, întări Goar, reluând vechea-i prestanță de academician. Poate au trei picioare, sau niciunul, poate au un singur ochi, sau posedă un altfel de organ ce percepe imaginile prin mijloace diferite. Eu însă consider că, devreme ce nu avem știri mai precise asupra înfățișării lor, n-are rost să creăm imagini fanteziste. Propun să le atribuim locuitorilor îndepărtatei planete, și deci și membrilor expediției, o înfățișare ca a noastră!

Toată lumea aprobă zgomotos. Drăcușorul spuse:

— Această mare expediție ce avea să pornească spre alte galaxii era compusă din cinci persoane, ca și a noastră... Trei băieți și două fete. Ba nu, trei bărbați și două femei, căci nu mai erau copii ca noi. Totuși, una dintre femei luase cu sine, ca să-i poarte noroc, o mică mătucă neagră, ca și mine...

— Admițând că aveau și ei pisici, zisei sceptic.

— De ce nu, interveni Goar, de ce nu? Un mic animal de casă, blând și drăgălaș, dacă nu chiar pisică...

— Măcar pe post de pisică! preciză Zoli.

Discuția ajungând aici, tăcurăm toți, o vreme.

Părăsind o clipă planeta aceea îndepărtată și iluzorie, gândurile reveniră pe Pământ.

În pădure era o liniște mare.

Copacii meditau parcă la cele spuse de noi.

Și prinzând putere din contactul cu solul bătrânei noastre planete, gândurile zburară în veșnicul tânărl infinit sideral.

Zoli se ridică. Arătă, inspirat, cu brațul înălțimile cerești:

— Expediția a pornit! Astronava în care zboară cei cinci cosmonauți, cei cinci *oameni*, este întruchiparea desăvârșirii tehnice și a civilizației atinse pe acel îndepărtat corp ceresc: pentru prima dată se lansează o navă care va sparge hotarele galaxiei, o navă destinată cercetării unei alte galaxii. Pentru prima dată se lansează o navă cosmică *ce va depăși viteza luminii...*

— Da, tocmai aici e problema! interveni Goar. Se pare că *oamenii* de acolo n-au prevăzut toate consecințele unei viteze atât de formidabile. Pe planeta aceea savanți geniali au descoperit o formă de *energie extraordinară*, căreia îi comanzi cu gândul, care te înțelege și ți se supune. Totuși, se pare că giganții gândirii de pe îndepărtatul astru erau oarecum unilaterali. Ei nu aprofundaseră suficient toate aspectele relativității (Zoli mormăie: „Ei, unu-i Einstein în tot Universul...”) și n-au luat suficiente măsuri spre a contracara fenomenele ce intervin la

viteze superioare luminii...

Obosit de efort, Goar o privi pe Valentina. Frumoasa blondă nu ezită să continue:

— Și iată că, zise Valentina, pe parcursul călătoriei au început să apară fenomene stranii, inexplicabile...

— Să precizăm ceva, zise drăcușorul. În ce punct se află nava?

Valentina, netulburată, răspunse:

— Nava a ieșit din limitele acelei galaxii și zboară acum în marele vid intergalactic.

— Protestez! am zis. Protestez împotriva cuvântului vid.

Dar Valentina mă puse la punct imediat:

— Dragul meu, până și pisicile Sinei știu că...

— A, te rog nu te lega de pisicuțele mele! se supără drăcușorul.

— ...că vid absolut nu există. Am folosit acest cuvânt în mod convențional.

— Să mai lămurim o problemă, vorbi Goar. Până să iasă din propria lor galaxie, cu ce viteză au călătorit expediționarii noștri? Eu cred că era inferioară celei a luminii, și în acest fel, probabil, fenomenele ciudate au început să apară abia când au depășit limitele galaxiei lor, abia după ce au *poruncit* energiei lor să intre în viteza maximă și când, poate, era prea târziu... Îmi sprijin acest raționament pe următoarele: întâi, dacă ar fi folosit încă de la start viteza maximă, fenomenele supărătoare și ciudate ar fi intervenit încă înainte ca nava să fi intrat în marele gol intergalactic și în acest caz *ei* ar fi putut să comunice la bază ce se întâmplă și, cine știe, baza le-ar fi dat o soluție, sau cel puțin ordinul de înapoiere, în al doilea rând, cred că înainte de a părăsi definitiv galaxia lor, nava a făcut escale prin planetele și sistemele învecinate pentru a face „plinul” în toate privințele.

— Cum, Goar, tu crezi că supernava lor avea nevoie de benzină?

— Nu m-am gândit la așa ceva, extremă neroadă ce ești! Totuși fără îndoială nava, sau supernava cum îi spui tu, cheltuia anumite substanțe și apoi gândește-te: hrana pentru cosmonauți.

— Să lămurim termenul de „energie extraordinară”, stăruie Zoli. În această privință aveam doar vagi bănuiele. Abia peste optsprezece ani, când vom reveni înarmați mai bine, vom descoperi natura ei. Deocamdată, părerea mea este că *energia extraordinară* are capacitatea de a se reface singură, prin circulație internă, fără pierderi, sau cu pierderi extrem de mici; o energie aproape eternă deci, și imensă, ca putere...

— Fără pierderi – imposibil! Cu pierderi mici – accept! declarai eu categoric.

— Ne-am abătut de la expediție, zise drăcușorul.. Unde am rămas?

Goar își puse ochelarii lui cu o singură lentilă.

— Nava a pătruns în spațiul intergalactic și înaintează cu viteză

maximă în direcția galaxiei noastre. Se ivește o nouă întrebare: de ce, observând acele fenomene ciudate, cosmonauții noștri n-au întors pe loc?

— Probabil la început le-au ignorat, iar apoi a fost prea târziu, zisei eu.

— Da, făcu Zoli, fiindcă fenomenele au apărut pe nesimțite.

— Părerea mea e aceeași, zise Goar.

— Dar despre ce este vorba? se miră Sina. Despre ce fenomene supărătoare și ciudate vorbiți?

— Dar, drăcușorule dragă, zise Goar, am admis de la început faptul că viteza navei depășea viteza luminii. Or, știi bine că la viteza luminii timpul se contractă... Ce se întâmplă la o viteză și mai mare?

— Îmi vine greu să accept că savanții unei civilizații atât de avansate n-au prevăzut ce se întâmplă în cazul vitezelor mai mari decât a luminii. Mai bucuros aș presupune că toate contramăsurile luate au fost ineficace, insuficiente, sau a intervenit un nou fenomen care le-a dat peste cap...

— Poate că ai dreptate, Victor, zise Goar.

— Și iată, continuă drăcușorul, nava cosmică pătrunde în interiorul galaxiei noastre...

— Se pune o nouă întrebare, vorbi Zoli. Nava cosmică, traversându-ne galaxia, a întâlnit întâmplător Pământul (oare întâmplător?), zdrobindu-se, sau...

— Să cântărim prima variantă, propuse Goar. Nava cosmică, scăpată de sub orice control se apropie cu viteză amețitoare de pământ. Forța de atracție a planetei noastre îi sporește iuțeala, și așa nemăsurat de mare. Cei cinci cosmonauți își dau seama că trăiesc ultimele secunde...

— Să trecem peste amănunte, reluă eu firul. Se produce ciocnirea. Bineînțeles, nu rămâne nici urmă de navă ori de cosmonauți. Rămâne intactă doar cantitatea de energie din navă, care pătrunde în adâncul pământului și de atunci...

— Un moment, mă întrerupse Zoli, ai uitat de atmosfera terestră. Nava trebuia să ardă ca o torță, într-o clipită.

— La viteza superluminică, cele câteva sute de kilometri de atmosferă terestră nu mai contează. Și pe urmă nava era confecționată din substanțe neinflamabile. Și apoi, poate că a luat foc, într-adevăr, și doar *energia* a ajuns pe suprafața pământului... Și de atunci își continuă circuitul ei ciudat, apărând în unele puncte ale planetei și provocând fenomenele ale căror martori am fost noi și probabil și cei din neamul lui Clementi...

— Să examinăm și cealaltă variantă, propun eu. Cosmonauții reușesc totuși să aterizeze pe pământ. O planetă nouă, necunoscută, le apare în fața ochilor... Dar când se întâmplă asta? Înainte de apariția

omului pe pământ? După? Înclin să cred că într-o îndepărtată preistorie... Deci, admitând că au supraviețuit aterizării și condițiilor noi și vitrege de pe Pământ, ar fi putut, după o vreme, să decoleze iar. Dar dacă s-au produs defecțiuni ireparabile la navă?

— Și dacă se temeau să se arunce într-o nouă aventură?

— La un lucru nu v-ați gândit, zise drăcușorul. Poate le-a plăcut pe Pământul nostru și s-au decis să rămână aici...

— Mai mult ca sigur că energia le-a scăpat și au fost *nevoiți* să rămână aici... Și, priindu-le poate noile condiții, au trăit și s-au înmulțit...

— Un lucru e cert, își relua firul ideii Goar, că ajunși pe planeta noastră călătorii cosmici au scăpat de sub control cantitatea de energie ce-o aveau la dispoziție, și de atunci ea circulă prin scoarța pământului, așteptând să fie redescoperită și amintind mereu ochilor ce-o văd povestea cosmonauților... Fiindcă Zoli a avut perfectă dreptate: aceste flăcări au memorie!

— Dar mă întreb, cum se face că semenii lor de pe îndepărtata planetă n-au trimis expediții în căutarea celor dispăruți?

— Ești sigur că n-au trimis? Uiți, băiatule, că Universul e infinit... Ești sigur că n-au trimis?

A doua zi, în jurul amiezii, expediția a părăsit locul *acela*. După ce am mers puțin, Zoli ne trase atenția că suntem urmăriți de la distanță de cei doi lupi. Într-adevăr, alergau încet în urma noastră, unul după celălalt. Când ne opream noi se opreau și ei. I-am strigat în chip și fel; auzind vocile noastre încremeneau locului, privindu-ne cu mare atenție, ca și cum ar fi vrut să-și amintească ceva. Un timp am crezut că până la urmă vor veni cu noi, părăsind pădurea și viața lor sălbatică, dar nu, ar fi fost un sfârșit prea romantic și nefiresc.

La un moment dat, ca și cum ar fi ajuns la un hotar nevăzut, peste care nu le era îngăduit să treacă, se opriră pe o înălțime și de acolo, așezați unul lângă celălalt, ca doi câini cenușii, ne-au urmărit multă vreme cum ne depărtăm.

Apoi i-am văzut luând-o înapoi, încet, unul după celălalt, îndreptându-se iar către viața lor, chemați de mii de glasuri pe care noi nu le puteam auzi și înțelege, de amintiri ciudate și confuze, de imagini și culori, care toate la un loc îi legau pe totdeauna de acel ținut proaspăt și sălbatic.

EPILOG SAU, DACĂ VREȚI, ULTIMA SURPRIZĂ

Peste câteva zile mă aflu la Sina, în spatele casei, sub nuc, unde era o bancă și-o masă de lemn. Întreaga expediție, cu toate *comisiile* ei, avea acolo întâlnire la ora patru după-amiază.

Din întâmplare venisem cu ceva mai devreme. Drăcușorul aduse un borcan cu miere, farfurioare și lingurițe; ca de obicei când eram la ea acasă mă simțeam foarte stingherit. Am răsuflat ușurat când începură să se ivească ceilalți expediționari, Zoli, Valentina. Goar întârzia. Și el era cel mai așteptat, trebuia să aducă fotografiile proaspăt dezvoltate pe care le făcuse în noaptea apariției adevăratului *balaur*. Fotografiile ar fi fost dovada de netăgăduit a celor întâmplare. Ardeam cu toții de nerăbdare.

Când în fine se ivi, îl întâmpinarăm cu aclamații. Goar le respinse cu amândouă palmele, cu un gest de artist modest. Avea după gât curelușa aparatului său fotografic, iar în mâna stângă un dosar în care erau, fără îndoială, clișeele.

— A ieșit? Arată-ne mai repede *balaurul*, Goar!

Goar deschise încet dosarul și ne arătă pe rând cele peste douăzeci de clișee întunecate, pe care nu se distingea nimic.

— N-a ieșit, dragii mei, zise Goar. Se vede treaba că *balaurul* nu e fotogenic... sau nu se lasă fotografiat prea ușor...

— Mai bine recunoaște că aparatul tău nu face două parale! bufni Valentina.

— Mai bine n-ai vorbi, fetițo, căci aparatul e minunat... încă nu v-am arătat totul, surpriza am lăsat-o la urmă! Priviți!

Și ne arătă ultimul clișeu, mult mărit. Un „oh” lung de mirare izbucni din piepturile noastre. Pe locul unde ar fi trebuit să fie *balaurul* se aflau siluetele noastre, inclusiv a lui Goar, cu aparatul în mână, siluetele noastre mult mărite, profilate pe cerul întunecat. Iar împrejur, câteva pete luminoase aminteau vag de *balaur*... Aparatul lui Goar luase de pe marele ecran al *balaurului* însăși propria noastră imagine.

Și acum ne priveam unul pe celălalt și ne recunoșteam.

— Se ivește întrebarea, cum de n-am văzut această imagine, pe care totuși aparatul a prins-o? Întrebă Zoli.

— Se ivesc foarte multe întrebări, mormăi Goar.

Uneori mă întreb dacă toate câte ni s-au întâmplat au fost aievea sau nu. Dacă luăm în considerație peripețiile prin care am trecut, cred că sunteți de acord că întrebarea e justificată. Când mă cuprinde prea tare îndoiala alerg la Goar, la Zoli, la Valentina, sau la drăcușor... „Da, da, așa a fost”, îmi confirmă ei. N-am ce face, trebuie să recunosc și eu: așa a fost!

Dar să așteptăm să treacă optsprezece ani!...

ÎNTOARCEREA FOCULUI

1. HARTA
2. NE PREGĂTIM
3. EXPEDIȚIA SE URNEȘTE. CÂTEVA AMINTIRI
4. ZOLI. PRIMUL SEMN
5. EXPEDIȚIA BEA BERE
6. O DISCUȚIE SAVANTĂ LA MIEZUL NOPTII
7. DIN NOU AMINTIRI. APARE „IEPURAȘUL”
8. UN CAPITOL INTERMEDIAR
9. PE GOAR ÎL DOARE CAPUL. SEMNUL DE ÎNTREBARE
10. COLOANA MISTERIOASĂ DE CIFRE
11. LUPII
12. PRIMUL JURNAL DE NOAPTE
13. PRIMELE CONCLUZII
14. SE IVEȘTE O „PĂLĂRIE”
15. MOMEALĂ PENTRU BALAU
16. PURTAREA CIUDATĂ A LUI GOAR
17. O CHESTIUNE SIMPLĂ
18. VARA FURTUNILE TREC REPEDE
19. SEARA DUPĂ FURTUNĂ
20. JURNALUL LUI ZOLI
21. NOAPTE NELINIȘTITĂ
22. CUM L-AM GĂSIT PE ZOLI
23. ZOLI MĂNÂNCĂ
24. ZOLI POVESTEȘTE
25. CÂINII LUI MOȘ CLEMENTI SE AGITĂ
26. ORA LA CARE APAR BALAU
27. ACESTE FLĂCĂRI AU MEMORIE
28. CIUDATA POVESTE A COSMONAUȚILOR
- EPILOG SAU, DACĂ VREȚI, ULTIMA SURPRIZĂ

Redactor responsabil: VICTOR ZEDNIC
Tehnoredactor: ȘTEFANIA MIHAI

*Dat la cules 08.07.1964. Bun de tipar 26.09.1964. Apărut 1964.
Comanda nr. 6275. Tiraj 25.120. Hârtie semivelină de 63 glm²,
700X1000/16.*

*Coli editoriale 6,73. Coli de tipar 7. A.T. 4802.
C.Z. Pentru bibliotecile mici 8R—31.*

Tiparul executat sub comanda nr. 40.509 la Combinatul Poligrafic
„Casa Scânteii”, Piața Scânteii nr. 1, București – R.P.R.